

อนุสรณ์ในงานฌาปนกิจศพ

คุณแม่ฉมัย นากสวาสกี

.

ประวัติ

คุณแม่อมัย นากสวาสดี เกิดที่จังหวัด สุพรรณบุรี วันที่ ๒๕
กันยายน พ.ศ. ๒๔๔๕ ตรงกับวันจันทร์ ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖
ปีเถาะ มีพี่ชาย ๑ คน พี่สาว ๒ คน ซึ่งถึงแก่กรรมไปแล้วทั้งสิ้น
คือ นางนวม มินประพาฬ นางลบล พุกกะณะสุต นายออก นาคอรุณ
คุณแม่อมัย สมรสกับ ร้อยตรีสวาสดี นากสวาสดี เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๕
และได้อยู่รวมกันมาจนตลอดอายุขัย

คุณแม่อมัย มีบุตรชาย หญิง รวมทั้งสิ้น ๑๐ คน หลาน
๒๑ คน และเหลน ๔ คน สำหรับบุตรชาย หญิงทั้ง ๑๐ คน มีชื่อ
ดังนี้

(๑) ร้อยเอกจำลอง นากสวาสดี กองบัญชาการทหาร
สูงสุด กระทรวงกลาโหม (เกษียณอายุราชการแล้ว)

(๒) นายบุญส่ง นากสวาสดี สำนักงานสถิติแห่งชาติ
(เกษียณอายุราชการแล้ว) ปัจจุบันใช้ชื่อและนามสกุลอื่น

(๓) นางบุญสม พูลทรัพย์ กรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรฯ
(เกษียณอายุราชการแล้ว) สมรสกับ พลตรีเอกชัย พูลทรัพย์

(๔) นางสาวพงศ์ วิริยา สมรสกับ ร้อยตรีถาวร วิริยา
(ถึงแก่กรรม)

(๕) คร.เจดิมศักดิ์ นากสวาสดี รองปลัดกระทรวง-
พาณิชย์ อดีตอาจารย์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

(๖) ค.ญ.บรรจง นากสวาสดี (ถึงแก่กรรมเมื่ออายุ
๓ ขวบ)

(๗) นางสาวต๋อง วงศ์รักษ์ การบินไทย สมรสกับ พันเอก
พิเศษประจวบ วงศ์รักษ์

(๘) นายประมวธ นากสวาสดี การท่าเรือแห่งประเทศไทย

(๙) นายประเมิน นากสวาสดี องค์การโทรศัพท์แห่ง-
ประเทศไทย

(๑๐) นางบุปผา สังวรกาญจน์ กรมพัฒนาที่ดิน สมรส
กับ นายกริธา สังวรกาญจน์

คุณแม่มัย นากสวาสดี และคุณพ่อได้ร่วมกันมานะ
พยายามสร้างฐานะจนเป็นผู้ที่มีฐานะดีคนหนึ่ง โดยคุณแม่ค้าขาย
คุณพ่อบริหารการครั้งสุดท้ายที่กรมราชทัณฑ์ กระทรวงมหาดไทยเมื่อ
คุณพ่อลาออกจากราชการ เนื่องจากเห็นว่าไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร
คุณแม่จึงต้องรับภาระอย่างหนัก เลี้ยงลูก ๆ ประกอบอาชีพ
ส่วนตัวด้วยการค้าขายของแทบทุกชนิด รวมกับคุณพ่อที่สุดต้อง
จำใจขายบ้านที่อยู่เดิม และซื้อบ้านอีกหลังหนึ่งซึ่งเล็กกว่าหลัง

เกา แต่นับว่าโชคร้ายบ้านหลังใหม่ถูกระเบิดทำลายเสียหาย
ทุกสิ่งทุกอย่างที่ได้ออกอมสะสมมานับแรมปีต้องพินาศสูญไปกับ
สงคราม จนหมดสิ้น ด้วยความผิดหวังและเสียใจอย่างรุนแรง
คุณพ่อจึงล้มป่วยลงจนถึงกับดวงตาทั้งสองข้างมีคตนิทแต่ชีวิตยัง
ไม่อัปจนจนเกินไป พอยังมีทรัพย์สินขายรักษาตัวจนดวงตา
ทั้งสองเห็นเป็นปกติ ระยะนี้ คุณแม่ต้องทำงานอย่างหนัก หาเงิน
เลี้ยงชีวิตแม่แต่การทำขนมออกเรขาย และเมื่อบุตรแต่ละคน
สำเร็จการศึกษา มีงานทำช่วยครอบครัวแล้วฐานะการเงิน
ก็ขึ้นตัวดีขึ้น แต่โชคร้ายก็ยังติดตามมาอีกนับครั้งไม่ถ้วน คุณพ่อ
ป่วยเป็นอัมพาต เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๔๘ ไม่สามารถทำงาน
หนักได้อีก ระยะนี้คุณแม่มีความลำบากมากในการต่อสู้ดิ้นรน
เพื่อดูแลบางคนที่ยังศึกษาไม่จบท่านทำการค้าทุกอย่าง ฝาก
ความหวังไว้กับบุตรให้สร้างตนเอง สร้างชื่อเสียงต่อไป ตาม
ความสามารถทุกครั้งที่มีบุตรสำเร็จ การศึกษามีงานทำ คุณแม่
และคุณพ่อจะรับทราบด้วยความภาคภูมิใจ และคุณพ่อ คุณแม่ มี
ความดีใจเป็นอย่างมากเมื่อบุตรคนที่ ๕ สอบชิงทุนรัฐบาล
ไปศึกษาต่อที่สหรัฐอเมริกา คุณแม่และคุณพ่อเฝ้ารอที่จะเห็น
ความรุ่งเรืองของลูก ๆ ทุกคน เป็นการรอที่นานแสนนาน
เป็นการรอชั่วชีวิตแต่โชคร้ายได้ติดตามคุณแม่มาอีก เพราะเมื่อ

วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๐๖ อาการอัมพาตของคุณพ่อได้เริ่มขึ้น
มาอีก ต้องนำส่งโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ชั่วระยะเพียง
๕ วัน คุณพ่อก็เสียชีวิต ในตอนเช้ามืด ของวันที่ ๓๑ พฤษภาคม
๒๕๐๖ รวมอายุได้ ๘๓ ปี ๑๖ วัน ยังความเสียใจกับคุณแม่อย่าง
โศกยิ่ง คุณแม่ได้ใช้ชีวิตอย่างเรียบง่ายสงบ อยู่กับบุตรคนสุดท้าย
คือ นางบุปผา สังวรกาญจน์

๒๔ สิงหาคม ๒๕๓๑ เป็นวันที่ลูกและหลานทุกคนต้อง
 เข้าโรงพยาบาลสยาม เมื่อเวลา ๓ นาฬิกา โดยด่วน เนื่องจาก
 เส้นโลหิตใหญ่ที่เลี้ยงหัวใจ มีอาการโป่งพอง ท่านมีอาการไอ
 ออกมาเป็นโลหิต ลูก ๆ และหลานได้ไปเยี่ยมในเช้าวันที่ ๓๐
 สิงหาคม ๒๕๓๑ ทุกคนสงสารท่านเป็นที่สุด แพทย์ให้ทั้งน้ำเกลือ
 เครื่องช่วยหายใจ เครื่องดูดเสมหะระโยงระยางไปหมด ที่
 จมูกและลำคอ จนท่านไม่สามารถที่จะพูดสั่งเสียกับลูกหลานได้
 ไค่แถมองและนำตาไหล เมื่อลูกและหลานผลัดกันเข้าเยี่ยมใน
 ห้องไอ ซี ยู สภาพของท่านในขณะนั้น ลูก ๆ ทุกคนสุดท้ายจะกลั้น
 น้ำตาไว้ไค่ ไค่แกจับกลุ่มมวงท่านผ่านช่องเด็กที่พยาบาลเปิด
 ใหญ่เป็นระยะเท่านั้น ทุกคนภาวนาขอให้ท่านมีอาการดีขึ้นเพื่อ
 แพทย์จะได้อนุญาตให้นำออกไปพักผ่อนห้องพิเศษไค่ในวันรุ่งขึ้น
 แตอนิจจา คุณแม่ไค่จากลูก ๆ ไปเสียแล้วเมื่อเวลา ๒๒ นาฬิกา
 ๔๐ นาที โดยที่ลูก ๆ ทุกคนเศร้าเสียใจอย่างสุดซึ้ง ที่ไม่มี
 โอกาสไค่ไค่ลัดชิดกับท่านจนถึงวาระสุดท้าย เหลือแต่ความอาถัย
 และกิดถึงไว้ในแกงที่อยู่เมืองหง หลังจากที่คุณอยู่โรงพยาบาล
 ไค่เพียง ๑๔ ชั่วโมง

อนิจจา โรคฯ พยาธิ และความตาย ไม่มีใคร
ดวงพันไฉฉันใด คุณแม่ของลูก ๆ ก็ไม่สามารถจะดวงพันได้
ฉฉฉฉ

คุณแม่รักและห่วง ลูก หลานทุกคน ท่านจะบ่นว่า
เมื่อลูกคนใดทำไม่ถูกต้อง และตักเตือนในเรื่องให้ทำความดี
อยู่เสมอ พระคุณฉฉฉฉนี้ยังติดใจลูก ๆ อยู่มีรู้ฉฉฉ ขอดวงวิญญาณ
ของคุณแม่ จงไปสู่สุคติ ในฉฉฉปรายภพ ลูก ๆ และหลาน
จะมานะต่อสู้กับอุปสรรคต่อไป ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรมฉฉฉ
เพื่อลูกหลานนี้ไฉฉฉฉขอบคุณแม่ในภพหน้า จฉฉฉฉชีวิตของลูก ๆ
จะหาไม่

.....

เมื่อคุณแม่ตาย เราต่างรู้สึกฉฉฉใจ และโศกเศร้า
เป็นอย่างยิ่ง ไม่มีใครคาดคิดมาก่อนว่าคุณแม่จะจากพวกเรา
ไปอย่างกะทันหันเช่นนี้ ถึงแม้มันจะอายุถึง ๘๖ ปี มีสังขาร
ที่ทรุดโทรม ไม่สามารถเดินไฉฉฉเอง ต้องนอนอยู่กับที่เป็นเวลาถึง
๒ ปี ไฉฉฉได้รับความทรมานทั้งร่างกายและจิตใจ แต่พวกเราก็ก็นึก
อยากให้คุณแม่อยู่ในสภาพนี้ต่อไปเป็นที่ยิ่งทางใจของลูก ให้ลูก
ได้มีโอกาสรับใช้จนกว่าชีวิตของลูก จะหาไม่ แต่เมื่อถึง

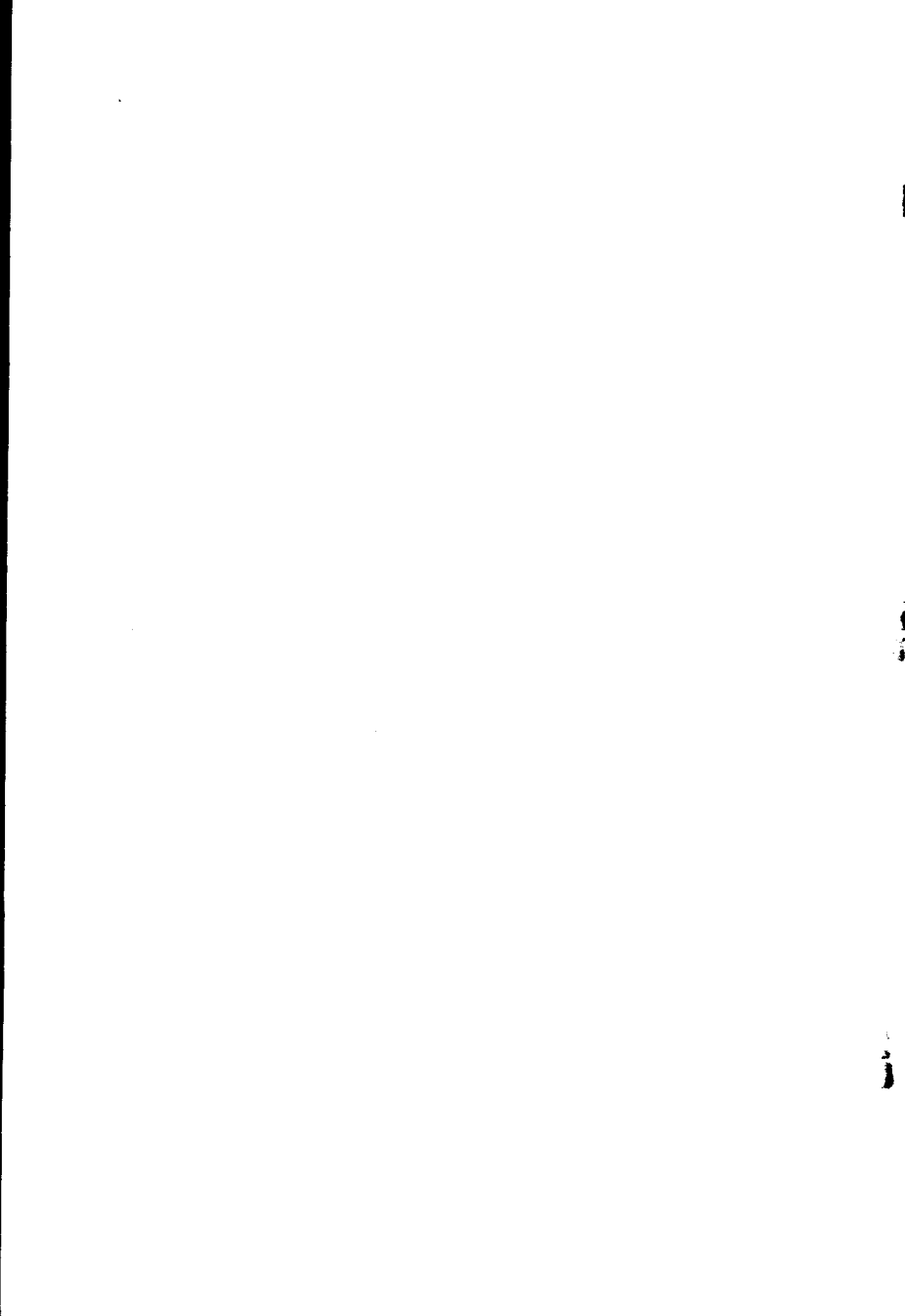
กฎเกณฑ์ของธรรมชาติ ความตายเป็นความสงบสุขอันถาวร
เช่นนี้ พวกเราก็ก็นายใจขึ้นมาบ้าง

.....

แม่จะไม่เชื่อถือ ในเรื่องนรก สวรรค์ หรือวิญญาณ
ก็ตาม แต่ยังไม่ได้อ่าน หากเรื่องเหล่านี้เป็นสิ่งที่จริง
ทั้งที่ผู้อื่นเชื่อถือ ก็ขอให้วิญญาณของคุณแม่ได้ไปสู่สวรรค์เถิด

อาศัยรักจาก

ลูก ๆ หลานและเหลน ทุกคน

อธินันทนาการ

แต่ _____

จาก _____

หลวงพ่อ

ตอบปัญหาธรรม

ฉบับพิเศษ เล่ม ๒

จัดทำโดย

คณะธรรมวิโมกข์ วัดท่าซุง

อ.เมือง จ.อุทัยธานี ๖๑๐๐๐

โทร. ๕๑๑๓๖๖ รหัสทางไกล ๐๕๖

เรียงพิมพ์คอมพิวเตอร์

บริษัท อัลฟ่ามีเดีย จำกัด

๓/๑๐ ซอยศาลาแดง สีลม บางรัก กทม. ๑๐๕๐๐

โทร. ๒๓๕-๔๗๓๔-๕

พิมพ์ที่

โรงพิมพ์ธรรมสารการพิมพ์

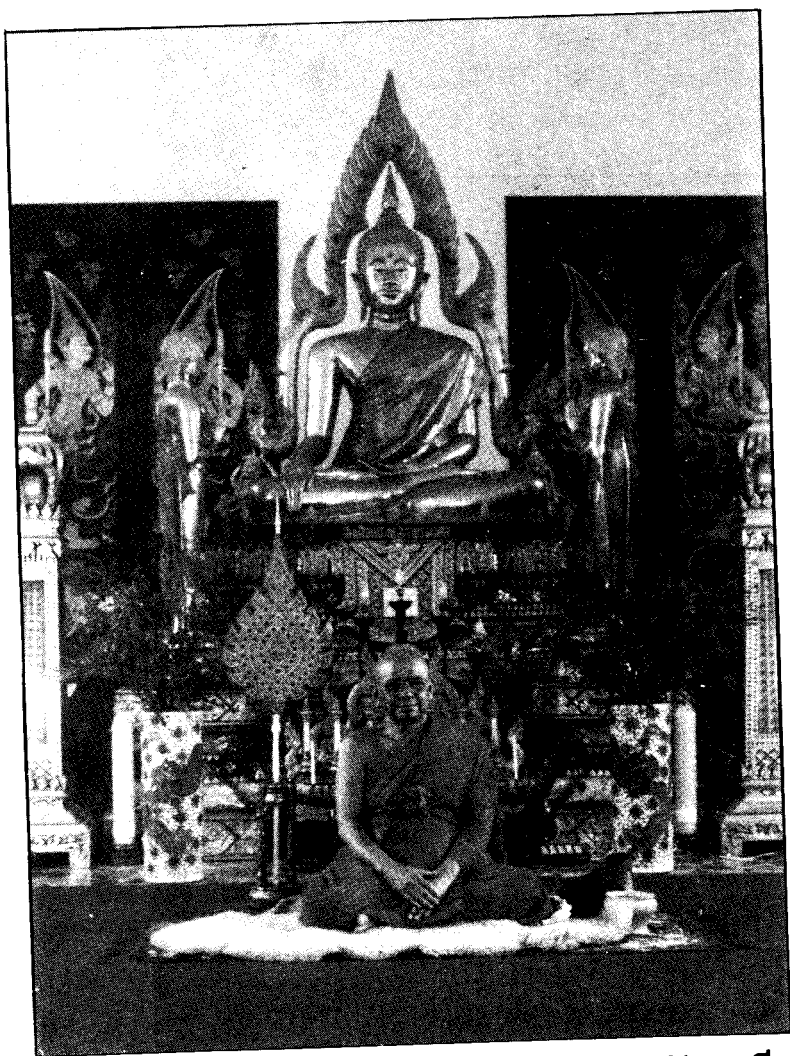
๘๓ ถนนบำรุงเมือง

เขตพระนคร กทม. ๑๐๒๐๐ โทร. ๒๒๑๗๓๕๗ - ๒๒๔๘๒๐๗

หลวงพ่อ ตอบปัญหาธรรม

โดย พระสุธรรมยานเถร
วัดท่าซุง อ.เมือง จ.อุทัยธานี

ฉบับพิเศษ เล่ม ๒

พระสุธรรมยานเถร วัดท่าซุง จ.อุทัยธานี

คำปรารภ

หนังสือหลวงพ่อดอปปัญหาฉบับที่ ๑ ก็ได้ผ่านสายตาของท่านผู้อ่านไปแล้ว โดยได้รับความสนใจจากบรรดาท่านพุทธบริษัทเป็นอย่างมาก และได้มีผู้อ่านหลายท่านช่วยกันนำหนังสือนี้ไปเผยแพร่ต่อไปอย่างกว้างขวาง เป็นที่ถูกใจผู้อ่านทั่วไปในลีลาการตอบปัญหาของ พระสุธรรมยานเถร (หลวงพ่อพระมหาวิระ ถาวโร) (ถาณิลิงดำ) หนังสือจำนวน ๑๐,๐๐๐ เล่ม ในการจัดพิมพ์ครั้งแรก จึงได้หมดไปอย่างรวดเร็วเนื่องจากมีผู้นำไปแจกแก่ ทหาร ตำรวจ ที่ป่วยอยู่ตามโรงพยาบาลต่าง ๆ และงานทอดกฐิน ทอดผ้าป่า งานฌาปนกิจ จึงต้องจัดพิมพ์เพิ่มอีกเป็นครั้งที่ ๒ จำนวน ๑๐,๐๐๐ เล่ม และได้พิมพ์เพิ่มเติมอีกเรื่อย ๆ

สำหรับ หนังสือเล่มที่ ๒ นี้ ได้รวบรวมเอาปัญหาและคำตอบเกี่ยวกับการปฏิบัติพระกรรมฐาน ตั้งแต่อากรมณัสสมาธิเบื้องต้น ไปถึงอากรมณวิปัสสนาญาณ และปัญหาของการฝึกมโนยิทธิด้วย อีกทั้งได้นำเอา เกร็ดความรู้ต่าง ๆ ในพระพุทธศาสนา มาเพื่อเสริมสร้างความรู้ให้แก่ท่านผู้อ่านยิ่งขึ้น ซึ่งได้รวบรวมมาจาก หนังสือ ธัมมวิโมกข์ ในคอลัมน์ หลวงพ่อดอปปัญหา

ถ้าหากท่านผู้ใดประสงค์ร่วมทุนในการจัดพิมพ์ หรือจะนำหนังสือเล่ม ๑ และเล่ม ๒ นี้ไปเผยแพร่ เพื่อที่จะได้สร้างความรู้เข้าใจให้แก่ท่านพุทธศาสนิกชนทั่วไป ให้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้อง โปรดแจ้งความประสงค์ของท่านได้ โดยติดต่อ พระอาจารย์ ธรรมจิตโต วัดท่าซุง อ.เมือง จ.อุทัยธานี 61000

สารบัญ

ปัญหาการฝึกมโนมยิทธิแบบพิเศษ..... ๗

- ปัญหาของผู้ไม่เคยฝึกมาก่อน
- ปัญหาของผู้เริ่มฝึกใหม่
- ปัญหาของผู้ฝึกได้แล้ว
- การฝึกมโนมยิทธิแบบเต็มกำลัง

ปัญหาธรรมของมรณาสผู้ครองเรือน..... ๓๘

ปัญหาการปฏิบัติพระกรรมฐาน..... ๔๓

- สมถกรรมฐาน
- วิปัสสนากรรมฐาน

เกร็ดความรู้ในพระพุทธศาสนา..... ๕๔

- ศาสนาของพระศรีอาริยมตตริย
- การบำเพ็ญบารมีของพุทธภูมิ
- ศาสนาพุทธจะมีอายุครบ ๕,๐๐๐ ปีหรือไม่
- ไฟบรลยกัลป์
- สัตว์โลกเกิดขึ้นได้อย่างไร
- สงครามโลก
- ทรัพยากรในประเทศไทย
- พระอริยะเขาฉกกันอย่างไร

ปัญหาการฝึกมโนมยิทธี

หลวงพ่ : “คำว่า มโนมยิทธี แปลว่า มีฤทธิ์ทางใจ มโนมยิทธีนี้เป็นการเตรียมอกิญญา จะเรียกวิชาสามตรงก็เข้มเกินไป จะเรียกอกิญญาก็ยังอ่อนอยู่ เป็นการเตรียมอกิญญา เตรียมเพื่อรับอกิญญาหก

วิชาสามจริง ๆ ไปไม่ได้แต่เห็นได้ นั่งอยู่ตรงนี้ สามารถเห็นเทวดา เห็นพรหม เห็นพระอริยะ สามารถคุยกันได้ นั่งอยู่ตรงนี้สามารถคุยกับเปรตได้ คุยกับอสุรกายได้ คุยกับพวกสัตว์นรกได้ แต่ก็นั่งตรงนี้เอง

ทีนี้สำหรับมโนมยิทธีก็เป็นอกิญญาทางใจส่วนหนึ่ง ต้องถือว่าเป็นกิ่งหนึ่งของอกิญญา เพราะว่าสามารถเอาจิตไป เอากายไปไหนไป ทว่าถ้าเป็นอกิญญาจริง ๆ เขายกตัวไปเลย จะไปสวรรค์ไปพรหมเขาเอาตัวไปเลย นั่นต้องใช้กำลังเข้มแข็งกว่า สูงกว่า แต่ว่ากันโดยผลก็มีผลเสมอกัน เพราะไปเห็นมาได้เหมือนกัน”

ผู้ถาม : “หลวงพ่คะ ถ้าอย่างดิฉันต้องการฝึกบ้าง ต้องใช้เวลากี่วันคะ....?”

หลวงพ่ : “ก็สุดแล้วแต่คุณจะทำได้ ถ้าคนทำได้เร็วไม่ถึงวันก็ได้ อันนี้จริง ๆ นะ ถ้าทำได้เร็วใช้กำลังใจถูกต้อง โดยเฉพาะถ้าเป็นผู้หญิงนี้ได้เร็วมาก เพราะพวกผู้หญิงนี้ไม่ค่อยสงสัย เพราะตัวสงสัยเป็นตัวนิรวณ์ ส่วนใหญ่จริง ๆ พวกผู้หญิงนี้มักจะเป็นได้วันแรก นี่พูดถึงส่วนใหญ่นะ แต่พลาดมาวันที่ 2 ที่ 3 ก็มี ใช้เวลา

ไม่มากหรอก เราไม่ต้องนับเดือน ไม่ต้องนับปีกัน

ถ้าคุณจะฝึก คุณต้องไปซ้อมกำลังใจเสียก่อน ถ้าซ้อมกำลังใจให้ทรงตัวมาวันแรกก็ได้ มันอยู่ที่ความเข้าใจ คือ ไม่ต้องทำอะไรมาก ทรงอารมณ์ไว้เฉย ๆ หายใจเข้านี่ว่า นะ มะ หายใจออกนี่ว่า พะ ะ ไม่ต้องทำให้มันเครียดหรอก ให้มันชินเท่านั้นเอง

คำว่า ชิน หมายความว่าถ้าให้เราภาวนาอย่างนี้เมื่อไรเราภาวนาได้ ไม่ต้องไปนั่งเครียดทั้งวันทั้งคืน ซ้อมให้ทรงตัวนะ”
ผู้ถาม : “หลวงพ่อกะ อย่างเรามีความศรัทธา จะฝึกมโนมยทธิเรามีความจำเป็นไหมคะ ที่เราจะต้องรู้รายละเอียดในความหมายของคำภาวนา นะ มะ พะ ะ”

หลวงพ่อกะ : “ก็ไม่ต้องไปละ อยู่ที่เดิมนะ ถ้าฉลาดแบบนั้นไปไหนไม่ได้ เขาให้ภาวนาเพื่อเป็นกำลังของสมาธิเท่านั้น เขาไม่ต้องใช้ปัญญา ปัญญาเขาใช้ส่วนอื่น ถ้าขึ้นฉลาดแบบนั้นก็อยู่ที่เดิม
การเจริญพระกรรมฐาน เขาต้องไปตามจุด ต้องเฉพาะกิจที่เขาจะสอนให้แจ่มเจนนั่นต้องปฏิบัติในธาตุ ๔ เขาเรียกว่าจตุธาตุวัญฐาน ๔ แต่อนี้ไม่ใช่ เขาต้องการภาวนาเพื่อเป็นกำลังของจิตเพื่อให้จิตเป็นทิพย์ ชื่อเหมือนกัน แต่ใช้กิจต่างกัน

อย่างกับทัพพีเขาใช้คนหม้อข้าว เป็นทัพพีสำหรับหุงข้าว ถ้าเขาไม่มีช้อน เขามาตักข้าวเข้าปาก นี่มันกลายเป็นช้อนไป ใช่ไหม.....

นี่ก็เหมือนกัน ต้องใช้เฉพาะกิจของเขา ถ้าเรื่อยเปื่อยไปก็พัง

รับรองได้เลยถ้าเรื่อยเปื่อยไป นอกรัตนกรอย อีกแสนชาติก็ไม่ได้ ต้องฉลาดพอดี ไม่ใช่ฉลาดเกินพอดี ก็อันนี้เขาทำเพื่ออะไร

ถ้าเราจะแจ้งเป็นธาตุ ๔ ก็ไม่ใช่ลักษณะนี้ นั่นต้องหวลเข้าไปหาสุขทวีปัสสโก ไม่ใช่ผกัญญัญญ หมวลแต่ละหมวลของกรรมฐาน ปฏิบัติไม่เหมือนกัน”

ผู้ถาม “หลวงพ่อกะ บางคนเขาภาวนาว่า “พุทโธ” แต่ว่าทำไมเขาไปได้ล่ะ...?”

หลวงพ่อกะ : “ถ้าเขาไปได้แล้วอะไรก็ได้ ให้มันสตาร์ทติดเสียก่อน ถ้าไปได้แล้วจริง ๆ ไม่ต้องภาวนา นึกปั๊มน้ำมันถึงเลยกำลังเขาพอเข้าใจไหม.....

คือว่าคำภาวนาที่เราใช้กันหนัก เพราะเรายังไม่คล่อง แบบเขียนหนังสือนะ อ่านหนังสือวันแรก สองวัน สามวัน เขียนตัว ก.ไม่ได้ ถ้าเขียนคล่องแล้ว นึกเมื่อไรเขียนได้เลย ใครเขาพูดก็เขียนได้เลยเหมือนกัน ถ้าคล่องจริง ๆ ไม่ต้องภาวนา พอนึกปั๊มน้ำมันถึงทันที”

ผู้ถาม : “หลวงพ่อกะ บทสวดार्ಥนี้ ต้อง “นะ มะ พะ ธะ” อย่างเดียวหรือคะ “สัมมา อรหัง” ได้ไหมคะ.....?”

หลวงพ่อกะ : “เอาแล้ว หาเรื่องตรองอีกแล้ว มันมีหลายสิบบท ไม่ใช่บทเดียว แต่ว่าบทนี้เท่านั้น ขณะที่ไปอยู่จึงจะคุยกับคนข้าง ๆ ได้ นอกนั้นเขาไปเจียบ จบจุแล้วจึงมาเล่าสู่กันฟัง

ฉันคิดว่า ถ้าไปกันเจียบ ชาวบ้านเขาจะหาว่าโกหก ฉันจะตัดตัวนี้ คือปัจจุบันเห็นแล้วคุยได้เลย ตามทางโน้นกับออกทางนี้ได้ทัน

ที่ เขาต้องการอย่างนี้

ฉันยังจำคำแนะนำของหลวงพ่อบานได้ เมื่อก่อนฉันจะบวช
ฉันบวชนี้ฉันไม่ได้บวชตามประเพณีกับเขา บวชเพื่อพิสูจน์พระ
ศาสนา พระศาสนาว่า สวรรค์มีจริง นรกมีจริง ฉันจะไปเที่ยว

หลวงพ่อบานท่านบอกความต้องการของแก่น้อยไป ข้าต้อง
การมากกว่านั้น แต่ว่าแก่บวชแล้วก็ต้องรับคำสอนอย่างคนโง่นะ

“อย่างคนโง่” ก็หมายความว่า ท่านบอกตรงนี้ จุดไหนก็ไป
แก่นั้นแหละ เดียวก็ถึง อันนี้ถูกต้อง เพราะท่านรู้จักทาง ท่านก็นำ
ตรง ถ้าเราพลาดเกินไป ก็เลี้ยวซ้าย เลี้ยวขวาอีก

ฉันอยู่กับหลวงพ่อบานเดือนเดียว ฉันได้หมด เพราะ
ฉันยอมโง่ อย่างลูกสาวของฉันนี่มันฉลาดมากเกินไป อย่างนี้เขา
เรียกว่า “ฉลาดหมาไม่กิน” ไซ้หรือเปล่า....?”

ผู้ถาม “ไซ้ค่ะ”

หลวงพ่ : “ถ้าหมากิน เอ็งหมดไปนานแล้ว”

หลวงพ่พูดให้กำลังใจว่า

หลวงพ่ : “ค่อย ๆ ทำไปนะ ไม่ต้องใช้เวลาให้มาก ไม่ต้องไป
ใช้เวลาที่สงัดนั่งเล่นทำอะไรเล่นก็ตาม นึกอะไรได้ก็ภาวนา หายใจ
เข้า นึก “นะ มะ” หายใจออก นึกว่า “พะ ะะ” สองสามครั้งก็ได้
ถ้ามันฝืนขึ้นมาก็เลิกกัน ต้องการให้อารมณ์จีนอย่างเดียว เวลาเขา
ฝึกจะได้ไม่แย่งกัน ให้แยกกันเสียให้เด็ดขาด

ยามปกติเราต้องการความสุข เราภาวนา “พุทธโ” ของเราไป
แต่บางขณะเช่นเวลานี้ ฉันจะเอา “นะ มะ พะ ะะ” ไม่ยอมให้

“พุทโธ” มาแย่ง ไม่กี่วันหรือออกอย่างมากที่สุด ๒-๓ วัน

ถ้าลองจนชินดีแล้ว เราต้องการภาวนา “นะ มะ พะ ธะ”
ก็ให้อยู่แค่ “นะ มะ พะ ธะ” พุทโธให้แยกไป

ถ้าเราต้องการภาวนา “พุทโธ” ก็พุทโธไปตามปกติ อันนี้ก็ใช้ได้

ค่อย ๆ ทำไปนะ อยู่ที่ความเข้าใจตัวเดียว ใครจะคุมหรือไม่ คุมไม่สำคัญ ต้องภาวนาถูกต้องตามแบบเขา ไม่งั้นพระพุทธรูปก็ไม่วางแบบไว้ช้ ถ้าภาวนาอย่างไรงี้ได้ พระพุทธรูปจะวางแบบไว้ทำไม สอนเสียอย่างเดียวก็พอใช่ไหม.....”

“พุทโธ” นะ เป็นสายของสุกขวิปัสสโกเขา สายสุกขวิปัสสโกไปไหนไม่ได้ ได้แต่ตัดกิเลส สายเดวิชโซก็มีคำภาวนาดังหลายสิบแบบ

แต่ถ้า “นะ มะ พะ ธะ” เป็นการเตรียมเพื่ออภิญญา จึงไปได้กรรมฐานไม่ใช่ว่าทำอย่างเดียว แบบจริง ๆ มี ๔๐ แบบ ถ้าเราจะใช้อะไรก็ใช้แบบที่ถูกต้อง ไม่งั้นไปไม่ได้”

ผู้ถาม : “สมมุติว่าหนูฝึก “พุทโธ” หลวงพ่อจะจุดหนูไปได้ไหมคะ...?”

หลวงพ่อ : “ได้ จุดลงใต้ถุนไป ไม่มีทางจะจุดได้ยังไง พระพุทธรูปท่านยังไม่จุดใคร หลวงพ่อจะไปจุดเองเข้า ดีไม่ดีเขาจะมาตีเอาตาย โทษหนักเสียด้วย โทษถึงประหารชีวิต

เรื่องอื่นยังพอทำเนา บรรเทาโทษได้ แต่ว่าเรื่องนี้ประหารชีวิตกันเลยนะ หนอยแน่...ไม่ได้หรอกไอ้หนู ต้องฝึกเอง แล้ว

ทำไมภาวนา “นะ มะ พะ ทะ” ไม่ได้...?”

ผู้ถาม : “รู้สึกว่ามันเหนื่อยอะ”

หลวงพ่อ : “แล้วที่ด่าชาวบ้านทำไมทำได้ละ...”

ผู้ถาม : “หนูไม่เคยด่าใครอะ ครั้งเดียวไม่เคยอะ...”

หลวงพ่อ : “น่ากลัวไปล่อหลายเที่ยว”

ผู้ถาม : (หัวเราะ)

หลวงพ่อ : “ไอ้นี้ต้องคิดชื่อว่า “พุทธโธ” เหมือนกับนั่งอยู่กับบ้าน ถ้าเราจะไป ไปอเมริกา เดินไปมันก็ไม่ไหว ก็ต้องขึ้นเครื่องบินไป แบบ “นะ มะ พะ ทะ” เขาฝึกเพื่อหาเครื่องบินไป

การฝึกในพระพุทธศาสนา เขามีตั้ง ๔ ประเภท ถ้าแบบใหญ่ จริง ๆ มี ๔๐ แบบ แบบย่อยอีกนับพัน อย่าง “นะ มะ พะ ทะ” เป็นส่วนหนึ่งของอภิญญา แต่ก็ยังไม่เข้าถึงอภิญญาจริง ต้องถือว่าเตรียมเพื่ออภิญญา นี่เขามีจำกัดนะ

แต่ว่าการปฏิบัติแบบนี้เขาก็มีหลายสิบแบบนะ ถ้าเป็นแบบเก่า คนข้าง ๆ ถามไม่ได้ ฉันก็ไม่อยากสอนใคร ฝึกแบบนี้ถ้าไปได้ คนข้าง ๆ สามารถถามได้ตลอดเวลา ไปถึงไหน ๆ เล่าได้ตลอดเวลา ถ้านอกจากนี้ไปก็นั่งเงียบแต่ผู้เดียว เลิกแล้วกลับมาจึงเล่าสู่กันฟัง

อย่างนี้ฉันว่าของแก่นั่นของดี แต่ว่าพวกที่เขามีความสงสัย ก็จะคิดว่าพวกนี้มาโกหก จึงไปหาแบบนี้มา แบบนี้ก็ไม่ได้สร้างเอง เป็นของพระพุทธเจ้าเหมือนกัน คนข้าง ๆ สามารถถามได้เวลานี้ไปถึงไหน แล้วจะบอกได้ตลอดเวลา หาอย่างนี้มา ๒๓ ปี

กว่าจะพบตำรานี้ ไม่ใช่ค้นคว้าเองนะ ทราบอยู่ว่าของพระพุทธรเจ้าท่านมี

แต่ตำราที่เราจะฝึกเราไม่พบ กว่าจะพบก็สิ้นเวลาบวชไป ๒๓ ปี แต่ว่าวิธีอื่นนะทำได้ ถ้าเพื่อส่วนตัวนี้ทำได้ตั้งแต่พรรษาดัน แต่ว่าเราจะรู้เราก็ต้องรู้คนเดียว เลิกมาแล้วจึงมาเล่าสู่กันฟัง นี่สำหรับคนรับฟังก็จะหาว่าโกหก

อย่างสมมุติว่า พ่อเขาตาย แม่เขาตาย เขาถามว่าพ่อแม่เขาอยู่ที่ไหน ตามฝันตามงายกว่าตามคน ต้องการจะพบใครมันพบทันที ถ้าเราจะเอาให้แน่นอนเมื่อพบแล้วก็ให้เขาแสดงตัว

เวลาที่เป็นมนุษย์รูปร่างเป็นอย่างไร แสดงให้ดูซิ เวลาป่วยยังงัย ผอมหรืออ้วน อาการป่วยที่คนพอจะรู้ได้ขอให้ออก พวกที่เขาถามเขารู้ว่าเคยป่วยแบบไหน เขาอาจจะไม่รู้ทั้งหมดรู้จุดใดจุดหนึ่งนะ เขาจะบอกให้ฟัง

ถ้าถามถึงโรค มีอยู่หลายราย เขาบอกว่าที่หมอหรือพยาบาลบอกว่าตายด้วยโรคนั้น ๆ มันไม่จริง เขาตายอีกโรคหนึ่ง แต่พยาบาลเขาเข้าใจว่าโรคนั้น

นี่เราต้องถามอาการที่คนอื่นจะรู้ เขาทำทำให้ดูเสร็จเรียบร้อยแล้วก็บอกคนข้าง ๆ ว่า พบแล้วเวลาที่มีชีวิตอยู่ รูปร่างเป็นอย่างไร ไซ้ไหม...และอาการที่จะตายจริง ๆ มีลักษณะแบบนี้ ไซ้ไหม..คนนี้สมัยที่มีชีวิตอยู่เป็นคนใจดี หรือชอบหัวเราะ หน้าบึ้งขึงจ่อ อะไรก็ตาม ถามเขา เขาบอกตามความเป็นจริงหมด”

คงเข้าใจแล้วนะสำหรับท่านที่ยังมีความสงสัยในคำภาวนา

และการฝึกแบบนี้ แต่ก็คงจะสงสัยอย่างอื่นอีก จึงขอนำปัญหา
และคำตอบให้คลายสงสัยเสีย

ผู้ถาม : “หลวงพ่อกะ ถ้าหากฝึกมโนมยิทธิสามารถขึ้นไป
ข้างบนได้แล้ว จะหลวงกวณอยู่บนนั้นไหมคะ...?”

หลวงพ่อกะ : “ແหม..อีหนูแอ๊ย อยากให้หลงจริง ๆ ถ้ามันไปติด
อยู่วิมานใดวิมานหนึ่ง แหม...ดีจริง ๆ”

ผู้ถาม : (หัวเราะ) “ไม่หลงใช่ไหมคะ...?”

หลวงพ่อกะ : “ไม่หลงหรอก”

ผู้ถาม : “แล้วที่ครูเขาแนะนำว่าไปที่วิมาน วิมานอยู่ที่ไหน
คะ...?”

หลวงพ่อกะ : “ถ้าเราไปถึงพระนิพพานได้ วิมานบนพระนิพพาน
ก็ต้องมี เมื่อไปถึงนิพพานได้เขาจะบอก ๒ จุด เพราะว่าครูเขา
ไม่มีเวลาสอนมาก ถ้าเราขึ้นไปบนสวรรค์ ดูวิมานของเรามีไหม...
ถ้าไม่มีก็ไปดูวิมานของเราที่พรหมมีไหม... ถ้าไม่มีก็เหลือแห่ง
เดียวที่นิพพาน แสดงว่าชาตินี้ตายแล้วไปนิพพานแน่

ถ้าหากว่าวิมานที่สวรรค์ยังมีอยู่ หรือยังมีอยู่ที่พรหมและ
วิมานที่นิพพานมีอยู่ แสดงว่าจิตเราจับวิปัสสนาญาณได้เล็กน้อย
แต่มันหมอง มันไม่แจ่มใส แต่วิมานเราอยู่จุดที่แน่นอนอันนี้
แจ่มใส

ถ้าวิปัสสนาญาณเราดีพอ จิตเราเข้าถึงโคตรภูญาณ วิมาน
ข้างล่างนี้จะหายหมด มันจะเหลือหลังเดียวข้างบน ถ้าเหลือหลัง
เดียวข้างบน ตายแล้วมันไม่มีที่อยู่ ต้องไปอยู่หลังนั้นแหละ

ถ้าพอถึงนิพพานแล้วยังถามว่าไปไหนอีก ถ้าอารมณ์ใจยังพอใจในการเที่ยวก็แสดงว่ากิเลสยังหนาอยู่ ถ้าเที่ยวไป ๆ ไม่ข้ามันจะเบื่อเที่ยว จิตมันจะรักอารมณ์อยู่จุดหนึ่ง ก็ขึ้นไปนิพพานมันก็ไม่อยากขึ้น มันอยากจะตัดขั้นที่ ๕ สบาย ๆ อารมณ์จิตเป็นสุข

แต่ว่าก็มีเกณฑ์บังคับว่า นิพพานต้องไปทุกวัน เพื่อให้จิตมันจับเป็นอภักคตารมณ์ แปลว่าจิตมันเป็นหนึ่งเดียว ต้องการอย่างเดียวคือนิพพาน ให้มีความผูกพัน

แล้วไปนิพพานไปที่ไหน...?

นิพพานมี ๒ จุดที่เราจะไปก็คือ ที่ประทับของพระพุทธเจ้า และกิวิมานของเรา ถ้าเราไม่เห็นพระพุทธเจ้า เรานึกถึงท่าน ท่านจะมาทันที ถือว่าจิตอย่าปล่อยพระพุทธเจ้า ให้จิตมันเกาะไว้เป็นอารมณ์ ที่นี้ตายแล้วก็มาที่นี้แหละ

เรื่องของชีวิตมันจะตายเมื่อไรก็ช่าง ถือว่าอย่าไปคิดว่ามันจะอยู่อีก ๒ ปี ดันขึ้นมาเราคิดว่าเราอาจจะตาย วันนี้มันถึงจะถูกอันนี้เป็น มรณานุสสติกรรมฐาน ไข้ใหม่...ถ้าวันนี้มันจะตายมันจะไปไหน ดันขึ้นมาปั๊บเราคิดว่าเราจะตายวันนี้ จิตพุ่งปรี๊ดขึ้นนิพพานเลย ขึ้นไปแล้วสัก ๒-๓ นาที ก็ช่าง ให้อารมณ์มันสดชื่น พิจารณาขั้นที่ ๕ เท่านั้นแหละ

ถ้าจิตตอนเช้าเราจับเป็นอารมณ์ไว้ แล้วกลางวันเราก็ไม่ได้นึกถึงนิพพาน มัวนั่งพูดกับเพื่อนบ้าง ทะเลาะกับเพื่อนบ้าง ขัดคอกับเพื่อนบ้าง หลบหน้าเจ้าหน้าบ้าง ตามเรื่องตามราวนะ บังเอิญ

ตายวันนั้นมันก็ไปนิพพาน เพราะตอนเช้าเราตั้งอารมณ์ไว้แล้ว ไซ้ใหม่...

คืออารมณ์ตอนเช้า เวลาที่จิตมันสบายตั้งจุดไว้เลย ตั้งอารมณ์ไว้ก็อย่าตั้งเฉย ๆ ไปเลย ไปนั่งอยู่ข้างหน้าพระพุทธเจ้าให้จิตมันชื่นใจ เวลานั้นข้างหน้าพระพุทธเจ้ามันสบายใจ ไซ้ใหม่... ท่านสวย ท่านสว่าง ดูแล้วไม่อึดไม่เบื่อ อารมณ์มันก็มีความสุข คิดว่าที่นี่เป็นที่ที่เราจะมาในเมื่อขั้น ๕ มันพัง ให้ทำแบบนี้ละ”

ผู้ถาม : “แล้วอย่างสมมุติว่า คนที่เขาฝึกได้แล้ว เขาไปได้ เขาก็เห็นวิมานของเขา แสดงว่าเขามีวิมานอยู่ ถ้าหากเราอยู่อย่างนี้ เราทำแต่ความดี เราจะมีวิมานไหมคะ...?”

หลวงพ่อ : “เราก็มีบ้านอยู่”

ผู้ถาม : “หนูอยากมีวิมานค่ะ”

หลวงพ่อ : “ไปสร้างกุฏิสักหลังซิ”

ผู้ถาม : “มีจริง ๆ หรือคะ?”

หลวงพ่อ : “วิมานนะ เขามีด้วยกันทุกคน ถ้าทำความดี แต่ว่าเราจะสามารถไปเห็นวิมานของเราหรือไม่ อย่างการก่อสร้าง วิหารทาน สร้างโบสถ์ สร้างกุฏิ สร้างส้วม สร้างศาลาอะไรก็ตามเถอะ เราเอาเงินไปร่วมกับเขาด้วยความตั้งใจจริง วิมานจะปรากฏเลย เราจะรู้หรือไม่รู้อยู่ที่การฝึกจิต อย่างที่เขาฝึก นะ มะ พะ ธะ กัน”

เอาละ สำหรับปัญหาผู้ยังไม่เคยฝึกก็มีเท่านี้

ต่อไปนี้เป็นปัญหาของผู้เริ่มฝึกใหม่ ๆ

ผู้ถาม : “บางคนเขาก็มาปรารถนา มาครั้งแรกทำไมจึงฝึกไม่ได้...?”

หลวงพ่ : “พวกที่ไม่ได้มันยัง ตั้งอารมณ์ไม่ถูก เขามีสิทธิได้ มาถึงปั๊บเดียวจะให้มันได้ ความเข้าใจมันยังไม่ได้ ที่เรียกว่ายังไม่เข้าใจ บางคนก็ใช้ตาดูบ้าง บางคนก็ใช้ฉันทนหนักเกินไป มันก็ไม่ถูกจุด สูงเกินไปนิด ต่ำเกินไปนิด ก็ไม่ได้ ต้องพอดี ๆ ถือว่าตอนจับที่แรกมันต้องอยู่แค่อารมณ์อุปจารสมาธิ เพราะอันนี้เป็นวิชาสาม พอจับภาพได้ปั๊บ บังเกิดความมั่นใจ จิตเป็นฉาน

ผู้ถาม : “ดิฉันก็เหมือนกันค่ะ เวลาเมื่อครูมาสอบถาม ว่าเห็นอะไรบ้างหรือยัง ก็ไม่เห็นอะไรทั้งนั้นเลย ตอบก็ตอบไม่ได้ เพราะไม่เห็นอะไร ไม่เจออะไร ไม่ทราบว่าจะทำอย่างไรดี”

หลวงพ่ : “อันนี้มันเป็นอย่างนี้โยม มันเป็นอารมณ์ที่ไม่ชินนะ ที่นี้ที่เห็นนั้นเราไม่ใช่ตา มันเป็นกำลังของทิพจักขุญาณ ทิพจักขุญาณเบื้องต้นมันมัวเต็มที แล้วเราก็เห็นว่าเราจะต้องเห็นทางตา คำว่า ทิพจักขุญาณ แปลว่า มีความรู้คล้ายตาทิพย์ มันเกิดเฉพาะความรู้สึก ไม่ใช่ลูกตาเห็น นั่นมันเป็นอันดับก่อนที่จะก้าวขึ้น ถ้าตอนนี้เราจับอารมณ์นั้นได้ เมื่อเราจับได้แล้วครูเขาสนับสนุนโดยการพิจารณาตัดขั้น ๕ บ้าง นึกถึงบารมีของพระพุทธเจ้า บ้าง และทำความรู้สึกเข้าไปหาพระจุฬามณี ตอนนี้อันนี้จิตมันจะเริ่มเป็นฉาน ความรู้สึกที่ว่าเห็นมันจะมีความใสขึ้น ดีขึ้น ยิ่งกว่าเดิมหน่อยหนึ่ง หรือบางคนก็ดีมาก

ทีนี้ถ้าหากว่าความรู้สึกว่าเห็น ที่เรเรียกว่า **ทิพจักขุญาณ** จะดีมากดึ้น้อยขนาดไหน มันขึ้นอยู่กับความบริสุทธิ์ของจิตในเวลานั้น ถ้าในเวลานั้นความรู้สึกของจิตมันล้ากิเลสไปได้มาก เทียบเท่ากับพระสกิทาคามี หรือพระอนาคามี เฉพาะในเวลานั้นนะ ไม่ได้หมายความว่า เป็นเสียจริง ๆ เเลชนะ ก็เวลานั้นจิตมันสะอาดเทียบเท่ากับพระสกิทาคามีหรือพระอนาคามี ความรู้สึกที่เห็นมันชัดมาก การเคลื่อนไหวเร็วมาก”

ถ้าฝึกใหม่ ๆ ก็อยากเห็นชัดอย่างนี้ละ อีกคนหนึ่งอยากเห็นชัดเหมือนกัน ถามว่า

ผู้ถาม : “ที่หนูทำอยู่เวลานี้ก็พอจะเห็นบ้างแต่ยังไม่ชัด หนูอยากจะไปเห็นชัด ๆ ละ จะทำอย่างไรละ...?”

หลวงพ่ : “ถ้าอยากไปก็แสดงว่าไม่อยากไป ถ้าอยากไปมันเป็นนิรวณ ก็อุทธัจจะกุกกจะมันคอยตัด อย่าอยากไปนะ ให้ทำแบบสบาย ๆ เราพอใจในผลที่เราได้มาแล้วในตอนก่อนจะได้ก็ได้ ไม่ได้ก็ไม่เป็นไร ถ้ารักษาอารมณ์ให้สว่างอย่างนี้มีผลอย่าลืมว่าอภิญญาจริง ๆ มันยังมีเวลาอีก ๑๕ ปี กำลังอภิญญาจึงจะเข้ามาถึง ตอนนี้อภิญญาเล็ก แล้วก็พยายามฝึกไปเรื่อย ๆ นะ

ถ้าต้องการจะให้เห็นแจ่มใส ให้หมั่นจับภาพพระให้ใสเป็นประกายแก้วอยู่เสมอ วันหนึ่งสักครั้งหนึ่ง ให้เป็นประจำ ก่อนหลับก็ได้ ถ้าทำอย่างนี้ละก็ ท่านบอกว่าถ้าถึงวาระอีก ๗ วันตาย ตอนนั้นจะพบพระหรือเทวดาเป็นประกายใสปลอดโปร่ง และจิตใจจะจับอยู่ในภาพนั้น และวาระนั้นนั้นแหละจิตใจจะตัดใน

ที่สุด คือจิตจะตัดเข้าอรหัตผล ตายแล้วไปนิพพานทุกคน”

ถ้าอยากเห็นชัดละก็ ตายแล้วไปถึงนิพพานชัดแจ้งทุกคน

ผู้ถาม : หลวงพ่อคะ การนึกปั๊บเห็นปั๊บแต่เป็นภาพเดิม อย่างนี้เป็นสัญญาใช่ไหมคะ...?”

หลวงพ่อ : “ไม่ใช่ เป็นสัญญาไม่ได้ คือว่าคนที่เขาชำนาญเขาไม่นั่งล่อป้อหรอก อย่างฉันนึกปั๊บไปเลย บางทีไม่ทันจะนึกละ ไปแล้ว”

ผู้ถาม : “ขึ้นไปถึงเลยหรือคะ..?”

หลวงพ่อ : “ไปถึงเลย คือมันจะเป็นสัญญาไม่ได้ สัญญามันได้แต่นั่งนึกเอา สัญญาก็นั่งจำแต่ภาพ เราเคยเห็นพระพุทธรูปเจ้าในลักษณะไหน เราเคยเห็นวิมานของท่านในลักษณะไหนบ้าง วิมานของเราในลักษณะไหนบ้างเรานั่งนึก อันนี้เป็นสัญญา พอเรารวบรวมกำลังใจปั๊บแล้ว ไป อันนี้เป็นอกิณญา มันไม่ใช่สัญญา”

ผู้ถาม : “หลวงพ่อคะ หนูนั่งที่ไรเห็นไม่เต็มองค์ เห็นแค่เศียร เวลาขึ้นไปข้างบนเห็นวิมานมีหลังคาสูง ๆ แต่เข้าไม่ได้คะ ทำยังไงหนูจะเข้าไปได้คะ...?”

หลวงพ่อ : “ตัดสินใจให้มันแน่นอน อารมณ์ไม่เด็ดขาดจริง ยังหวังขันธ ๕ อยู่ ยังหวังร่างกาย ยังหวังลูก ยังหวังฝาละมี (สามี) อะไรพวกนี้ ยังหวังอย่างนี้เข้าไม่ได้หรอก ถ้าก่อนที่จะขึ้นต้องตัดสินใจให้มันเด็ดขาด การเห็นภาพไม่ชัดมันบอกได้เลยว่า เราตัดสินใจไม่เด็ดขาด ไม่ต้องไปเปิดตำราที่ไหน นี่เป็นเครื่องวัด”

ผู้ถาม : “แต่ฝึกครั้งแรกขึ้นไปเห็นชัดมากละ”

หลวงพ่อบอก : “วันแรกเขาสอนเราไปตามเขา พอเขาถึงก็ชักห่วงหน้าห่วงหลัง พอออกไปหน่อย เอ... ใ้ใ้ไปไหนหว่า อยู่กับใคร... ก็ยังถือว่าดี ควรจะตัดสินใจให้มันเด็ดขาด ตอนเช้ามีดี ควรจะตัดสินใจไปเลยว่า ชีวิตนี้มันทรงตัวอยู่ขนาดไหนก็ช่างมันเถอะ ถ้าตายเมื่อไรขอไปนิพพาน เอาให้แน่นอน ถ้าตั้งอารมณ์ดีจริง ๆ ถ้าตั้งใจแบบนั้น ที่หลังเห็นเต็มองค์ ไม่ยาก”

ผู้ถาม : “หลวงพ่อบอกะ เวลาฝึกมโนมยิทธิบางวันก็อารมณ์ดีขึ้นไปก็เห็นแจ่มใส แต่มันดีเป็นพัก ๆ ละ”

หลวงพ่อบอก : “อารมณ์ดีเป็นพัก ๆ นี่ถูก คือว่าที่เป็นพัก ๆ เพราะว่าร่างกายมันยังเกาะขันธ ๕ ถ้าเหนี่ยวเกินไป เพลียเกินไป อันนี้อารมณ์จะมัวได้

และที่ประการที่ ๒ ถ้ามันป่วยขึ้นมามันจะทำให้ประสาทสั่นคลอนนิดหนึ่งโดยที่เราไม่รู้ตัว อันนี้มัวได้

และที่ประการที่ ๓ รวบรวมกำลังใจยังไม่เต็มที่ก็ขึ้นเลย อันนี้ก็มัวได้

การใช้อำลังอภิญญาที่เราจะถือความสว่างมากสว่างน้อย ไม่สำคัญ สำคัญว่ากำลังจิตของเราเข้าถึงจุดหมายปลายทางไหม เขาถือตัวนี้เป็นตัวสำคัญนะ

เพราะว่าถ้าเรายังมีขันธ ๕ อยู่ เราจะให้ทรงตัวอยู่เป็นปกติมันไม่ได้แน่ พระอรหันต์ยังไม่ได้เลย

บางคนก็มาบ่นให้ฟัง “ฝึกได้แล้วพอกลับไปบ้านก็มีดีไป

มัวไป” ก็ต้องไปดูว่ามันมีดีเพราะอะไร มีดีเพราะสีลบกพร่องหรือเปล่า ถ้าสีลบกพร่องเราเข้าพระจุฬามณีไม่ได้

ถ้าบอกว่ามีดีเพราะสมาธิดำไม่ไข่ ถ้าสมาธิดำมันไม่แสดงอาการของการมีดี แต่การเคลื่อนไหวของจิตมันจะช้าลง การมีดีหรือสว่างมันอยู่ที่วิปัสสนาญาณ

ศีล เป็นภาคพื้น

สมาธิ เป็นกำลังเดินทาง

วิปัสสนาญาณ เป็นคบเพลิงสำหรับส่องทาง

ทั้ง ๓ อย่างนี้ต้องขนานกัน แต่ว่าบางทีศีลดี สมาธิดี วิปัสสนาญาณดี แต่ว่าร่างกายไม่ดีอันนี้ก็มืดเหมือนกัน

แต่หลวงพ่อบอกไม่จั้นนะ ถ้าร่างกายไม่ดียิ่งสว่าง เพราะว่าถ้าร่างกายไม่ดีจิตมันจะดิ้นที่ พอเริ่มป่วยนี่จะป่วยมากน้อยก็ตาม จิตมันจะรวมตัวทันที พร้อมใส่กระเป๋าดูแลตัวเดินทางไซ้ไหม...

จำไว้นะ ไม่ใช่พอป่วยร้อง อ้อย ๆ ก็ว่าร่างกายมันจะคราง มันจะร้อง มันจะเจ็บ มันจะปวด มันเป็นเรื่องธรรมดาของร่างกาย ไม่ใช่ว่าถือธรรมแล้วร่างกายจะไม่เจ็บไม่ปวด อันนั้นไม่ถูก แม้แต่พระอรหันต์ทุกองค์ท่านก็เจ็บ ท่านก็รู้ว่าร่างกายเจ็บ ร่างกายหนาวร่างกายร้อนท่านก็รู้ ร่างกายป่วยไข้ไม่สบายท่านรู้ แต่ว่าท่านไม่ได้ทุกข์ จิตท่านไม่กังวล ท่านก็รักษาพยาบาล ท่านหิวท่านก็กิน ท่านร้อนท่านก็หาเครื่องเย็น ท่านหนาวท่านก็หาเครื่องอุ่น หาได้แค่ไหนพอใจแค่นั้น ถ้าหาไม่ได้ก็แค่นั้นแหละ แค่นี้เอง”

เอาละ คงจะพอเข้าใจแล้วนะ

ต่อไปนี้เป็นปัญหาของผู้ฝึกได้แล้ว

ผู้ถาม : “ผมเคยชวนคนอื่น ๆ มาฝึกมนโณมติธิ แต่แล้ว
เขาบอกว่า พอออกไปแล้วกลัวใครจะมาทำร้ายร่างกาย
มาเผาร่างกาย เรื่องนี้จริงไหมครับ.....?”

หลวงพ่ : “โอ้คนที่ได้มนโณมติธิจริง ๆ ถ้าไปถึงสวรรค์ได้
เขาไม่ยอมก้มมองมนุษย์นะ เพราะเมืองมนุษย์มันเลอะเทอะด้วย
ประการทั้งปวง โลกทั้งโลกมันสกปรก ถ้าแดนสวรรค์ก็มีแก้ว
กับทอง สวรรค์มีความสุขที่อยู่สบาย ถ้าไปถึงพรหมเราก็ไม่
อยากไปสวรรค์ เพราะพรหมเขาดีกว่า ถ้าเข้าถึงนิพพานเราก็ไม่
อยากมองพรหม ถ้าบังเอิญเวลานั้นใครทำร้าย หรือจะเอาร่างกาย
ไปเผาเสียก็ดี จะได้ไม่ต้องกลับมา กลัวเขาจะไม่ทำยังงั้นนะจ๊ะ”
ถ้ากลัวตายก็ฝึกวิชานี้ไม่ได้ อันนี้เป็นหัวใจสำคัญของการ

เจริญพระกรรมฐาน

ผู้ถาม : “มีลูกศิษย์บางคนนะคะ เขาไม่ชอบไปดูของสวย ๆ
บนสวรรค์ เขาอยากไปนรก เขาบอกว่า เห็นในสิ่งที่
ไม่ดีแล้วจะได้ไม่ทำในสิ่งนั้น”

หลวงพ่ : “เออ....โอ้เนี่ยเหมือนกับฉัน ไปได้ครั้งแรก ปีแรก
ฉันไม่ไปสวรรค์เลย ไปนรกจุดเดียว นรกนี้ใช้เวลา ๑ ปี ไป
ไม่ครบนะ นรกจริง ๆ มันมี ๔๐๐ ขุมกว่า ขุมใหญ่มี ๘ ขุม
แต่ละขุมมันแยกไปอีก ไปถึงก็ตามเขา แต่ละขุมเราเคยมากี่เที่ยว

แต่ละครั้งที่เรามาเราทำบาปอะไร เราขอคุณภาพเดิม สมัยเป็นมนุษย์ เราทำบาปอะไร นรกขุมนี้ลงโทษแบบไหน ฉันไปทุกขุมฉันก็ ไปถามเขาทุกขุม ลองไล่บี้ดู เป็นการลงโทษตัวเอง ปราบตัวเอง อย่างไอ้หนูนี้คิดถูก

ถ้าคุณอื่นเขาลงนะมันไม่มันนะ ต้องดูของตัวเอง ดูว่า ในสมัยที่เราเป็นคน เราทำอะไรผิดเราจึงลงนรก บางครั้งเราเป็นคนมีวาสนาบารมีสูง แต่ก็เผลอในชีวิต มีอำนาจมากกว่าเขา ก็สร้างความชั่วข่มเหงเขาบ้าง ทำอะไรเขาบ้าง ตายแล้วก็ลงนรก ต้องขอคุณภาพเดิม อย่าดูแต่ภาพนรกเฉย ๆ นะ ดูว่าสมัยเป็นมนุษย์เราทำอะไรไว้ จึงถูกลงโทษแบบนี้ มันจะได้ประสานกัน”

ที่สวรรค์ จุดแรกที่ต้องการไปให้ถึงคือ พระจุฬามณี อยู่ในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์

ผู้ถาม : “หลวงพ่อกะ ดาวดึงส์กับจุฬามณีนี้ที่เดียวกันใช่ ไหมกะ....?”

หลวงพ่ : “ใช่ ที่เดียวกัน จุฬามณีตั้งอยู่ในเขตของดาวดึงส์”

ผู้ถาม : “ดิฉันไปกราบท่านพ่อแม่ที่ดาวดึงส์กะ แล้วก็ไปนิพพาน”

หลวงพ่ : “ก็ได้ คือว่าเราต้องการให้อารมณ์จิตอยู่ที่นั่น ก็ต้องไปกราบทุกวันนะ ฉันทก็กราบ ที่เราไปกราบพ่อแม่เพราะอะไร เพราะท่านจะไปนิพพานอยู่แล้ว พ่อแม่นี้มีความจำเป็นต้องกตัญญู ทางที่ดีพอขึ้นไปที่นั่นแล้ว พอกราบท่านแล้วก็ต้องถามท่านว่า มีอีกบ้างไหมที่เป็นบิดามารดาเดิม ที่ยังเป็นเทวดาหรือ

พรหมอยู่ ขอเชิญมาประชุมหมด แล้วท่านก็จะมาหมด พอมาแล้ว ก็กราบท่าน เราขอขอบคุณท่าน เราจะได้รู้ว่าพ่อแม่ที่อยู่เป็นเทวดา หรือพรหมมีเท่าไร”

พ่อแม่ของเราในอดีตมีเยอะ ขึ้นไปแล้วไม่ห้อยเหงานะเนี่ย
ผลิตผลิตจนไม่อยากจะกลับทีเดียว

ผู้ถาม : “หนูมีปัญหาอันหนึ่ง คือก่อนนอนก็ภาวนา นะ มะ พะ ทะ แล้วก็หลับไปเลย มีอยู่วันหนึ่งนะคะ ตอนใกล้เช้าคะ มีความรู้สึกว่าได้หลับ แต่มีความรู้สึกว่าจะจิตมันจะออกไป แต่ไม่ยอมลอยขึ้นไปข้างบน แล้วอยู่ ๆ ก็ตกลงไปข้างล่างเลยคะ ทั้ง ๆ ที่ไม่อยากจะให้ลง มันเป็นเพราะอะไรคะ....?”

หลวงพ่ : “ถ้ามันตกลงข้างล่างก็ให้มันดึงไป ไปเที่ยววนรก ถ้าปล่อยตัวหลุดแบบนั้นเป็นตัวอภิญญาแท้ คือ นะ มะ พะ ทะ ที่เราทำเวลานั้นะ ถ้ามันถึงจุดมันจะออก จุดออกของเขาจริง ๆ มันเหมือนกับตัวเราออกไปเลย มันออกไปจริง ๆ ที่นี้มันจะตกลงก็ให้มันลงไป อารมณ์อันหนึ่งเขาอาจจะบังคับให้ไปดูนรกข้างล่างว่าเป็นยังไง แต่ไปแล้วไม่ต้องกลัวว่ากลับมาไม่ได้ นะคะว่าจะกลับก็เข้า

ทีหลังตั้งใจไว้ก่อนว่า ถ้าออกได้จะขอไปพระนิพพาน แล้วไปจะหาแม่ หาปู่ แต่ว่าการตั้งใจไว้ก่อน เวลาภาวนาก็อย่านึกถึงท่านนะ ทั้งเลย ถ้าออกปั๊บมันจะพุ่งไปเลย ขณะที่ภาวนาเราต้องทิ้งอารมณ์อยากจะไปนิพพาน จะไปหรือไม่ไปไม่สำคัญ แต่ทำใจให้สบายนี้มันจะไปได้ ซึ่งซ้อมแบบนั้นนะดีแล้ว มันจะ

เคลื่อนได้ดี”

ถึงฝึกแบบเต็มกำลังจริง ๆ ออกไปได้จะสนุกมาก เห็นวิมาน
เยอะเยอะ ไม่มีคัสลัว เห็นชัดเจนแจ่มใสดีมาก แทบไม่อยากกลับ
มาที่เดียว

ผู้ถาม : “กระผมสังเกตดู อย่างวิมานของหลวงปู่ก็ดี ของ
พระพุทธเจ้าก็ดี ปรากฏเห็นชัดดี แจ่มใสดี เวลาไม่
ต้องการเห็นก็หายไป”

หลวงพ่อ : “ใช่....ถ้าจิตเราไม่ต้องการเห็น แป๊บเดียวก็หายไป
มันเป็นไปตามกำลังของจิต แต่ความจริงไม่ใช่วิมานหายไป
จิตเราไม่เห็นเอง ถ้าเราไม่ต้องการมันก็ไม่เห็น ไม่ใช่เราไปรื้อ
วิมานเขาเอา ถ้าโยมไปรื้อวิมาน เทวดาตาย”

ผู้ถาม : “เรื่องนี้อีกอื่นผมก็ไม่กล้าคุยครับ”

หลวงพ่อ : “อาตมาไม่เป็นไรหรอกโยม ความจริงพระที่ท่าน
เข้าถึงไม่มีองค์ไหนบอกนิพพานสูญ เรื่องของนิพพานมันมีอยู่
อย่างนี้ เราจะเห็นได้หรือไม่ได้มันมีอารมณ์ของจิตตามขึ้น ถ้าจิต
ของเราเป็นฉานโลกีย์ล้วน ไม่มีทางเห็นได้เลย

สมมุติว่าเราไม่เป็นพระอริยเจ้าจริง เวลานั้นจิตมันต้องว่าง
จากกิเลสชั่วเวลาหนึ่ง อันนี้จึงจะเห็นนิพพาน ถ้าตามเกณฑ์ที่จะ
เห็นนิพพานได้ ถ้าสุขวิปัสสโกนี้ท่านไม่เห็นเลยนะ ไม่เห็นผี
ไม่เห็นเทวดา ไม่เห็นนรกสวรรค์ ไม่เห็นอะไรทั้งหมด ก็ชื่อว่า
ตัดกิเลสได้ ถ้าเดวิดโซ เขามีสองในวิชาสาม คือ ทิพจักขุญาณ
กับ ปุพเพนิวาสานุสสติญาณ ถ้ายังเป็นฉานโลกีย์อยู่ ทิพจักขุญาณ

ตัวนี้จะไม่สามารถเห็นนิพพานได้เลย จะเห็นได้แค่พรหมโลก
นรกทุกขุมเห็นได้ สวรรค์ขึ้นไปถึง พรหมโลกเห็น ถ้าจิตเข้าถึง
โคตรภูญาณ เป็นอย่างต่ำ อันนี้จึงจะเห็นนิพพาน ไม่ใช่ว่าทำ
ทิพจักขุญาณได้จะเห็นอะไรทั้งหมด ถ้าหากว่าเราปฏิบัติกันแล้ว
ไปถึงนิพพานได้ แสดงว่าจิตเวลานั้นว่างพอ สะอาดพอ”

ผู้ถาม : “หลวงพ่อกะ เวลาขึ้นไปได้แล้ว แต่ว่าทรงอารมณ์
อยู่ไม่นานก็กลับมาใหม่ อันนี้เป็นเพราะเหตุใดคะ ขอให้หลวงพ่
ชี้ข้อผิดพลาดด้วยค่ะ.....?”

หลวงพ่ : “มันไม่ผิดหรอก เวลาตั้งอารมณ์ จิตไม่ตั้งเป็นฌาน
เพราะว่าอารมณ์ที่เป็นฌานมันน้อยเกินไป มันเป็นอุปจารสมาธิ
เสียมาก วิธีที่ฝึกเวลานี้ไม่ใช่ไปแก้อุจนั่น ไปแก่อีกจุดหนึ่ง เมื่อ
ยามว่างเราควรจะต้องเวลาสัก ๓ นาที ๕ นาที จับลมหายใจ
เข้าออก แล้วว่า นะ มะ พะ ทะ เราจะนั่งทำไหนก็ได้ ให้จิตมัน
อยู่ช่วงนี้ เฉพาะคำภาวนากับลมหายใจนะ แต่ว่าอาการอย่างนั้น
จะมีได้ในบางขณะ บางทีเราเริ่มจับปั๊บจิตมันตกต่ำลงไปเลย
ถ้าหากว่ามันทรงไม่อยู่ไปแล้วกลับมา พอกลับมาที่ทรงอารมณ์
ให้สบาย ไม่ไปไหนละ นั่งอยู่ภาวนาให้สบาย ๆ ให้จิตมันเป็น
สุขพอจิตมีกำลังปั๊บ ขึ้นไปใหม่ มันอยู่ได้ ไอ้ที่เรื่องธรรมดา”

ผู้ถาม : “แต่บางครั้งในขณะที่ครูเขาทดสอบ มีความรู้สึกว่าจะ
ตายค่ะ”

หลวงพ่ : “จะตายหรือ ดี คือมีความรู้สึกว่าจะตาย ถ้ามันจะ
ตายเวลานี้เราขออยู่ที่นิพพาน”

ผู้ถาม : “พอมีความรู้สึกว่าจะตายเลยไม่ยอมไป”

หลวงพ่ : “ไม่เป็นไรนะ นั่นเป็นอารมณ์อันหนึ่ง ถือว่าเป็น
อารมณ์แทรกเข้ามา คือว่ากำลังใจเราจะมันคงไหม แต่การแทรก
เข้ามารู้สึกว่าจะตาย จะดูว่าเรามั่นใจในพระนิพพานไหม หรือเรา
จะไปยุ่งกับทุกขเวทนา ทีนี้ถ้าจิตมันตัด ตายก็ตาย ถ้าตายเรา
ไปนิพพาน แค่นี้เขาก็พอใจแล้ว

ถือว่าอาการที่เป็นอย่างนั้น ไม่ใช่อาการของร่างกาย เป็น
อาการถูกทดสอบจากพระอริยะ ถ้าเวทนาแบบนี้เข้ามา กำลังใจเรา
เป็นอย่างไร ถ้ากำลังใจเราตัดสินใจว่า ถ้าเราตายเวลานี้เราไป
นิพพานช่วงนี้ และตอนนั้นเราคิดถึงพระนิพพานได้ ลงมาเราก็
ไม่เป็นไร ถืออารมณ์อย่างเดียว ถือว่า เราหวังตัวหรือหวังนิพพาน
เขาต้องการเท่านั้นแหละ.....”

การเจริญพระกรรมฐาน มักจะมีเหวคา ครูบาอาจารย์และพระ
อริยะ มาทดลองเสมอ เพราะฉะนั้นอย่าได้กลัว ท่านต้องการให้เรา
ได้ดี

ผู้ถาม : “หลวงพ่คะ ตอนที่ฝึกมโนมยิทธิชนะคะ เมื่อขึ้น
ไปบนสวรรค์แล้ว เห็นใส่เสื้อผ้าเป็นธรรมดาอะ
อันนี้เป็นภาพจริงหรือเปล่าคะ....?”

หลวงพ่ : “ภาพนะเป็นภาพจริง แต่ไม่ตรงความจริง”

ผู้ถาม : “แล้วยังเห็นคนที่เขาอยู่บนสวรรค์ เขาก็แต่งตัวไม่
เหมือนชาวสวรรค์ เราเป็นมนุษย์ยังแต่งตัวสวยกว่า
ตั้งเยอะ”

หลวงพ่ : “ที่เราเห็นเขาอย่างนั้นนะ เขาทำภาพเดิมให้ดู ก็อ้าว เขาเกรงว่าเราจะจำเขาไม่ได้ อันดับแรกเขาต้องแสดงแบบนั้นก่อน ถ้าเราเห็นแบบนั้น เราควรจะถามเขาว่าเวลานี้ภาพความเป็นจริงของท่านมีรูปร่างเป็นอย่างไร ขอให้แสดงความเป็นจริง”

ผู้ถาม : “อยากถามเขาเหมือนกันค่ะ แต่ดูหน้าตาเขาแล้วไม่อยากจะไปพูดกับเขาเลย ตอนนี้พยายามฝึกให้ได้มาน ๔ ก่อนเผื่อจะได้ถอดจิตไปถึงอินเดียบ้าง”

หลวงพ่ : “มาน ๔ เป็นอย่างไร....?”

ผู้ถาม : “ไม่ทราบซิคะ”

หลวงพ่ : “นี่กินขนมอยู่แล้วยังนึกว่ายังไม่ได้กิน ไอ้การไปสวรรค์ได้ไปพรหมได้นี่มันเป็นกำลังของมาน ๔ ถ้ากำลังไม่ถึงมาน ๔ มันจะไปถึงจุฬามณีไม่ได้ จำให้ได้ว่าขณะที่เราเห็นภาพครั้งแรกที่ครูเขาฝึก อันนี้เป็นทิพจักขุญาณ ตอนนี้เป็นอุปจารสมาธิ ถ้าเห็นภาพแล้วภาพเริ่มแจ่มใส ตอนนี้เป็นมาน แต่ถ้าไม่ถึงมาน ๔ จะเคลื่อนจิตไม่ได้ ถ้าจิตเคลื่อนไปถึงพระจุฬามณีได้ จงทราบว่าระหว่างนั้น เป็นมาน ๔ หมด เป็นมาน ๔ สำหรับใช้งาน”

ผู้ถาม : “เป็นยังไงคะมาน ๔ ใช้งาน....?”

หลวงพ่ : “มานมันมี ๒ ลักษณะ ที่เขานั่งเข้ามาน นิ่งเฉย ๆ เป็นการฝึกให้มานมันเกิดขึ้น แล้วก็ทรงมาน ที่นี้มาน ๔ สำหรับใช้งานก็คือจิตเคลื่อนไปสู่ภพต่าง ๆ หรือไปที่ต่าง ๆ อย่างเรานั่ง

อยู่ตรงนี้คนที่นั่งอยู่ข้างหลังคิดอะไรอยู่เราอยากูรู้เรารู้ หรือเขาทำอะไรเราอยากูรู้เรารู้ได้ แล้วเป็นฉาน ๔ ประกอบไปด้วยอภิญญา ถ้ามาน ๔ เฉย ๆ มันก็ไม่วู้เหมือนกัน ถ้าไม่เคยได้อภิญญา

ความจริงถ้าฝึกมโนมยิทธิแบบเต็มอัตรา ที่ฝึกกันนี้ใช้กำลังเพียงครึ่งหนึ่ง ถ้าแบบเต็มอัตรามีสภาพเหมือนฝัน คือไปได้แบบตัวเราไปเที่ยวธรรมดา รู้สึกได้เต็มที่ ก็บังคับให้กำลังภาพมันหายาบน้อย ที่เราฝึกนี้ใช้กำลังเพียงครึ่งเดียว คือกำลังที่เราใช้แก้วิชาสาม เนื้อแท้จริง ๆ ของมโนมยิทธิต้องเป็นกำลังของอภิญญา

แต่ถ้าจะหันเข้าไปฝึกอภิญญา มันเป็นเรื่องไม่ยาก อภิญญาต้องตั้งต้นด้วยกสิณ ๑๐ มี เตโชกสิณ อาโปกสิณ เป็นต้น แต่ว่าได้มโนมยิทธิแบบนี้แล้ว ก็ใช้จับภาพกสิณได้ทันที เพราะว่าตัวที่ได้มโนมยิทธิ ถ้าเราไปเริ่มต้นกสิณจริง ๆ เราก็ถอยหลังเข้าคลองคือจับผลของกสิณเลย กสิณถ้ามันได้ผลจริง ๆ มันมีสีเหมือนกันหมด มีสีใสเป็นประกายแพรวเหมือนกันหมด เดิมจะเป็นสีอะไรก็ช่าง

อย่าง โลหิตกสิณ (กสิณสีแดง) จับภาพที่แรกมันเป็นสีแดง เขาต้องภาวนา “โลหิตกสิณัง” แต่ว่าถ้าทำไป ๆ สีแดงมันจะกลายจนกระทั่งขาว พอขาวแล้วก็เป็ประกายแพรวเต็มที่ ถ้าจิตมีกำลังถึงฉาน ๔ กสิณจะเป็นประกายแพรว ฉะนั้นกสิณทุกกองจะมีภาพเหมือนกัน เมื่อถึงฉาน ๔ ถ้าเราจับกสิณก็เป็นประกายให้หมด ใช้กำลังมโนมยิทธิที่เราได้ จับปลายของกสิณเลย แล้วมันจะคล่องตัว ปลื้บ ๆ จับได้หมด จับได้ก็ย้อนไปย้อนมาจนชิน จนกระทั่ง

อารมณ์เราจะใช้เวลาไหนก็ได้ กำลังปวดท้องขี้เต็มที่จับภาพสกิดก็ได้ ต้องได้จริง ๆ นะ ไม่ใช่ล้อเล่น ต้องได้จริง ๆ จึงจะฝึกอภิญาได้”

ผู้ถาม : “ถ้าฝึกอภิญาได้ก็แสดงฤทธิ์ได้ใช่ไหมคะ....?”

หลวงพ่ : “แสดงฤทธิ์ได้ แสดงไปได้แล้วก็หลงตัวเอง ความสำคัญมีอยู่ว่า ทำอย่างไรเราจึงจะเข้าใจว่าสวรรค์มีจริง พรหมโลกมีจริง นิพพานมีจริง พวกเปรต อสุรกายมีจริง ความสำคัญมันมีอยู่แค่นี้เอง วิชาที่เราทำอยู่แล้วทำเสียให้เต็มที่ ทำให้พอใจ เพราะว่าถ้าเป็นมโนมยิทธิเต็มที่ เต็มกำลัง เราก็อะไรทั้งหมดเวลานี้เรารู้หมดอยู่แล้ว กำลังอ่อนหน่อยก็ไม่แปลก รู้ได้เหมือนกัน เราก็อ้างส่วนนี้รู้จักพระนิพพาน จิตก็จับพระนิพพานเป็นอารมณ์ มันก็แค่นี้ ที่ทำทั้งหมดก็เพื่อนิพพานอย่างเดียว ไม่ใช่ทำเพื่ออวดชาวบ้าน”

ผู้ถาม : “ถ้าหากเราฝึกมโนมยิทธิได้แล้ว ต้องการดู
กระแสนจิตของเราเอง จะได้ไหมคะ....?”

หลวงพ่ : “ได้.....การดูใจเขาดูแบบนี้ ก็ดูแสงสว่างของใจที่มันออกมา กระแสนจิตของนักปฏิบัติเป็นสี่เนื้อหรือสี่เคลือบแก้ว ถ้ายังเป็นสี่เนื้ออยู่ก็แสดงว่า บุคคลนั้นเป็นปุถุชนเต็มอัตรา ถ้าเป็นแก้วเคลือบหนาขึ้นไปทีละหน่อย ๆ จนกระทั่งเป็นแก้วใสสะอาด อย่างนี้ใช้ได้ในด้านสมถภาวนา ต่อไปอีกขั้นหนึ่ง ถ้าเป็นประกายแพรวพราว อันนี้เขาถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ถ้าจะดีจริง ๆ มันเป็นแสงละเอียด เหมือนประกายแว็บ ๆ เหมือน

กระเจกณะดี แต่ยังไม่เต็มที ถ้าจะดูว่าอารมณ์จิตละเอียดไหม ถ้า
วิปัสสนาญาณมาก จิตจะเป็นประกายมาก ถ้าประกายน้อย จิตมี
วิปัสสนาญาณน้อย

ทีนี้กระแสดิจที่ออกมาล่ะ ออกเรียบร้อยดีไหม....หรือว่า
ลุ่ม ๆ ดอน ๆ ถ้ากระแสดิจเรียบร้อยดี อย่างนี้มีหวังไม่มีทาง
พลาดหวังพระนิพพาน ท่านบอกไว้เลยนะ”

การเห็นกระแสดิจ เรียกว่า เจโตปริยญาณ เป็นญาณหนึ่งใน
ญาณ ๘ ถ้าฝึกมโนมยิทธิได้ก็ฝึกญาณ ๘ ได้ง่ายมาก

ผู้ถาม : “หลวงพ่อกะ ครั้งแรกที่ฝึกมโนมยิทธิ เวลาที่ขึ้นไป
พระนิพพานแล้ว ครูก็จะปล่อยให้นั่งชมबारมีของพระพุทธองค์
พอกลับไปบ้านก็นึกถึงภาพนี้อยู่เสมอ บางครั้งจะเห็นว่า ที่ขึ้น
ไปอีกคน ไม่ใช่ภาพที่เห็นล่ะ?”

หลวงพ่อกะ : “ตัวเรามีคนเดียว”

ผู้ถาม : “แต่ทำไมถึงเห็น ๒ คนเล่าล่ะ....?”

หลวงพ่อกะ : “เห็นได้ เพราะสภาพความเป็นทิพย์ เห็นก็แสนคนก็
ได้ รวมได้เป็นคนเดียวเสียเมื่อไม่มีความจำเป็นต้องใช้ ถ้าใช้มันจะ
ใช้ก็แสนคนก็ได้ ทำงานเหมือนกันหมด ทำงานคนละอย่าง

คนหมดโลกนี้ต่างคนต่างพูดกันคนละเรื่อง เขายังทำกัน
ได้ เพราะสภาพความเป็นทิพย์ ไม่งั้นเขาจะเรียกความเป็นทิพย์
ทำไม.....?”

ผู้ถาม : “คือสงสัยกะ ปกติเห็นแต่ตัวเราคนเดียว....”

หลวงพ่อกะ : “นี่เขาทำให้ดูอย่างนั้นแหละ อะไรบ้างที่เราผูกพัน

เขาจะต้องมีสภาวะอย่างนั้นให้ดู ถ้าเราเห็นอย่างนั้นจิตมันก็ผูกพันอยู่กับสิ่งนั้น ถ้าตายปุ๊บมันก็ไปอยู่ที่นั่น ท่านหาทางให้จิตไปอยู่ที่นั่น”

ผู้ถาม : “บางทีขออาราธนาบารมีท่านให้พาไปที่อื่น ท่านก็เกาะหัวจุกไปเลย บางทีก็เกาะพระบาท บางทีก็เกาะบันเอว”

หลวงพ่ : “จะถามอะไรก็ตาม ถ้าทำให้เราดึงดูดใจ ท่านก็ทำภาพนั้น ท่านดีใจจะตาย โดยมากท่านต้องการให้คนของท่าน คำว่า “คนของท่าน” หมายถึง ลูกก็ดี หลานก็ดี บริวารก็ดี อย่างน้อยต้องขึ้นดาวดึงส์ให้หมด

เวลานี้คนของฉันไม่มี เพราะว่าตัดสินใจแล้ว เพราะถ้าตัดไปกันหมดแล้ว แสดงว่าไม่ค้าง ถ้ายังค้างอยู่ ยังไปไม่ได้ ก็ไปสมัยพระศรีอาริย์”

เรื่องการฝึกมโนมยิทธิแบบใหม่นี้ คนที่ไม่เคยฝึกมักจะมีปัญหาถามเสมอ เช่น “ถ้าฝึกไปได้แล้วเวลาจะกลับ กลับยังง” หลวงพ่ ก็ตอบว่า “ให้มันไปได้ก่อนเถอะนะ” หันนี้ก็กลัวว่าไม่ได้กลับ และหลวงพ่ก็ยังบอกอีกว่า

หลวงพ่ : “วิชานี้เดี๋ยวนี้เขาเฟื่องหมดแล้ว เขาได้กันเป็นแสนแล้ว เวลานี้ก็หนักมากที่ อเมริกา เยอรมันตะวันตก และเริ่มไปไหวตัวที่ ญี่ปุ่น กับ นิวซีแลนด์ ระวังนะ อยู่ประเทศไทยชาวต่างประเทศจะมาสอนเอา เขาเอาความรู้ไปจากประเทศไทย เขาจะเอาความรู้ของไทยมาสอนคนไทยต่อไป”

ข้อนี้น่าคิดนะครับ เราเป็นคนไทยอยู่ใกล้พระพุทธศาสนาจะเป็นดังสุภาษิตที่ว่า "ใกล้เกลือกินด่าง" บางคนไม่กินแล้วยังว่ากระเทยกระเทือนเสียอีก อันนี้ก็ไม่ว่ากัน เราถือว่า "ของจริงย่อมทนต่อการพิสูจน์" และเวลานี้คนที่ได้พิสูจน์คำสอนของพระพุทธเจ้าก็มีเยอะแยะไปโดยเฉพาะผู้หญิง หลวงพ่อเคยบอกว่า

หลวงพ่อ : “พวกผู้หญิงนี่คล่องตัวกว่า ผู้ชายเราเสียท่าผู้หญิง แต่อีกพวกหนึ่งก็คือพระ เสียท่าฆราวาส พระนี่เสียท่าจริง ๆ เพราะพระมีศีล ๒๒๗ การฝึกกรรมฐานนี้ถ้าศีลไม่บริสุทธิ์ มันเดินไม่ออก และพระเวลานี้ก็หนักใจเหมือนกัน เพราะเวลานี้ท่านบวชเข้ามาท่านรู้ตัวว่าเป็นพระหรือเปล่าก็ไม่รู้

ถ้าปฏิบัติแบบฆราวาสละ เจิง....สังฆาภิเสก ถ้าผิดเข้าไปแล้วไม่มีทางจะได้ฉานสมาบัติ ถ้ายังเป็น ปาราชิก ก็ขาดจากความเป็นพระภิกษุ ส่วนฆราวาสเขาตั้งตัวได้ วันนี้ศีลขาด พรุ่งนี้เขาตั้งตัวใหม่ได้ ไซ้ใหม่....ก่อนที่จะมาเจริญพระกรรมฐานศีลบกพร่องหรือไม่เป็นเรื่อง ละเทะมาก่อน พอเริ่มเจริญพระกรรมฐาน ตั้งใจรักษาศีลทันที ศีลฆราวาส ฆราวาสเขาทำได้ ส่วนพระไม่เหมือนกัน พระถ้าฟังแล้วฟังเลย

การสอนเวลานี้ เวลาพระเจ้าไปฝึกพระที่มารับการสอนก็รู้สึกหนักใจ แต่บางท่านก็เก่ง บางท่านเป็นเดียวได้เลย แล้วก็คล่องตัว เพราะศีลเขาบริสุทธิ์ แต่เราก็อ่าไปถือว่าเขาไม่บริสุทธิ์ทุกอย่างไม่ได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งพวกนักคำร่าที่ท่านบอกว่าเป็นเปรียญ ๆ นั้นแหละ มันก็ ปะ ปะ ไซ้ใหม่....

พวกเปรียญที่เป็นมิชฌาภิบาล ยิ่งเป็นนักเทศน์นี้ร้ายกาจ แต่
ท่านที่ดีก็มีนะ ไม่ใช่ว่าจะชั่วทุกคน เพราะเคยสัมผัส เคยอยู่ร่วม
กันมา แถวเขาเข้ามาแล้ว มาเรียนหนังสือ แก่ไม่ได้ดีกว่าแก่เป็น
พระ ตั้งหน้าตั้งตาจะสอบให้ได้ จะเอาผลนี้ไปแลกกับเปรียญ
พวกนี้ก็เป็นอาชีพ ก็ถือว่าเป็น **อุปสมชีวิกา** อาศัยศาสนาเลี้ยง**ชีวิต**
แบบนี้แล้วจะไปได้อะไร ถ้าไปเกาะไอ้พวกนี้

แต่พระที่เป็นเปรียญที่เขาเก่งก็มี เขาดีจริง ๆ นะ มี บัณฑิต
จริง ๆ นะ อย่าไปนึกว่าเป็นเปรียญแล้วไม่ดีนะ พวกพระราช
คณะที่เป็นเจ้าคุณที่เป็นสมเด็จที่ไม่เป็นเรื่องก็เยอะ ที่ดีจริง ๆ
ก็มาก เราต้องเลือกดูอีกนะ ดูพื้นฐานของคน **คนทุกคนถ้าหาจุด
เลวก็มีเลวทุกคน ถ้าหาจุดดีก็มีดีทุกคน** ไซ้ไหม...จุดบกพร่องมันก็
ต้องมี คนก็ต้องมีดี แล้วใครจะเลว ผิดมุมไหนล่ะ....?”

ผู้ถาม : “อีกพวกหนึ่งครับหลวงพ่อ พวกที่แก้วิทยาสาสตร์
ไปอธิบายให้เขาฟัง เขาไม่ค่อยฟังครับ”

หลวงพ่อ : “พวกแก้วิทยาสาสตร์ดี แต่พวกดุษุ่ ๆ วิทยาสาสตร์
ไม่ค่อยได้ความนะ ให้เขาแก้จริง ๆ นะ ไม่เป็นไรหรอก

คือว่าเขาจะเรียนสาขาไหนก็ตามเถอะ ถ้าเขาเป็นคนมีเหตุ
มีผลหน่อยมันไม่แปลก ถ้าจะค้นคว้าแบบไม่มีเหตุไม่มีผลมันอีก
เรื่องหนึ่งต่างหาก ไซ้ไหม....เขาจะรู้ว่าบ้านของเขามีด้วยขนาด
ไหน มีอาณาเขตไหน เขาก็รู้ว่าบ้านคนอื่นมีเหมือนกับเขาทุกอย่าง
อาจจะมีคนเขามีของดีกว่าก็ได้ ไซ้ไหม....ถ้านักวิทยาศาสตร์จริง ๆ
เขาเข้าใจอะไรง่าย มีเหตุมีผลดีมาก เจอะบ่อยไป สำคัญไอ้พวกล้ม

จริง ๆ นะซี”

ปัญหาการฝึกมโนมยิทธิ ก็ขอนำมาแต่เพียงเท่านี้ จะคงช่วยให้ท่านทั้งหลายที่ยังไม่ฝึกก็ดี ฝึกแล้วก็ดี คลายความสงสัยลงได้มาก

ใครที่ฝึกได้แล้วสามารถไปสอนคนอื่นได้นะ หลวงพ่ออนุญาต และหลวงพ่อนะนำว่า

หลวงพ่ : “พวกที่ได้มโนมยิทธิแล้วนี้ ถ้าไม่เป็นครูสอนเขาของเรานั้นอาจง่าย พยายามสอนเขา ถ้าเราเริ่มสอนเขาจะได้ระมัดระวังตัวเอง ก็เราจะได้ฝึกฝนตัวเอง การสอนเขามันมีประโยชน์มาก มันได้ ๒ อย่าง

ประการที่ ๑ การทรงตัว การคล่องแคล่ว แจ่มใส มันจะเกิดขึ้น

ประการที่ ๒ ได้ ธรรมทาน เป็นการเร่งรัดบารมีเดิม ให้มันแจ่มใสเร็วขึ้น เพราะธรรมทานมีอานิสงส์สูงมาก ก็ว่าผลที่เราจะพึงได้ แทนที่จะ ๑๐ ปี อาจจะเหลือ ๓ ปี อานิสงส์สูงมาก

สอนเขาใหม่ ๆ มันอาจจะงงก็ได้ ถ้าตามทันหรือไม่ทันไม่สำคัญ ให้มีความเข้าใจเรื่องตั้งอารมณ์เอาไว้ เพราะเราผ่านมารู้ ไซ้ไหม....ถ้าเราไปถึงนั้นแล้ว เผอิญเราตามไม่ทัน ก็กวัดไปทีหลังได้ ถ้ามความรูสึก ถ้าเขาไม่รู้สีกก็แก้อารมณ์ที่ขัดข้องให้ ถ้าเป็นครูสอนเขา สมเด็จฯ ท่านก็จะช่วยมากขึ้น ก็ว่าเป็นครูสอนเขา ให้ขออาราธนาบารมีพระพุทธเจ้าตรง บอกว่า การสอนก็ดี การติดตามก็ดี ขอเป็นภาระของพระองค์ บางทีเราจะพูดสิ่งที่

เราไม่เคยคิดไว้เลย ถ้าพูดไปนั่นมันเหมาะสมสำหรับบุคคลผู้นั้น
ก็ต้องใช้แบบนี้นะ พอเริ่มก็ขออาราธนาท่าน ขอเป็นภาระของ
พระองค์ จะเป็นผลดีแก่ผู้ที่รับฝึกต่อไป

สำหรับการฝึกมโนมยิทธิแบบเต็มอัตรา จะลองซ้อม ๆ
ที่บ้านก็ได้ แต่เครื่องบูชาครูนี้ขาดไม่ได้นะ มีดอกไม้ ๓ สี ธูป
๓ ดอก เทียนหนัก ๑ บาท ๑ เล่ม สตางค์ ๑ สลึง ต้องตั้งไว้ทุกครั้ง
ที่ทำการภาวนา หายใจเข้า นะมะ หายใจออก พระอะ เณย ๆ
โดยไม่ต้องการรู้การเห็นอะไร ทำเป็นสมาธิ ถ้ามันจะเด่นจะรำ
กึ่ปล่อยมันเลย การเด่นนี้มันจะเริ่มค้นตั้งแต่อุปจารสมาธิ แต่
บางคนก็ไม่เด่นเลย พอถึงฌาน ๔ มันก็เลิกเด่น เพราะกำลัง
ของจิตทรงตัว จะสังเกตได้ถ้ามันจะมีความสว่าง คือเห็นจุดข้าง
หน้าขาวโพลน เป็นทางไปไกล เป็นทางขาวใหญ่ ถ้าเห็นข้าง
หน้าก็ลองใช้กำลังใจพุ่งจิตไปตามสายของทางนั้น คิดว่าเราไปละ
พอนึกว่าไปละ ถ้ากำลังจิตเราพอมันก็ไป

พอมันออกไปแล้ว มันไม่ใช่ออกไปแบบความฝัน มันจะ
ออกไปแบบชนิดมีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์ เหมือนกับบอออกจาก
ตุ่มหรือกระบอก หรือเหมือนกับถอดใส่เสื้อผ้าปล้องออกจาก
เสื้อผ้าปล้อง ออกไปแล้ว ไปได้ชัดเจนเหมือนกลางวัน มันจะ
เหลือวหน้าเหลือวหลังมาดูได้ มาดูไ้อัโลกต่าง ๆ จะเห็นตัวเรา
นี่นั่งได้อยู่ ดูแล้วก็เป็นคนสองคน

ต่อไปถ้าฉันสร้างที่ใหม่เสร็จ จะต้องพักการเดินทางออกต่าง
จังหวัด จะลองเอาคนที่ได้แล้วนี้แหละ มาฝึกแบบเต็มอัตรา คนที่

ได้แล้วนี้ไม่ยาก ได้ใหม่หรือไม่ได้ไม่สำคัญ แต่ถ้าไม่เต็มแบบก็ยังไม่ดี ได้ผลเท่ากันนั่นแหละ แต่แบบนี้กำลังสูงหน่อย”

หลวงพ่อก็เริ่มฝึกให้แล้ว ตั้งแต่วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๒๘ ที่ศาลาสองไร่ ใครสนใจก็ไปฝึกที่วัดท่าซุง

ปัญหาธรรมของฌราวาสผู้ครองเรือน

ผู้ถาม : “หลวงพ่อกับ ความดีที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจกันและกัน เหมาะที่จะปฏิบัติสำหรับฌราวาส ควรจะใช้ธรรมะข้อใดครับ....?”

หลวงพ่ : “ความดีที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจกันและกันนั้น พระพุทธเจ้าตรัสเพื่อฌราวาสปฏิบัติ ท่านเรียกว่า สังคหัตถุ คือการสงเคราะห์ซึ่งกันและกันมี ๔ ข้อด้วยกัน คือ

๑. ทาน การให้ การแบ่งปันของที่มีและพอจะมีให้กัน ได้แก่ ผู้ที่ขาดแคลน ถึงแม้จะไม่ครบถ้วน แต่ก็ป็นเหตุให้เกิดความรักแก่ผู้ที่ได้รับ

๒. ปิยวาจา คือพูดเพราะ อ่อนหวาน ทำให้ผู้รับฟังสบายใจ เป็นเหตุให้เกิดความรัก ความสบายใจอีกอย่างหนึ่ง

๓. สمانัตตตา ไม่ถือตัวเกินไป ทำตนเสมอ ไม่รังเกียจซึ่งกันและกันโดยฐานะ โดยตระกูล โดยความรู้ เป็นต้น เมื่อไม่ถือตัววางตัวสนิทสนม ถือว่าเป็นพวกเดียวกัน ก็เป็นปัจจัยให้เกิดความรัก ความสามัคคี

๔. อตถจริยา ช่วยงานที่เพื่อนทำไม่ไหว ด้วยความเต็มใจจะสงเคราะห์ ไม่ทวงความดีที่ทำให้ อย่างนี้ก็เป็นเหตุให้เกิดความรัก ความสามัคคี

เมื่อต่างคนต่างรัก สนิทสนมกัน ด้วยอาศัยเหตุ ๔ ประการนี้ต่างก็มีความสุข ความสบายทั้งกายและใจ”

ผู้ถาม : “องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ท่านตรัสไว้เช่นไร
ในเรื่องการแต่งงาน ขอหลวงพ่ช่วยโปรดอธิบาย
ด้วยครับ และฤกษ์ดีของพระพุทธเจ้าให้ทำเช่นไรจึง
จะเป็นมงคลครับ.....?”

หลวงพ่ : “เรื่อง ฤกษ์การแต่งงาน พระพุทธเจ้าไม่เคยตรัส
ท่านได้แต่เพียงแนะนำผู้แต่งงานว่าสามีควรปฏิบัติต่อภรรยา ก่อ
ยกย่องนับถือว่าเป็นภรรยา
ไม่เหยียดหยามดูหมิ่นภรรยา
ไม่นอกใจภรรยา คือไม่เจ้าชู้
มอบความเป็นใหญ่ในบ้านให้ แต่คอยเตือนเมื่อเธอผิดพลาด
ให้เครื่องแต่งตัวตามฐานะ ผู้หญิงชอบยกย่องและรางวัล
แม้มีค่าน้อยก็พอใจ

ถ้าทำได้อย่างนี้ ไม่มีเรื่องทะเลาะกัน

ส่วนภรรยาต้องปฏิบัติต่อสามีเช่นกัน คือ

จัดงานดี ต้องดีตามที่ตนเห็นว่าดี และเป็นความดีที่มีความพอ
ใจร่วมกันทั้งสามี และผู้ใหญ่และญาติโยมของสามีด้วย ถ้าดีคน
เดียวประเดี๋ยวพัง

สงเคราะห์คนข้างเคียงสามีด้วย

ไม่เจ้าชู้นอกใจสามี

รักษาทรัพย์ดี รู้จักเก็บหอมรอมริบ ไม่สุรุ่ยสุร่าย

และขยันไม่เกียจคร้านในการงานทุกอย่าง

ถ้าสามีภรรยาทั้งคู่ทำได้อย่างนี้ ฤกษ์ดีตลอดเวลา แต่งตาม

พิธีหรือแต่งกันเองก็ถูกยี่ดี ไม่ต้องไปหาหมอให้ถูกยี่หรือคณะ”

ผู้ถาม : “ลูกขอกราบรบกวนหลวงพ่อก็คือว่าเวลาก่อนจะออกจากบ้านไปทำงานหรือไปไหน ก็ต้องกราบพระและพ่อแม่ อธิษฐานขอให้ลูกปลอดภัย และเวลาทำวัตรเช้า-เย็น ก็บอกพ่อแม่และแม่ให้ฟัง หรือบางทีก็พูดถึงแม่บ่อย ๆ ด้วยความคิดถึง แต่มีคนที่ทักท้วงว่า “ไม่ควรจะพูดถึง เพราะจะทำให้แม่กังวลและเป็นห่วง” ก็เลยมีปัญหาอยากจะถามหลวงพ่อก็คือ ควรจะอย่างไรคะ.....?”

หลวงพ่อ : “ปฏิบัติที่บอกมาทำถูกแล้ว เรื่องที่คนพูดว่า เป็นการรบกวนพ่อแม่ ที่จริงเป็นการ **กตัญญู** ที่พระพุทธเจ้าสรรเสริญมากกว่า การสนองความดีของท่านด้วยการนึกถึง หรือกล่าววาจาถึงท่านเป็นการสรรเสริญความดี ไม่ลืมความดีที่ท่านอุปการะมาเป็นความดีอย่างเลิศ และถ้ายังปฏิบัติตามคำแนะนำของท่านด้วย เช่นกันทั้ง ๒ ประการ พระพุทธเจ้าทรงยกย่องว่า เป็นยอดของคนดี ตามพระพุทธภาษิตตรัสไว้ว่า

นิมิตตัง สาธูปานัง กตัญญูกตเวทิตา

แปลว่า ท่านผู้ใดท่านอุปการะมาในกาลก่อน การตอบสนองท่านด้วยความดี พระองค์ตรัสว่า เราเรียกคนนั้นว่าเป็นคนดี

เมื่อคุณทำความดีแล้ว ทำไมจะต้องคิดว่ารบกวนท่านละ การนึกถึง การกราบไหว้ ไม่ใช่รบกวน เป็นการทำความดีที่ท่านได้ยาก ขอให้ทำต่อไปนะ จะได้มีกำลังใจเป็นสุข

คนที่ไม่ลืมความดีของท่านผู้มีคุณ คนประเภทนี้มีแต่ความ

เจริญรุ่งเรือง หาทางตกต่ำยาก เป็นที่รักของสังคมคนดีนะ”

ผู้ถาม : “กราบขอบพระคุณค่ะ” (อีกท่านหนึ่งถามว่า)

ผู้ถาม : “หลวงพ่อกะ หลวงพ่อเคยบอกว่า กลุ่มนี้ลงนรกใช่ไหมคะ.....?”

หลวงพ่อกะ : “ใช่”

ผู้ถาม : “ถ้าหากว่าเรากลุ่มกับผู้ที่มีพระคุณ อย่างเช่นบิดามารดา เวลาท่านป่วย อย่างนี้ล่ะคะ.....?”

หลวงพ่อกะ : “กลุ่มเวลาปกติไม่เป็นไร ถ้ากลุ่มเวลาใกล้จะตายนี่ซิ หมายถึงว่าเวลาใกล้จะตาย อย่าให้ใจมันกลุ่ม ถ้าจิตมันจะออกจากร่าง ถ้ากลุ่มจุดนี้ มีจุดเดียว ที่ท่านบอกว่า

จิตเต สังกิติญฺเฐ ทุกคฺติ ปาฎิกงฺขา

ถ้าก่อนตายจิตกลุ่ม อารมณ์เศร้าหมอง ก็ไปทุกคฺติ

ความกลุ่มนี้ มันต้องกลุ่มทุกคนละ ใช่ไหม....คนที่ไม่กลุ่ม เมื่อยามปกติมีคนเดียวคือพระอรหันต์ ในเมื่อเป็นพระอรหันต์แล้ว ไม่กลุ่ม อย่างพระโสดาบันก็ต้องกลุ่ม พระสกิทาคามีก็ยังมีกลุ่ม พระอนาคามีก็ยังมีกลุ่ม แต่ว่าท่านกลุ่มในยามปกติแต่เวลาจะตายจริง ๆ ท่านไม่กลุ่ม ใช่ไหม.....

การกลุ่มในฐานะเราหวังดีต่อบิดามารดา แต่บังเอิญไปขัดใจกับท่าน ก็เป็นของธรรมดา แต่ว่าเวลาที่เราจะตาย จุดนั้นนะเขาถือเวลาที่ตายอย่างเดียวกัน แล้วก็ตายทันที ถ้าหากว่าเรากลุ่มอยู่เป็นปกตินี้ไม่เป็นไร เดียวก็หายไป ใช่ไหม....ฉะนั้นก็ฝึกระบายความกลุ่มซิ

อารมณ์กลุ่มจงพยายามอย่าให้มันมี พยายามแก้ไขอารมณ์นั้นให้เสมอ ๆ ถ้ากลุ่มมันมีอยู่ พยายามฝืนความกลุ่ม ถือว่ามันเป็นกฎธรรมชาติของการเกิด ถ้าเกิดมาแล้ว มีใครบ้างไหมที่ไม่พบอารมณ์อย่างเรา ทุกคนต้องประสบทั้งนั้น

ทีนี้เราก็กหาทางตัดมัน ถือว่าเป็นของธรรมดา สิ่งใดควรจะต้องทำเราต้องทำ สิ่งที่มีมันจะต้องกระทบ เราต้องหาทางแก้ไขเท่าที่มีมันจะทำได้ ต้องพยายามฝึกไว้เสมอ ๆ ถ้าไม่ฝึกแบบนี้ไว้ มันต้องพบกับอารมณ์จิตใจแน่นอน ทุกคนต้องมี

ถ้าเป็นลูกบ้านกลุ่มแค่ลูกบ้าน

เป็นพ่อบ้านแม่บ้านก็กลุ่มมากกว่าลูกบ้าน

ถ้าเป็นผู้ใหญ่บ้าน ก็กลุ่มมากกว่าพ่อบ้านแม่บ้าน

ถ้าเป็นกำนันก็กลุ่มมากกว่า เพราะภาระมันหนัก

ทีนี้เราก็ต้องคิด ถ้าอะไรมันเกิดขึ้นมันเป็นความทุกข์สำหรับเรา อย่างเราขัดข้องทางการเงิน เราก็ต้องมองคนที่เขาต่ำกว่าว่า คนที่เงินกว่าเรามันมี อย่างนี้จะสร้างความภูมิใจให้ดีขึ้น อย่าไปมองคนสูงเสมอ มองที่เขาสูงกว่าเราก็ใจเสีย ต้องมองจุดที่ต่ำกว่าเรา ถ้าเรากลุ่มเราลำบากขนาดนี้ คนที่กลุ่มคนที่ลำบากกว่าเรายังมีอยู่ และถือว่าเรากียังดีอยู่

รวมความแล้วไม่มีอะไร ที่พระพุทธเจ้าทรงสอนว่า **ให้คนรู้จักกฎของธรรมดา** คือยอมรับนับถือกฎของธรรมดา เมื่อยอมรับทราบมัน ถ้าสิ่งนั้นมากระทบ เราจะได้ไม่กลุ่ม”

ปัญหาการปฏิบัติพระกรรมฐาน

ผู้ถาม : “ทางที่ทำให้ดับทุกข์นั้น จะต้องเป็นทางสมณะทางเดียว ใช่ไหมคะ.....?”

หลวงพ่ : “ดับทุกข์ไปได้หลายทางหนุ ถ้าดับทุกข์ถาวร คือทำกรรมฐานทางเดียว ถ้าดับทุกข์ชั่วคราว เชื่อดอกตายก็ดับทุกข์ แล้วไปทุกข์ใหม่ ใช่ไหม....?”

ผู้ถาม : “กรรมฐานคืออะไรคะ....?”

หลวงพ่ : “กรรมฐานมันรวม ๒ อย่าง คือ สมถกรรมฐาน กับ วิปัสสนากรรมฐาน ตัวที่ทำให้อารมณ์จิตไม่ฟุ้งซ่าน ทำให้สมาธิทรงตัวเขาเรียกว่า “สมถกรรมฐาน” ตัวที่ใช้ปัญญารู้เท่าทันสภาวะตามความเป็นจริง ไม่หลงสภาวะของโลก นี่เป็น วิปัสสนากรรมฐาน สองอย่างนี้เราเรียกว่า กรรมฐาน เข้าใจหรือยัง.....?”

ผู้ถาม : “เข้าใจแล้วค่ะ แต่ว่ามีอีกเรื่องหนึ่งนะคะ เมื่ออาทิตย์ก่อนหนูไปเจอหนังสือเล่มหนึ่ง เขาบอกว่า คนที่หัดภาวนาอย่าหลับตา ถ้าหลับตาแล้วจะหลับไปเลย ให้ลืมตาแล้วพยายามดึงสายตาเข้ามาเรื่อย ๆ จนใกล้ ๆ ปลายจมูกแล้วให้เพ่งอยู่อย่างนั้น วันหนึ่งหนูก็ลองทำดู ภาวนาว่า พุทโธ ๆ ๆ แล้วก็พยายามดึงสายตาเข้ามาเรื่อย ๆ จนรู้สึกว่าได้ภาวนา ทีแรกหนูก็เห็นภาพต่าง ๆ เหมือนคนนั่งแบบหนู นั่งหันหน้ามาทางหนุ หนุตกใจรีบลุกขึ้นทันที อย่างนี้จะเป็นการหลอกหรือคิดไปเองคะ...?”

หลวงพ่ : “แล้วคิดไปเองหรือเปล่าละ.....?”

ผู้ถาม : “ไม่ได้คิดค่ะ”

หลวงพ่ : “อ้าว...ไม่ได้คิด แต่ถามว่าคิดไปเองหรือเปล่า”

ผู้ถาม : “คือหนูมองเพลินไป คิดว่ามันคิดไปเองค่ะ”

หลวงพ่ : “ไม่ใช่หรอก มันเป็นเรื่องจริง เราไม่ได้คิดไว้ก่อนนี่ ตอนนั้นก็ต้องถือว่า จิตเข้าถึงอุปปจารสมาธิ จึงเป็นภาพขึ้นได้ ถ้าจิตต่ำกว่าอุปปจารสมาธิที่ดี หรือสูงกว่าอุปปจารสมาธิที่ดี มันไม่เห็น”

ผู้ถาม : “แล้วทำไมเหมือนกับเราไม่มีจิต ไม่มีอะไรทั้งสิ้นเลยคะ.....?”

หลวงพ่ : “ก็บอกแล้วว่าระหว่างนั้นจิตเข้าสู่อุปปจารสมาธิอยู่ จิตเราบังเอิญเข้าจังหวะพอดี ตามธรรมดาเรามีสมาธิอยู่แล้วทุกคน ไม่ใช่ว่าไม่มี ถ้าเราเกิดมาไม่มีสมาธิ มันพูดกันไม่รู้เรื่องหรอก ใจใหม่....คิดว่าจะกินข้าวดีไม่ดีไปเข้าส่วน นี่ไม่มีสมาธิ สมาธิคือการตั้งใจ ตั้งใจว่าจะทำอะไรนี้เป็นสมาธิ”

ผู้ถาม : “แสดงว่าเรามีสมาธิจึงจะเห็นใจใหม่คะ....?”

หลวงพ่ : “แต่ต้องพอดีนะ สมาธิมันมีหลายอย่างนะ มี **ขณิกสมาธิ** คือสมาธิเล็กน้อย **อุปปจารสมาธิ** คือสมาธิใกล้เคียงนิมิต และ **อัปนาสมาธิ** ก็หมายถึง ฌาน ฌานแบ่งออกเป็น ๔ ชั้น ฌาน ๑, ๒, ๓, ๔ แต่จุดที่เราจะเห็นจริง ๆ คืออุปปจารสมาธิจุดนี้จุดเดียว”

ผู้ถาม : “หลวงพ่คะ ถ้าขณะภาวนา หลับตาได้ไหมคะ...?”

นาที หรือใช้นับลูกประจำ ตั้งแต่ ๑ ถึง ๒๐ ในช่วง ๒๐ ไม่ให้จิตไปไหนเลย ถ้าจิตเรวอกแวกไปไหนนิดหนึ่ง เราตั้งต้นนับใหม่ ภาวนาว่า พุทฺโธ ก็ได้ สัมมารหัง ก็ได้ ภาวนาไปจบก็ตั้งไปเม็ดหนึ่ง ในช่วง ๒๐ เม็ด เราจะไมยอมให้จิตคิดเรื่องอื่นเป็นอันขาด นอกจากคำภาวนา ถ้ามันเริ่มคิดก็ตั้งต้นใหม่ ทำอย่างนี้ ค่อยทำไป ถ้าเห็นจิตจะเพื่องก็เลิกเสีย ทำอย่างนี้จนชิน จนกระทั่งหลายวันจิตไม่ไปไหนก็ยับไป ๓๐ เม็ด ให้มันทรงตัวจริง ๆ ตอนหลังการทรงฌานสบายมาก”

ผู้ถาม : “นอกจากเราจะใช้คำภาวนาว่า พุทฺโธ หรือ สัมมารหัง เราจะใช้คำภาวนาอย่างอื่นได้ไหมครับ เช่น วิระทะโย หรือเป็นคำภาวนาแบบภาษาไทย”

หลวงพ่อ : “อันนี้อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้หมดนี้คุณ เป็นสมณะ อาตมาไม่ได้ห้าม สัมมารหังก็เป็นพุทธานุสสติกรรมฐาน ถึงแม้ วิระทะโย กล่าวถึงพระก็ใช้ได้หมด เป็นกุศลเหมือนกัน”

ผู้ถาม : “ถ้าหากว่านึกถึงครูบาอาจารย์องค์ใดองค์หนึ่งได้ไหมครับ.....?”

หลวงพ่อ : “ได้ ถ้าครูบาอาจารย์องค์นั้นเป็นพระสงฆ์ ก็เป็นสังฆานุสสติกรรมฐาน นึกถึงความดีของพระธรรม เป็น ธัมมานุสสติกรรมฐาน แต่ไอ้ตอนนึก ถ้าเห็นว่าจิตมันชานเกินไปก็ใช้คำภาวนาสั้น ๆ แทน ทั้งสองอย่างอนุญาตให้ทำได้หมด เพราะถูกต้องตามแบบ”

ผู้ถาม : “เวลาไปชวนเขาทำสมาธิ บางคนเขาบอกว่า กลัว เป็นบ้า กลัวจะไปเห็นของน่าเกลียดน่ากลัว อันนี้เป็น ความจริงไหมครับ....?”

หลวงพ่อ : “ความจริงการเจริญสมาธิไม่มีอะไรน่ากลัว อย่า ลืมว่าถ้าจิตเราดีแล้ว อย่างน้อยที่สุดจิตต้องเข้าถึงอุปจารสมาธิ มีปีติถึงจะเห็นภาพ แต่ภาพที่เห็นในสมาธินั้นเป็นภาพสวย เป็น ภาพน่ารัก ไม่ใช่ภาพน่ากลัว ที่ว่าเป็นบ้านะก็เพราะ ฝันอาจารย์ ฝันพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าบอกว่าการปฏิบัติต้องเว้นส่วน สุด ๒ อย่าง คือ

๑. อตตกลิมถาณุโยก อย่าเครียดเกินไป

๒. กามสุขัลลิกานุโยก อย่าอยากเกินไป

ต้องใช้ มัชฌิมาปฏิปทา คือต้องทำกลาง ๆ แบบสบาย ๆ ไม่บ้านะ

(แหม.... ใ้คนกลัวคินี้มีเยอะจัง ทั้ง ๆ ที่เป็นของดี ถ้าไม่ดีก็คง ไม่มีใครขานะมนะ ที่มีคนไปชวนกันแล้วไม่เห็นกลัวกันบ้าง น่าแปลกแฮะ)

ผู้ถาม : “เวลานั่งปฏิบัติกรรมฐานตอนกลางคืนนะกะ นั่ง ไปก็มีความกลัว ไม่ทราบว่าจะแก้ไขอย่างไรละ....?”

หลวงพ่อ : “เราก็บอก จันไม่กลัว ๆ ๆ ”

ผู้ถาม : (หัวเราะ)

หลวงพ่อ : “เอาขี้หนู ใ้เรื่องกลัวนี้เป็นของธรรมดา แต่ก็ต้อง ระวังนะ มันกลัวมากจริง ๆ เราต้องเลิกเสียก่อนนะ ถ้าประสาท

ห้วนไหว่มาก มันเสียผลเหมือนกัน

วิธีจะให้กลัวน้อยต้องให้มีคนอยู่ใกล้ ๆ แล้วก็ถากถั่ว ถั่วไม่
ไหวจริง ๆ อย่าไปฝืนอยู่นะ รีบเลิกเสียแล้วก็นอนภาวนาให้หลับ
ไปเลย แค่นี้พอ”

ผู้ถาม : “นอนภาวนาได้หรือคะ....?”

หลวงพ่อกะ : “ได้....ถ้าภาวนาให้หลับไปนี้ได้ถ้าไร ถ้าเราภาวนา
อยู่ ถ้าจิตเข้าไม่ถึงฌานมันจะไม่หลับ พอจิตเข้าถึงฌานปั๊บมันจะ
ตัดหลับทันที นอนหลับภาวนาสัก ๑ ชั่วโมง มันจะมีความชุ่มชื้น
ดีกว่านอนหลับไม่ภาวนาหลายชั่วโมง และในช่วงแห่งการหลับเรา
ถือว่าหลับอยู่ในสมาธิตลอดเวลา เวลาตื่นขึ้นมาจิตจะสบาย

เวลาที่เรหลับอยู่ในฌาน เราจะสังเกตได้ว่า ถ้าเรตื่นขึ้นมา
รู้สึกเต็มที่แล้ว นอนอยู่แบบนั้น ต้องบังคับให้มันภาวนา อย่างนี้
แสดงว่าขณะหลับเราเข้าถึง ฌานหยาบ

หากพอตื่นขึ้นมา มีความรู้สึกตัวเต็มที่แล้วมันภาวนาเอง
แสดงว่า เมื่อหลับเราเข้าถึง ฌานอย่างกลาง

ถ้ารู้สึกตัวครึ่งหลับครึ่งตื่น มันภาวนาของมันเอง แสดง
ว่าตอนที่หลับเราเข้าถึง ฌานละเอียด

ฉะนั้นการนอนภาวนาให้หลับไปเลย ควรใช้ให้เป็นปกติ
การนอนภาวนานี้ถ้ามันจะหลับ อย่าไปดึงมันไว้วะ ถ้าภาวนาถึง
“พุท” ไม่ทัน “โธ” มันจะหลับ ปล่อยเลย เพราะการเข้าฌานเรา
ต้องเข้าให้เร็วที่สุด ไม่ต้องการภาวนานาน”

ผู้ถาม : “หลวงพ่อกะ เวลานั่งสมาธิ แล้วมีความรู้สึกว่ามี

เสียงมากระทบ ทำให้รู้สึกวูบไป”

หลวงพ่ : “ตกใจไหม....?”

ผู้ถาม : “ก็ไม่เชิงตกใจค่ะ”

หลวงพ่ : “ฉันก็เคยเจอเหมือนกัน แต่นั่นถือเป็นเรื่องธรรมดา
นะ มันชุลมุนซำๆก็ช่างมันปะไร”

ผู้ถาม : “แล้วจะเป็นอะไรไหมคะ....?”

หลวงพ่ : “ไม่เป็นไรหรอก เวลาจะนั่งกรรมฐาน ต้องคิดไว้
เสมอไว้ จะเป็นผีเป็นเทวดาที่เขาเข้าถึงตัวเราไม่ได้ วัดจากตัวเราไป
ได้ ๑ วา รอบๆ อย่างเก่งก็มีฤทธิ์ได้แค่นั้น แต่ว่าจิตอยู่ในเกณฑ์
ของสมาธิมากหรือน้อยก็ตาม ถ้าเราสมาทานแล้ว คำว่าผีจริง ๆ
เข้ามาไม่ได้เลย ที่จะเข้าใกล้เราได้มีพวกเทวดาเท่านั้น นี่จำไว้เลย
ถ้าเห็นภาพปรากฏเป็นคน เป็นอะไรก็ตาม เป็นเทวดาทั้งหมด ผีต่าง ๆ
ไม่มีสิทธิ์จะเข้ามา

แต่ถ้าถ้าเจริญกรรมฐาน จิตจะเริ่มเข้าถึงปิติ อันนี้ ท้าวมหา
ราชจะส่งเทวดาเข้ามาคุ้มครองทุกคนนะ ปิตินั้นคือจิตใจของเรามีความ
แน่วแน่หรือว่าเราต้องการ เวลาเจริญพระกรรมฐานนี่นะ การทำ
สมาธิจิตจะแบบไหนก็ตาม ถ้าเรามีความชอบใจ อันนี้เป็นปิติ
ตั้งแต่เริ่มระยะนี้เป็นต้นไป ท้าวมหาราชจะส่งคนมาคุ้ม กันผีเข้า
มารบกวน

แต่ว่าพวกผีหรือที่เรียกว่า อมนุษย์ ถ้าจะมาทำร้ายเราละ
เขาเข้าไม่ได้เลย แต่ว่าถ้าบังเอิญเขาเห็น เรานั่งไปเราก็เห็นว่า
มีคนสักคนหนึ่งลากคอคนหรือรัดมือรัดเท้าลากไป อย่าไปห้ามนะ

ถ้าหากมาเป็นศัตรู เขาก็จัดการทันที

ถ้ามันจะมาขอส่วนบุญ ถ้าเข้ามาใกล้ แค่มายืนได้แค่ว่าก่า ๆ ถ้าเราสงสัย เราเห็นเขาก็อุทิศส่วนกุศลให้แก่ รูปร่างหน้าตาแจ่มใส แก่ก็ไป ไม่มีอะไรนะ ไม่ต้องกลัว”

ผู้ถาม : “หนูไม่ทราบว่าได้มานะไรคะ ก็ว่าจิตนิ่ง แต่
ว่ามองอะไรไม่เห็น”

หลวงพ่ : “ดีมาก...เขาเรียกว่า ฌานมัว ใจเรื่องของฌานเขา
ไม่ได้เห็นหรือหนู การทำสมาธิไม่ใช่เรื่องของ การเห็น เรื่องของ
การเห็นเขาต้องฝึกอีกระดับหนึ่ง คือในเมื่อจิตเป็นสมาธิแล้วต้อง
ฝึก ทิพจักขุญาณ มันจึงจะเห็น แต่ว่าการฝึกสมาธิแล้วเห็น
ภาพว๊อบ ๆ แวบ ๆ ผ่านไปผ่านมา นั้นจิตเข้าขั้น อุปจารสมาธิ
ขั้นอุปจารสมาธินี้อาจจะได้ยินเสียงที่เป็นทิพย์ได้ แต่ก็แว็บเดียว
อันนี้เขาไม่ใช่ เขาไม่ถือว่าเป็นของดี ยังไม่ต้องการ

กรรมฐานนะมันมี ๒ อย่างคือ สมถกรรมฐาน กับ
วิปัสสนากรรมฐาน สองอย่างนี้ต้องควบคู่กันไป ต้องเข้าใจว่า
การทำสมถภาวนาเป็นอุบายเพื่อให้ใจสงบ ทำจิตให้เป็นสุข
ไม่ใช่ต้องการเห็น วิปัสสนาภาวนา ทำให้ใจมีปัญญาขึ้น คือยอมรับ
นับถือกฎของความเป็นจริง

เขาต้องการแบบนี้ะ เขาไม่ต้องการเห็นหรือ ถ้าอยากเห็น
ก็ลืมตา ถัดดับไฟเห็นไม่ถนัดก็เปิดไฟฟ้า จะได้เห็นทั่ว ใจไหม...
อย่างนี้ก็พลาดจุดหมายนะจ๊ะ”

ผู้ถาม : “หลวงพ่คะ เวลานั่งปฏิบัติสมาธิคล้าย ๆ จิตตก

จากที่สูง มันเป็นอย่างไคะ....?”

หลวงพ่ : “อ้อ....ตอนนั้นถ้าจิตมันอยู่ในฌาน มันจะมีอารมณ์
ดีสบาย จิตเป็นสุข ถ้าจิตพลัดจากฌานแรงเกินไป มันก็วาบ
เหมือนกับตกในที่สูง อาการอย่างนี้บางคนก็ประสบ บางคนก็
ไม่ประสบ ถ้าป้องกันอาการอย่างนี้ไม่ให้เกิด พอเริ่มต้นจะภาวนา
ให้หายใจยาว ๆ เหมือนกับเขาเกณฑ์ทหาร หายใจสัก ๓-๔
ครั้ง เป็นการระบายลมหายใจ ตอนเริ่มต้นมันหายใจพอจิตเป็น
สมาธิ จิตมันจะละเอียดอยู่ข้างล่าง พอเป็นฌานจิตมันละเอียดมาก
มันก็ดันลมหายใจออก”

ผู้ถาม : “แต่สังเกตดูลมหายใจบางครั้งเหมือนกับลมหยุด
เบาเหลือเกินคะ เราควรจะกระตุ้นมันไหมคะ....?”

หลวงพ่ : “อย่า อย่า ความรู้สึกคล้ายว่าลมหยุดตอนนั้นจิต
เป็นฌาน ๔ ลมมันไม่ได้หยุดหรอก ถ้าหยุดเราก็ตาย ถ้าเป็นฌาน
สูงขึ้นจะรู้สึกว่าการหายใจเบาลง ความจริงลมปกติ แต่จิตมันแยก
กับประสาท พอถึงปฐมฌานจิตแยกจากประสาทชนิดหนึ่ง ถ้าตาม
ธรรมดาเราต้องการเจียบ หูได้ยินเสียงมันจะรำคาญ พอถึงปฐม-
ฌานมันจะไม่รำคาญ พอถึงฌานที่สอง ลมจะรู้สึกเบาลงไปหน่อย
พอถึงฌานที่ ๔ จะไม่มีความรู้สึกว่าการหายใจ ความจริงร่างกายหายใจ
เป็นปกติ แต่จิตมันแยกจากประสาท จิตมันแยกห่างออกมา”

ผู้ถาม : “ต้องปล่อยลงไปเรื่อย ๆ นะคะ.....?”

หลวงพ่ : “ปล่อยไป ถ้าจิตมันเต็มกำลังมันก็ลดของมันเอง”

ผู้ถาม : “ดิฉันจับอานาปาพะถึงมีอารมณ์อย่างนั้น...?”

หลวงพ่ : “ความจริงกรรมฐานทุกกองต้องควบอานาปา ถ้าไม่
งั้นจิตจะไม่ทรงฌาน อานาปาต้องใช้เป็นพื้นฐาน
กรรมฐาน ๓๕ อย่าง เราใช้ได้ แต่ว่าต้องควบอยู่กับ
อานาปาเสมอไป ถ้าไม่มีอานาปาคับ จิตจะเป็นฌาน
ไม่ได้”

ผู้ถาม : “ถ้าไม่จับอานาปาก็ภาวนาแทนได้ไหมคะ....?”

หลวงพ่ : “ภาวนาเฉย ๆ จิตไม่เข้าถึงฌาน จะต้องใช้อานาปา
ควบคู่กับคำภาวนา หายใจเข้า นึกว่า “พุท” หายใจออกนึกว่า
“โธ” “พุทโธ” เป็นพุทธานุสสติกรรมฐาน แต่เรารู้ลมหายใจ
เข้าออกด้วย เป็นอานาปานุสสติกรรมฐาน ถ้าใช้คู่กันจิตจะเป็นฌาน
เร็ว”

ผู้ถาม : “หลวงพ่คะ ในขณะที่เรานั่งภาวนาไปพักหนึ่ง
แล้วก็ได้เห็นแสงเป็นวงสีขาว แต่เราจับไม่นิ่ง แล้ว
จะทำยังไงคะ.....?”

หลวงพ่ : “เอาอะไรจับ.....?”

ผู้ถาม : “จิตสิคะ”

หลวงพ่ : “ไม่มีทาง เพราะแสงนั้นไม่ใช่แสงสำหรับจับ แสง
สำหรับจับต้องเป็นกสิณ ถ้าสีขาว เขียว แดง เหลือง
ถ้าปรากฏขึ้นขณะภาวนา มันเป็น นิमितของอานาปา-
นุสสติ ไม่มีทางจับ”

ผู้ถาม : “ที่เห็นอันนี้เหมือนดาวคะ”

หลวงพ่ : “เหมือนดาว เหมือนเดือน เหมือนพระอาทิตย์ก็

เหมือนกันแหละ คล้าย ๆ กับดาวเป็นดวง ๆ ไซ้
ไหม.....?”

ผู้ถาม : “ไซ้คะ”

หลวงพ่ : “นั่นแหละเขาเรียกว่าเป็นนิมิตของอานาปา จับไม่ได้
เพราะอะไรจึงจับไม่อยู่ เพราะจิตเราไม่หยุด ถ้าจิตเคลื่อนนิด
นั้นก็ไหวตัวหน่อย นิมิตนะ เป็นเครื่องวัดจิตของเราว่า ในขณะนั้น
มันทรงตัวขนาดไหน และจิตแก่อุปจารสมาธิ มันไม่ทรงตัว ต้อง
เป็นฌาน ที่เห็นนั่นนะจิตถึงอุปจารสมาธิพอดี เพราะจิตพอเริ่มเข้า
สู่อุปจารสมาธิ อารมณ์เริ่มเป็นทิพย์ ที่เห็นแสงสีนั้นเบาเกินไป
ถ้าอารมณ์ดีกว่านั้นจะเห็นภาพเทวดา เห็นภาพพรหมได้เลย แต่ก็
แว๊บเดียวอีกนั่นแหละ พอเห็นปั๊บเรตกใจ สะดุดนิด เคลื่อน
จิตไม่ทรงตัว”

ผู้ถาม : “แล้วที่อย่างมีแสง คล้ายแสงไฟฉายวูบมาอย่างนี้ละ
คะ.....?”

หลวงพ่ : “ก็เหมือนกันแหละ ยี่ห่อเดียวกัน”

ผู้ถาม : “แต่ที่เห็นมันลักษณะไม่เหมือนกันคะ หลวงพ่”

หลวงพ่ : “ก็เหมือนกันนั่นแหละ แสงต่างกัน หายครีอกัน
จับไม่อยู่เหมือนกัน”

ผู้ถาม : (หัวเราะ)

หลวงพ่ : “ถ้านิมิตเกิดขึ้น จับไม่อยู่ ต้องเริ่มตั้งต้นด้วยกสิณ
ต้องเป็นนิมิตของกสิณจึงจะทรงตัว คือนิมิตหรือ
แสงหรือสีนั้น เราต้องจับไว้ก่อนตั้งแต่เริ่มต้น ไม่

หลวงพ่ : “หลับตาหรือลืมตาก็ใช้ได้หมด ถ้าเราไม่นึกถึงตา
ไม่นึกถึงยาย ก็ลืมทั้งตาทั้งยาย ไซ้ใหม่....ลืมตาหรือหลับตาไม่
มีความหมายหรือกหนด....การเจริญพระกรรมฐานมิใช่หลับตาเสมอ
ไป ถ้าเราลืมตามองเห็นอย่างอื่นมันฟุ้งซ่านก็หลับตาเสีย ถ้าหลับตา
แล้วจิตมันซ่านเกินไปก็ลืมตา เวลานั่ง นั่งหน้าพระพุทธรูป เวลา
หลับตาภาวนาแล้วฟุ้งซ่าน ให้ลืมตามองดูพระพุทธรูป ถ้าจิตเรา
นึกว่าพระพุทธรูป นี่เป็น พุทธานุสสติกรรมฐาน ถ้าคิดว่าพระพุทธร
ูปนี้มีสี่เหลี่ยมก็เป็น ปิตกสิณ เลยได้ ๒ อย่างควบไซ้ใหม่...ก็ถือว่า
การเจริญพระกรรมฐานเราฝึกที่ใจไม่ใช่ฝึกที่ตา สมาธิมันอยู่ที่ใจไซ้
ใหม่ละ....”

ผู้ถาม : “หนูอ่านเจอในหนังสืออีกเล่มหนึ่ง เขียนว่าการนั่ง
สมาธิจะต้องมีความพร้อม คือพร้อมทั้งตัวเองและ
สภาวะแวดล้อมด้วย อย่างเช่นต้องการความสงบ
สภาพแวดล้อมก็ต้องสงบด้วย และตัวเราเองต้องสงบ
ด้วย สงบทั้งข้างในและข้างนอก”

หลวงพ่ : “ไม่ต้องอธิบายหรือกหนด เป็นอรหัตต์แล้ว หลวง
พ่อยอมแล้ว แหม....ตำรามันแน่จริง ๆ อ่านจบ
ทำได้ตามนั้นก็ไม่ต้องไปฝึกแล้ว”

ผู้ถาม : “ทำไมไม่ได้หรือคะ....?”

หลวงพ่ : “ทำได้ยังไง เขายกช้างมาให้แบก สงบนอกสงบใน
หมายความว่า เป็นอรหัตต์แล้ว”

ผู้ถาม : “แล้วเวลานั่งสมาธิ จิตจะสบายขึ้นไซ้ใหม่คะ....?”

หลวงพ่ : “ก็สุดแล้วแต่เรา เวลานี้เราทรงอารมณ์ดีหรือไม่ดี ถ้าดีก็สบายขึ้น ถ้าไม่ดีก็ลุ่มขึ้น”

ผู้ถาม : “หนูเคยนั่งที่บ้าน พอนั่งภาวนาไปครู่หนึ่ง รู้สึกมันเครียดค่ะ”

หลวงพ่ : “นั่นทำไมถูก หนู”

ผู้ถาม : “ไม่ถูกยังไงคะ....?”

หลวงพ่ : “ก็ทำเหนื่อย”

ผู้ถาม : “แล้วจะทำยังไงคะ....?”

หลวงพ่ : “ถ้าเครียดเกินไปเราตั้งอารมณ์เสียใหม่ หายใจยาว ๆ ๒-๓ ครั้ง ก็หายเครียด แล้วเริ่มภาวนาใหม่”

ผู้ถาม : “หลวงพ่คะ บางครั้งขณะภาวนาจิตใจมันฟุ้งซ่านมากค่ะ จะแก้ยังไงดีคะ....?”

หลวงพ่ : “ถ้ามันฟุ้งซ่านจนกระทั่งคุมใจไม่ติด อันนี้ต้องเลิกเหมือนกัน ถ้ามันเป็นอย่างนี้ก็อย่าฝืนไปภาวนาเข้า ปล่อยมันไปตามสบาย มันอาจจะคิดอะไรก็เชิญมัน เราต้องรู้จักยืดหยุ่น พระพุทธเจ้าท่านแนะไว้ ๒ นัย คือ ถ้ามันฟุ้งจริง ๆ ปล่อยใจให้คิดไปตามต้องการ อีกอันหนึ่งก็เลิกเสีย เวลาที่เราปล่อยใจไปตามอารมณ์ อีกสักครูเดียวไม่นานมันก็เลิกคิด พระพุทธเจ้าท่านบอกว่าเหมือนม้าพยศ กอดคอให้มันวิ่งไปจนเหนื่อย เหนื่อยแล้วก็บังคับให้มันทำตามต้องการ จิตใจก็เหมือนกัน สติ ตั้งใจ ถ้ามันเลิกคิดเมื่อไรเราจะภาวนาและพิจารณาต่อไปเริ่มจับอารมณ์ใหม่ คราวนี้มันทรงอารมณ์ดีจริง ๆ ละเอียดและสุขุมมาก อยู่นาน บางทีครึ่งชั่ว

โหมงหรือชั่วโหมงกว่า นี่เป็นวิธีเอาชนะความฟุ้งซ่านและรำคาญ”

ผู้ถาม : “ขอนมัสการครับ กระผมขอทราบว่ สภาวะจิตสงบ
จิตเป็นสมาธิ จิตเป็นภวังค์ จิตเป็นเอกัคคตารมณ์
มีสภาวะแตกต่างกันอย่างไรครับ.....?”

หลวงพ่ : “ถามมา ๔ ข้อ แต่ตอบได้ ๒ ข้อ มันแตกต่างกันแค่
จิตเป็นภวังค์อย่างเดียว นอกนั้นอย่างเดียวกัน จิตสงบ จิตเป็นสมาธิ
จิตเป็นเอกัคคตารมณ์ ก็คือจิตเป็นสมาธิก็หมายความว่าจิตตั้งอยู่ใน
อารมณ์ใดอารมณ์หนึ่ง อย่างโยมอยากจะไปขโมยควายเขา ตั้งใจ
ว่าควายบ้านนี้กูขโมยแน่ นี่เป็นสมาธิ คือตัวตั้งใจอารมณ์ใด
อารมณ์หนึ่งเขาเรียกว่าสมาธิ แต่ว่าสมาธิแบ่งออกเป็น ๒ อย่าง
คือ สัมมาสมาธิ กับ มิจจาสมาธิ ตั้งใจขโมยควาย เขาเป็น มิจจา
สมาธิ ถ้าตั้งใจสร้างความเป็น สัมมาสมาธิ”

ผู้ถาม : “ตามที่กระผมอ่านในตำรา เขาบอกว่าจิตขึ้นมารับ
อารมณ์ชั่วขณะจิต พอหมดไปแล้วบอกว่าจิตเป็น
ภวังค์ แต่ผมก็ยังไม่ค่อยเข้าใจ จึงขอเรียนถามหลวง
พ่ว่า จิตเป็นภวังค์ หมายความว่าอย่างไรครับ...?”

หลวงพ่ : “คำว่า ภวังค์ นี่ก็คือ อารมณ์ปกติ ส่วนมากคนมัก
เข้าใจกันผิด พอจิตตกมีสภาพวูบดัง จิตทรงตัว บอกว่าเป็นภวังค์
อย่างนี้ไม่ใช่ซะ พุดง่าย ๆ อารมณ์ธรรมดาแหละ อารมณ์ไม่
ได้ความนี่เอง

เอาเรื่องง่าย ๆ ไม่ดีกว่าหรือ....พระพุทธเจ้าท่านสอน
ง่ายกว่านี้มีเยอะ ทำไมถึงชอบยาก ๆ กินหมูมีกระดูกมาก กินปลา

มีก้างมากมันจะดีรี เอาอย่างนี้ดีกว่า ทำยังไงที่จะไม่ให้จิตคบกับ
นิรณัน ๕ ได้ มีประโยชน์มากกว่าตั้งเยอะ อย่างที่โยมว่าอีกหลาย
ชาติก็ยังไม่ถึงนิพพาน ระวังมันจะมี มานะ ไปนั่งเถียงกัน แก่ไม่รู้
จักขณะจิต พังเลย เราแย่ คนที่คิดนะแย่ มานะนี้หยาบมาก ยก
ยอดทิ้งไปเลย ไม่งั้นไม่มีทางไป

ที่ว่า มานะ ฉันอ่านมาแล้ว ฉันหมุนมาแล้ว จึงเลิก โยมยังไม่
เลิก เพราะว่าศัพท์ประเภทนี้มันเหมาะสำหรับคนสมัยนั้น คนสมัย
นี้ไม่ควรจะใช้ศัพท์สมัยนั้นมาก เพราะว่าอุปนิสัยของคนไม่เท่าคน
สมัยนั้น คำสอนแต่ละคำสอนแต่ละช่วงจะเหมาะสำหรับคนแต่ละ
สมัย คนที่สั่งสมอบรมมาดีแล้ว ถ้าเราไปพูดยาวแทนที่จะดัดกลับทำ
ให้รำคาญ เพราะคนพวกนี้ใกล้ชิดที่ ไอ้คนจะถึงประคูดุ ไปอธิบาย
ต้นทางมันก็รำคาญ ไซ้ไหม....ว่าไงโยม มีอะไรอีกไหม.....?”

ผู้ถาม : “ขออาราธนาหลวงพ่อบุญเทสน์เรื่อย ๆ ไปครับ”

หลวงพ่อบุญ : “ฉันก็เหนื่อยนะซี เครื่องกัณฑ์มีรียังละ นิมนต์เทศน์
ก็ต้องคิดเครื่องกัณฑ์ ถ้าอธิบายไม่ต้องคิด”

ผู้ถาม : “นิมนต์หลวงพ่อบุญอธิบายต่อไปเรื่อย ๆ ครับ”

หลวงพ่อบุญ : “เอาอย่างนี้ดีกว่า คิดแต่เพียงว่าเราจะทำยังไง จึงจะ
วางภาระในขันธ ๕ เสียได้ เอาตรงนี้แหละ นั่งดูว่าร่างกาย
เกิด แก่ เจ็บ ตาย ควรจะมีอีกไหม ถ้าเราต้องการมันอีก เกิดมาก็
ชาติ เราก็มีสภาพแบบนี้ มีทุกข์แบบนี้ ทำยังไงจึงจะไม่มีทุกข์
ที่จะไม่มีทุกข์ได้ก็คือ

๑. ตัดโลภะ ความโลภ โดยการให้ทาน เจริญจาคานุสสติ-

กรรมฐานเป็นอารมณ์

๒. ตัดโทสะ ความโกรธ ให้ทรงพรหมวิหาร ๔ หรือ กสิณ ๔ หรือตักมานะ ความถือตัวถือตน ว่าเราดีกว่าเขา เราเสมอเขา เราเร็วกว่าเขา

๓. ตัดโมหะ ความหลง โดยการใช้ปัญญาพิจารณาและยอมรับนับถือตามความเป็นจริง คือว่าเกิดมาแล้วก็ต้องมีเกิด มีแก่ มีเจ็บ มีตาย มันเป็นธรรมดา ก็เท่านั้นแหละ ยากไหม....?”

ผู้ถาม : “ฟังดูก็ไม่ยากหรอกครับ แต่ทำไมค่อยจะได้ แต่ก็พยายามครับ”

ผู้ถาม : “ผมอยากจะถามหลวงพ่อบ้างครับ คือตอนที่นั่งสมาธิเนี่ยครับ จิตมันอยู่ที่ไหนครับ....?”

หลวงพ่ : “เวลานั่งสมาธิจิตมันอยู่ที่ใจโยม ใจไหน....?”

ผู้ถาม : “แต่กระผมได้ยินเขาบอกว่าอยู่ที่ระหว่างคิ้วบ้าง อยู่ที่ปลายจมูกบ้าง ผมก็ยังสงสัยอยู่ครับ”

หลวงพ่ : “นั่นเขาเอาอารมณ์เข้าไปจับ คือว่าอารมณ์เข้าไปจับมันที่ไหนก็ได้เนาะ แต่ว่าตามปกติแล้วพระพุทธเจ้าตรัส ท่านให้จับอยู่ตรงลมหายใจเข้าออก นี่เป็นพุทธพจน์นะ เป็นของพระพุทธเจ้าจริง ๆ เวลาทำสมาธิจิตถ้าถึงลมหายใจเข้าออก สมาธิกองอื่น ๆ จะเกิดไม่ได้เลย นี่เราเรียกว่า อานาปานุสสติกรรมฐาน ถ้าถึงกรรมฐานกองนี้แล้ว กองอื่น ๆ ทำไม่ได้เลย”

ผู้ถาม : “ระหว่างที่นั่งลงไปแล้ว ใจจิตมันก็คอยคิดแต่เรื่องงานเรื่องการ อันนี้จะทำยังไงครับ....?”

หลวงพ่ : “อันนี้เป็นธรรมดาโยม เขาเรียกว่า อุตริจะถูกลูกจะมันเป็นธรรมดาของจิต จิตมันมีสภาพดิ้นรน คิดอยู่เสมอ และเวลาที่เรากำสมาธิก็ต้องเผลอบ้างเป็นธรรมดา ถ้าจะไม่มีเผลอเลย มีการทรงตัวจริง ๆ เวลานั้นจิตต้องอยู่ในช่วงของฌาน ๔ อันนี้เป็นเรื่องจริง ๆ นะ”

ผู้ถาม : “วิธีจะดับ จะดับอย่างไรครับ....?”

หลวงพ่ : “ผูกคอตายก็ได้”

ผู้ถาม : (หัวเราะ)

หลวงพ่ : “ไอ้คำว่าดับ ในที่นี้ก็คือ ให้จิตหยุดจากอารมณ์โยมทำไม่ได้หรอก โยมทำจริง ๆ โดยไม่คิดอะไรอื่นไม่ได้ เพราะยังไม่อยู่ในฌาน ๔ และไอ้จิตของเราถ้าให้มันอยู่ในฌาน ๔ จริง ๆ ก็ยาก เพราะว่าต้องให้จิตเข้าถึงฌาน ๔ ก่อน ถ้าเป็นฌาน ๑, ๒, ๓ ก็ยังดิ้นอยู่ ยังส่ายอยู่

เอาอย่างนี้ดีกว่า การเจริญพระกรรมฐานถ้ามุ่งแบบนี้มันไม่สำเร็จหรอก มุ่งเอาแต่สบายใจ ทำเวลาไหน สบายแค่ไหนพอใจแค่นั้น คือเราไม่ตั้งอารมณ์ไว้ก่อน ถ้าตั้งอารมณ์ไว้ก่อนว่าวันนี้เราต้องการฌาน ๓ ฌาน ๔ วันนั้นจะไม่ได้อะไรเลย มันเกร็งเกินไป ถ้าตั้งใจมากวันนั้นโยมทรงตัวไม่อยู่ จะต้องใช้แบบพระพุทธเจ้าที่เรียกกันว่า มัชฌิมาปฏิปทา คือทำแบบปานกลาง วันไหนสบายใจแค่ไหนวันนั้นเราทำแค่นั้น พอใจแค่นั้น

การที่จะให้จิตทรงได้จริง ๆ ต้องฝึกโดยการตั้งเวลา ถ้าทำสมาธิได้พอสมควรแล้วก็เริ่มตั้งเวลา ถ้าฌานน้อย ๆ ก็สัก ๓

ไซ้ปล่อยลอยมา”

ผู้ถาม : “ถ้าอย่างนั้นก็ต้องไปเริ่มต้นจับภาพกลืน ไซ้ใหม่
กะ.....?”

หลวงพ่ : “เดี๋ยวนี้เราไม่ต้องไปทำกลืนแล้ว เพราะคนที่มี
กำลังสูงด้านศรัทธามีบุญเก่า เวลานี้เขาใช้ ฝีกผลของกลืนเลย
ถึงได้เร็วไงล่ะ ถ้าเริ่มต้นฝีกทางกลืน ในบาลีท่านเรียกว่า อาทิ
กัมมิกบุคคล หมายถึงคนที่ไม่เคยได้มาเลยในชาติก่อน ต้องขึ้นต้น
ด้วยกลืน อย่างนี้ช้ามาก แค่งลืนกองเดียวให้ถึงฉาน ๔ ดีไม่ดี
หลายตาย ไม่ใช่ตายเดี๋ยวนะ เกิดมาชาตินี้ทำจนตาย เกิดมาชาติ
ใหม่ทำต่ออีก กว่าจะถึงฉาน ๔ ไม่ใช่เบา หนักมาก

ทีนี้ถ้าหากว่าคนที่เคยได้มาก่อน อย่างทิพจักขุญาณใน
วิสุทธิมรรคท่านบอกว่า แม้แต่มองแสงสว่างที่รอดมาจากช่องฝา
หรือช่องเพดานก็สามารถได้ทิพจักขุญาณเลย

อย่างที่พวกเราฝีกเวลานี้ ฝีก มโนมยิทธิ มันหนักกว่า ไซ้
ใหม่....ฝีกประเดี๋ยวได้ ๆ เพราะพวกนี้เคยได้มาก่อน แต่ว่าผู้ฝีก
จะต้องทราบ เวลานี้ฉันสอนคนเก่าที่ได้มาก่อนทั้งนั้นนะ คนที่ยัง
ไม่ได้ไปหาที่อื่น ฉันชี้แจงสอน”

ผู้ถาม : “แล้วหนูจะทราบได้อย่างไรละ ว่าเคยได้มาก่อน....?”

หลวงพ่ : “ก็ต้องดูชั้นพอใจ เขาฝึกกันแบบนี้เราพอใจหรือไม่
ถ้าพอใจด้วยความจริงใจ อันนี้ไซ้ละ ต้องเคยได้มาก่อน ไม่งั้นไม่
เอาเลย ต้องดูศรัทธาตรงนี้นะ ก็เห็นเขาฝึกกันเราก็อยากได้บ้าง
เกิดความต้องการขึ้นมาจริงจัง อันนี้ของเก่ามันบอก”

ผู้ถาม : “หลวงพ่อกับ กสินนี้เป็นมโนภาพใช่ไหมครับ...?”

หลวงพ่ : “กสินไม่ใช่มโนภาพนะ กสินนี้ต้องใช้มนิตตรง”

ผู้ถาม : “ต้องใช้วัตถุ ใช่ไหมครับ....?”

หลวงพ่ : “ใช่ ต้องใช้วัตถุแล้วจำภาพ ไม่ใช่มโนภาพ ถ้าเราจะตั้งก็ได้ แต่เป ถ้าวัตถุยังไม่ค่อยจำ นี่เล่นมโนภาพ ระวัง กสินโทษจะเกิด อย่างเราเจริญปฐวิกกสิน จะต้องเอาจิตจับไว้ เฉพาะปฐวิกกสินอย่างเดียว ถ้าภาพอื่นเข้ามาแทรกต้องตัดทิ้งทันที นั่นเขาถือว่าเป็นกสินโทษ จนกว่ากสินกองนั้นเข้าถึงฌาน ๔ แล้วก็ปล่อยตัว จึงจะย้ายไปเป็นกสินกองอื่นต่อไป

ถ้ากสินกองต้นเราได้แล้ว ถ้าภาพอื่นเข้ามาเราตัดเลย เพราะว่าเราเจริญปฐวิกกสิน ดูดิน ถ้าบังเอิญกสินอย่างอื่นเข้ามาแทน เช่นกสินน้ำ กสินลม กสินไฟ มันแจ่มใสกว่า เราจะยึดเอาไม่ได้ ต้องตัดทิ้งทันที จนกว่ากสินกองนั้นจะจบถึงฌาน ๔ ให้มันปล่อยจริง ๆ ไม่ใช่แต่ทำได้นะ

คำว่าปล่อยจริง ๆ หมายความว่า ถ้าเรากำลังหลับอยู่ ถ้าเรานอนขึ้นมา เราจะจับฌาน ๔ ถ้าคนกระตุกพับ เราจับฌาน ๔ ได้ทันที กสินกองนั้นจึงจะชื่อว่าปล่อย

ถ้าเห็นเหนื่อยมาแต่ไหนก็ตาม ถ้าจะจับฌาน ๔ ต้องได้ทันทีทันใด เสียเวลาแม้แต่ ๑ วินาที ใช้ไม่ได้ ถ้าปล่อยแบบนี้ละก็ กสินอีก ๕ กอง เราจะได้ทั้งหมด ไม่เกิน ๑ เดือน เพราะว่าอารมณ์มันเหมือนกัน เปลี่ยนแต่รูปกสินเท่านั้น

ฉะนั้นการได้กสินกองใดกองหนึ่ง ก็ต้องถือว่าได้ทั้ง ๑๐

กอง เป็นเรื่องง่าย ๆ ไม่ยาก ของเหมือนกัน แต่เพียงแค่เปลี่ยนสี
 สันวรรณะเท่านั้นเอง มันจะขลุกลั่นแค่ครึ่งชั่วโมงแรก เดียวก็จับ
 ภาพได้ แล้วจิตก็เป็นฉาน ๔ นี่เราฝึกกันจริง ๆ นะ ถ้าฝึกเล่น ๆ
 ก็อีกอย่างหนึ่ง”

ผู้ถาม : “การปฏิบัติพระกรรมฐาน ถ้าเราจะไม่ใช้กสิณแต่เรา
 ใช้กำหนด อัสสาสะ ปัสสาสะ ได้ไหมครับ....?”

หลวงพ่ : ได้ ถือว่าอัสสาสะ ปัสสาสะ คือลมหายใจเข้าออก
 คือจิตของคน พระพุทธเจ้าทรงจัดแยกไว้เป็น ๖ อย่าง คือ รากจิต
 โทสจิต โมหจิต วิตกจิต ศรัทธาจิต พุทธจิต แล้วก็พระพุทธ
 เจ้าตรัสพระกรรมฐานไว้ ๔๐ แต่ว่าเป็นกรรมฐานเฉพาะจิตเสีย
 ๓๐ อย่าง พวกรากจิต ถ้าใช้ข้อ ๑๐ กับกายคตานุสสติ ๑
 เป็น ๑๑ และพวกโทสจิตมีกรรมฐาน ๘ คือ มีพรหมวิหาร ๔
 แล้วก็กสิณอีก ๔

สำหรับกสิณ ๔ คือกสิณสีแดง กสิณสีเหลือง กสิณสีเขียว
 กสิณสีขาว

สำหรับวิตกจิตกับโมหจิต ให้ใช้กรรมฐานอย่างเดียว
 คือ อานาปานุสสติ อย่างที่โยมว่า อัสสาสะ ปัสสาสะ

แล้วก็ศรัทธาจิต ใช้กรรมฐาน ๖ อย่าง คือ พุทธานุสสติ
 ัมมานุสสติ สังฆานุสสติ สีลานุสสติ จาคานุสสติ แล้วก็เทวดา
 นุสสติ

ต่อไปเป็นพุทธจิต พุทธจิตนี้ก็มีกรรมฐาน ๔ คือ มรณา-
 นุสสติ อาหาเรปฏิกูลสัญญา จตุราคววัฏฐาน อุปสมานุสสติ รวม

แล้วเป็น ๓๐ เหลืออีก ๑๐ เป็นกรรมฐานกลาง

ฉะนั้นการเจริญพระกรรมฐาน ถ้าหากเดินสายสุกขวิปัสสโก จะต้องใช้กรรมฐานให้ถูกกับจริต ถ้าไม่ถูกกับจริต กรรมฐานนั้น จะมีผลสูงไม่ได้ เพราะไม่มีกำลังหักล้าง

ทีนี้ถ้าหากว่านักเจริญกรรมฐานทั้งหมด ไม่ต้องการอย่างอื่น จะใช้อานาปานุสสติก็ได้ ถ้าคนทุกคนคล่องในอานาปานุสสติกรรม-ฐาน จะมีประโยชน์เมื่อป่วยไข้ไม่สบาย เมื่อทุกข์เวทนามันเกิดขึ้น ถ้าใช้อานาปาเป็นฉาน ทุกข์เวทนามันจะเบามาก จะไม่มีความรู้สึกเลย นี้อย่างหนึ่ง

แล้วก็ประการที่สอง คนที่ชำนาญในอานาปาจะรู้ เวลาตายของตัว แล้วก็รู้ว่าตายด้วยอาการอย่างไร

แล้วก็ประการที่สาม อานาปานุสสติสามารถควบคุมกำลัง ฉาน สามารถเข้าฉานได้ทันทีทันใด ประโยชน์ใหญ่มาก”

ผู้ถาม : “เมื่อกำหนดลมหายใจด้วย ภาวนาด้วย สมาธิมันวอกแวก ๆ ครับ.....”

หลวงพ่ : “ก็แสดงว่าจริตของคุณโยมหนักไปในด้านวิตกจริต กับโมหจริต ฉะนั้นคนที่มึวิตกจริตต้องใช้ อัสสาสะ ปัสสาสะ ไม่ต้องภาวนา จินภาวนาแล้วยุ่ง พระพุทธเจ้าทรงจำกัดไว้เลยว่า เรามีจริตอะไรเป็นเครื่องนำ ต้องใช้กรรมฐานอย่างนั้นเฉพาะกิจ ถ้าใช้ผิดก็ไม่ได้ ผลมันไม่มี ที่โยมถามก็เหมาะสำหรับคุณโยม”

ผู้ถาม : “เมื่อจิตสงบแล้วเป็นเอกัคคตาธรรม์ เราจะพิจารณาตอนนี้ หรือว่าต้องถอยจิตมาพิจารณาครับ?”

หลวงพ่ : “ไม่ต้องถึงอย่างนั้นหรอกโยม เรื่องพิจารณานี้เรา
จะเริ่มตั้งแต่ตอนต้นได้เลย คือว่าวิธีปฏิบัติเพื่อมรรคผลจริง ๆ
เขาทำกันแบบนี้ละ คือว่าในตอนนั้น หรือจุดเริ่มต้นนะ เราพอใจ
ในอะไร ถ้ามันกระสับกระส่ายก็ใช้อานาปาเข้าควบคุมให้จิตสงบ
เสียก่อน เมื่อจิตสงบดีแล้ว ก็ถอยมาสู่อุปจารสมาธิมาพิจารณา
ขั้น ๕ ไม่ใช่พิจารณาเฉย ๆ ต้องเอาสังโยชน์เข้ามาคุมเป็นพื้น
ฐานด้วยว่า เราจะตัดจุดไหนกันแน่ พอพิจารณาไปอารมณ์มันจะ
ชานออก พอชานออกต้องทิ้งการพิจารณาเสีย แล้วมาจับอานาปา
ใหม่ ให้จิตทรงตัวดีแล้วมีอารมณ์เป็นสุข จิตมันทรงตัวดีก็ไป
พิจารณาใหม่ สลับกันไปสลับกันมาแบบนี้ละ นี่เป็นวิธีปฏิบัติเพื่อ
มรรคผลจริง ๆ

บางท่านก็พิจารณาได้ดี พอเริ่มต้นพิจารณาอยู่ในขอบเขตได้ดี
ตัวพิจารณานี้เป็นตัวตัดกิเลสตรง ถ้าหากว่าใครจะพิจารณา
ได้ตลอด โดยไม่ภาวนาเลยยิ่งดีใหญ่ เพราะการพิจารณานี้เป็นตัว
ปัญญา เป็นตัวตัด อารมณ์ทรง มีจิตเป็นสุข พิจารณาเฉย ๆ
สบาย ๆ จนกระทั่งตัดกังวลทั้งหมด กังวลที่ตัด ก็คือร่างกายของ
เรา เรียกว่า ขั้น ๕ ถ้าเราตัดตัวเราได้ ก็ตัดคนอื่นได้ ใช่ไหม....ดี
ไม่ดี เราตัดคนอื่นได้ แต่เราตัดตัวเราไม่ได้ เพราะยังเกาะ

ฉะนั้นคำสอนของพระพุทธเจ้า ท่านให้ตัดจุดเดียวคือ สัก-
กายทิฏฐิ ในสังโยชน์ ๑๐ นะ ตัดสักกายทิฏฐิจุดเดียว ถ้าอารมณ์
มันเบาลงไปหน่อยก็เป็นพระโสดาบัน เบามากไปอีกนิดก็เป็นสกิ-
ทาคามี เบามากขึ้นไปก็เป็นพระอนาคามี ตัดได้หมดเป็นอรหันต์”

ผู้ถาม : “ถ้าผู้ฝึกมโนมยิทธิได้แล้ว จะทำให้เป็นพระอรหันต์ได้เร็วไหมครับ.....?”

หลวงพ่ : “ความจริงพวกที่ได้มโนมยิทธินี้ได้ง่าย เป็นกำไร เพราะว่าพวกที่ได้ทิพจักขุญาณอย่างหนึ่ง และพวกที่ได้มโนมยิทธิอย่างหนึ่ง ท่านมีขอบเขต ท่านบอกว่าคนพวกนี้

ถ้ามีบารมีแก่กล้า ก็จะเป็นอรหันต์ภายใน ๗ วัน

ถ้ามีบารมีอย่างกลาง จะเป็นอรหันต์ภายใน ๗ เดือน

ถ้ามีบารมีอ่อน จะเป็นอรหันต์ภายใน ๗ ปี

ท่านไม่ได้บอกว่าไม่ได้เลย ถ้าอ่อนก็ภายใน ๗ ปี อาจจะเป็น ๑ ปีก็ได้

ผู้ถาม : “หลวงพ่จะไม่ทราบว่าหนูพอจะสร้างบารมีไหวไหมคะ.....?”

หลวงพ่ : “บารมี เขาแปลว่า กำลังใจ หนู ก็พยายามกระตุ้น ๆ มัน อารมณ์ของเรามันมี ๒ อารมณ์ อารมณ์ที่เป็นกุศลอย่างหนึ่ง อารมณ์ที่เป็นอกุศลอย่างหนึ่ง

คำว่ากุศลนี้เขาแปลว่าฉลาด อกุศลแปลว่าไม่ฉลาด ที่ไม่ฉลาด ก็เพราะสร้างอารมณ์ที่มีความเร่าร้อนเกิดขึ้น นี่เรียกว่าอารมณ์ไม่ฉลาด ที่นี้อารมณ์ที่ไม่ฉลาดมันมีกำลังมาก มันคุมกำลังใจเราไว้มากมานานแล้ว เราก็ต้องเพ้นมันบ้างชนะมันบ้าง นี่เราพยายามค่อย ๆ คุมมันจนกว่ามันจะแพ้ อย่าลืมนะ บารมีแปลว่ากำลังใจ ทำกำลังใจให้เต็มในด้านของความดี

๑. ทานบารมี เราคิดจะสงเคราะห์คนและสัตว์อื่นแทนที่จะ

คิดเบียดเบียน

๒. ศิลบารมี ศิลนี้เขาแปลว่าปกติ เราต้องรักษาอารมณ์ไว้ อย่าให้มันผิดปกตินะ ปกติของคนและสัตว์ มีความรู้สึกว่

ข้อ ๑ ร่างกายของเรา เราไม่ต้องการให้ใครมาทำร้ายร่างกาย ไม่ต้องการให้ใครมาฆ่า เรามีความคิดอย่างไร สัตว์อื่นและบุคคลอื่น ก็มีความคิดเหมือนเรา เราก็อ้วน

ข้อ ๒ ทรัพย์สินของเรามีอยู่ เราไม่ต้องการให้ใครมาลักมา ขโมยแย่งของเราไป เรามีความคิดเห็นเช่นไร คนอื่นเขาก็มีความ คิดเห็นเหมือนเรา เราก็อ้วน

ข้อ ๓ คนรัก เราไม่ต้องการให้ใครมาแย่งคนรักฉันใด คนอื่น เขาก็ไม่ต้องการให้แย่งคนรักเหมือนกัน

ข้อ ๔ วาจาที่เรารับฟังต้องการความจริง คนอื่นเขาก็ต้อง การความจริงเหมือนกัน

ข้อ ๕ เราไม่ต้องการเป็นคนบ้า ชาวบ้านเขาก็ไม่ต้องการให้ เราบ้า

ก็รวมความว่า อาการทั้ง ๕ อย่างนี้ คือ การฆ่าสัตว์ การลัก ทรัพย์ ประพฤติผิดในกาม มุสาวาท ดื่มสุราเมรัย ต้องไม่มีสำหรับ เรา ถ้าเราพลาดไปข้อใดข้อหนึ่ง แสดงว่าเราผิดปกติ ไขไหม....

ถ้าจะสร้างบารมีที่ ๓ คือ เนกขัมมบารมี ต้องแยกออกเป็น ๔ คือ เนกขัมมบารมีของศีล ๕ เนกขัมมบารมีของศีล ๘ เนก- ขัมมบารมีของศีล ๒๒๓ แล้วก็ เนกขัมมบารมีของพระอรหันต์ ข้อหลังนี้ฉันตัวเอง อ้าว....ไม่มันเนกขัมมบารมีเขาแปลว่าถือบวชก็

แจ้งหมด ชาวบ้านรักษาไม่ได้

เนกขัมมবারมีของศีล ๕ ก็คือ เราไม่สนใจกับรูปสวย เสียง เพราะ กลิ่นหอม รสอร่อย สัมผัสระหว่างเพศซึ่งไม่เนื่องกับเรา คู่ครองของใครก็ไม่ไปยื้อแย่งใคร

เนกขัมมบาร์มีของศีล ๘ ศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗ นี่ต้องพยายาม ระวังอาการ ๕ อย่าง ให้มันครบถ้วน นั่นก็คือว่า

๑. กามฉันทะ อารมณ์ต้องไม่ข้องในรูปสวย เสียง เพราะ กลิ่นหอม รสอร่อย สัมผัสระหว่างเพศ แต่ไม่ใช่ตัดเลย เนกขัมมบาร์มีนี้สำหรับเรื่องศีลเราแค่นี้

๒. เราจะต้องพยายามระวังความโกรธ ความพยาบาทใน บางขณะ มันไม่ใช่ทุกขณะนะ

๓. ระวังความว่างขณะทำความดี

๔. จะไม่ยอมให้จิตฟุ้งซ่าน ไปนอกอารมณ์ที่เราต้องการ คือเป็นด้านอารมณ์ของความดี

๕. จะไม่สงสัยในผลปฏิบัติที่ความดีเกิดขึ้น ก็คือผลของความดีที่เกิดจากการปฏิบัติเราจะไม่สงสัย ขณะที่เรารวบรวมกำลัง ใจให้จิตทรงตัวในด้านของความดี จะต้องป้องกันในเหตุ ๕ ประการ ไม่ให้เข้ามาอยู่กับจิต นี่ก็ต้องถือเป็นบางเวลานะ

สำหรับเนกขัมมบาร์มีของพระอริยเจ้า ต้องทำลายให้พังไปเลย

๑. กามฉันทะ ต้องไม่มีในจิต คิดฆ่าตลอดเวลา

๒. ความโกรธ ความพยาบาท ต้องไม่ให้มันมีเหมือนกัน

ต้องพยายามฆ่ามันเรื่อย จนหมด

๓. ไม่ยอมให้ความง่วงเข้ามาครอบงำ ในขณะที่ปฏิบัติความดี

๔. จะไม่ยอมให้จิตฟุ้งซ่านไปนอกอารมณ์ดีที่เราตั้งใจไว้
คือ นิพพาน

๕. ไม่สงสัยผลการปฏิบัติความดี

ถ้าหากว่าสามารถฆ่านิรวณ ๕ ประการนี้ได้เมื่อไร เป็น
อรหันต์ได้เมื่อนั้น ต้องฆ่าที่ละตัวสองตัวนะ ฆ่าทีเดียวหมดพระพุทธ
เจ้าอายุ ไซ้ไหม.....

อันดับแรกแคะรับยับยั้งก่อนนะ ต้องยังเป็นเวลาก่อน จะ
คิดฆ่ามันทีเดียวหมดมันไม่ได้ ถ้าฆ่าทีเดียวหมดได้ก็ดี ยิ่งดี แต่ว่า
มันเป็นไปได้ยาก”

ผู้ถาม : “หลวงพ่อกับ ถ้าหากว่าตอนปฏิบัติพระกรรมฐาน
ถ้าเราไม่สนใจต่อร่างกาย คือว่าให้ยุ่งกั๊ด เสร็จแล้วเรา
แก้งกลับ แต่ว่ามีสติอยู่นะครับ แล้วจะเอาจิตไปเกิด
ยังไ้ครับ.....?”

หลวงพ่ : “เอาใจไปเกิดที่ไหนล่ะ แก้งไม่ตายนี้ ยังไม่ตายไป
เกิดได้เระะ.....”

ผู้ถาม : “คือเตรียมตายล่วงหน้าครับ”

หลวงพ่ : “เตรียมตายไซ้ได้ แต่ยังไม่ตายนี้ ไอ้หนูมันเป็นไป
ไม่ได้หรอก ไอ้ยุ่งมันกั๊ด ถ้าแกทนเจ็บได้ก็ถือเป็นบุญใหญ่ อย่ทำ
ให้มันเกินคนไปเลย ทำแค่คนเขาทำนะพอแล้ว ยุ่งมันกั๊ดเราทนไม่
ไหวเราก็เข้ามุ้ง การเจริญพระกรรมฐานเขาไม่ได้จำกัดว่าจะต้อง

นั่น กลางแจ้งนี่ ในมุ้งก็ได้ ไซ้ไหม....เอาแค่พอเหมาะ ๆ ซิ เอ็งอย่า
แก้งตายเลย ชักจะยุ่งแล้ว เดี่ยวพญายมท่านก็แก้งลงนรก เอา
มันจริง ๆ ดีกว่า อย่าเอาแก้ง ๆ เลย

ถ้าหากเงินปล่อยให้ยุ่งกั๊กก็ไม่มีผล เพราะยุ่งกั๊กมันเจ็บ เจ็บ
แล้วจะเอาสมาธิจิตที่ไหนมา มันก็มีอย่างเดียวได้รับเชื้อโรคจาก
ยุ่ง รับความเจ็บจากยุ่ง จิตมันก็อยู่ที่เจ็บ จิตที่เป็นกุศลไม่มี ในที่สุด
เสียผลเปล่า ค่อย ๆ ทำไปนะไอ้หนู อย่าไปคิดอะไรมากเลย
ถ้าคิดมากไม่เป็นผล ต้องทำแบบสบายตามปกติ กลางคืนถ้าเราไม่
มีมุ้งยุงมันมากเราก็ใช้เวลากลางวัน กลางวันไซ้ไม่ได้มาก ใช้นิด
หน่อยก็ได้

การเจริญพระกรรมฐาน ไม่จำเป็นต้องนั่งขัดสมาธิเสมอไป
ถ้าเป็นสุขขวิปัสสโกก็คิดใคร่ครวญไปตามเรื่องตามราว คิดหาทาง
ตัดกิเลส โลภะมันโลภแบบไหน ความโลภหมายถึงแย่งทรัพย์เขา
ขโมยทรัพย์เขา โกงเขาเรียกว่าโลภ ถ้าหากินโดยทางสุจริตเขาไม่
เรียกว่าโลภ อย่าไปนึกว่าหากินทุกอย่างเป็นโลภไปหมด ไม่ใช่ซะ
ต้องถือว่าการหากินไม่เป็นความโลภ นั่นเป็นผลจากการทำความดี
โลกจริง ๆ มันต้องขโมยเขา แย่งเขา โกงเขา จิตคิดอย่างนี้จึง
เรียกว่าจิตโลภ ต่อไปก็หาทางว่าไอ้ความโลภประเภทนั้นมันชั่ว
เพราะเป็นศัตรูสร้างความทุกข์แก่ตัวเอง เราไม่ทำ

ต่อมาก็ความโกรธ โกรธเป็นการสร้างศัตรู เราก็ไม่ทำ
อารมณ์มันก็ดัด ถ้าด้านภวานานี้ก็เหมือนกัน ไม่ต้องตั้งท่า เดินไป
เราก็ภวานาของเราเรื่อยไป ภวานาบังลิ้มไปบ้าง นั่งรถไปภวานา

ไป กระจุ่มกระจิม นิด ๆ หน่อย ๆ อย่างนี้ดีมาก ถ้าแบบนี้มันจะใช้อารมณ์ได้ตลอดเวลา

และการเจริญพระกรรมฐาน ถ้ายังเก่งในมุ้งอยู่ยังอีกนาน ถ้าไม่ถึงเวลาสงัดเราทำสมาธิไม่ได้ ยังอยู่ไกลมาก ถ้าทำจุง ๆ จิง ๆ นิด ๆ หน่อย ๆ ตามเรื่อง ตามราว นั่งคุยอยู่กับเพื่อน เพื่อนเขาลุกไปทำธุระ เราจับลมหายใจเข้าออก ภาวนา ๒-๓ คำ เพื่อนมาก็คุยกันใหม่ ดีไม่ดีทำงานทำการไป เหนื่อย ๆ ก็วางปากกา วางเครื่องมือจับคำภาวนาเสีย นิด ไม่ต้องขัดสมาธิ อย่างนี้ดีไหม”

ผู้ถาม : “ดีครับ”

ผู้ถาม : “หลวงพ่อกับเพื่อนของผมเวลานั่งสมาธิแล้วมีอาการเหมือนตัวใหญ่หนาขึ้น และตัวจะเอนลงไปข้างหลัง จะแนะนำให้เขาปฏิบัติอย่างไรต่อไปครับ....?”

หลวงพ่อกับ : “ก็ต้องขอแนะนำว่า เวลาปฏิบัติพระกรรมฐานนั้น อาการทางกายมันจะเกิดขึ้นอย่างไร ก็อย่าไปสนใจ เพราะเป็นอาการของจิตที่จะเข้าถึงอุปจารสมาธิ นี่ต้องเข้าถึงปิติก่อน ปิติแปลว่า ความอิ่มใจ แบ่งเป็น ๕ ชั้น

ขั้นที่ ๑ ขนลุกชัน ขนพองสยองเกล้า เวลาทำไปบางทีขนลุกชู่ซ่า

ขั้นที่ ๒ น้ำตาไหล

ขั้นที่ ๓ ร่างกายโยกโคลง

ขั้นที่ ๔ มีอาการสั่นเทิ้มเหมือนกับปลุกพระ หรือว่าตัวลอย

ขึ้นบนอากาศ

ขั้นที่ ๕ มีอาการขาบข่าน ถ้ามีขนาดถึงที่สุด จะมีความรู้

สักว่าตัวไม่มี มีแต่หน้า

รวมความว่าอาการ ๕ อย่าง ๆ ใดอย่างหนึ่ง ถ้าเกิดขึ้นก็ต้องปล่อยมัน เรารักษากำลังใจของเราให้เป็นสุขก็แล้วกัน อาการอย่างนั้นมันเกิดขึ้นก็จริง แต่ใจมันจะทรงสมาธินั่งสบาย ๆ มีอารมณ์เป็นสุข เป็นอาการของปีติ ในเมื่อสมาธิมันสูงขึ้นมันก็ผ่าน อาการอย่างนั้นมันก็หายไป”

ผู้ถาม : “หลวงพ่อกะ เวลาพิจารณาขันธ ๕ ว่าสกปรก รู้สึกว่าจิตมันเศร้า ๆ ค่ะ อย่างนี้เวลาตาย แล้ว ก็ตกนรกชิคะ.....?”

หลวงพ่อ : “สาธุ...เขาไม่ได้ให้ทำอย่างนั้น ให้เห็นว่าร่างกายสกปรกมันเป็นของไม่ดี ร่างกายนอกจากสกปรกมันก็ไม่เที่ยง ไม่ทรงตัว ในเมื่อไม่ทรงตัวมันก็มีอาการเป็นทุกข์ ถ้าเราเข้าไปยึดถือมันแล้ว ในที่สุดมันก็เป็นอนัตตามันสลายตัว เราห้ามปราบไม่ได้ เมื่อพิจารณาแบบนี้แล้วท่านให้พิจารณาต่อไป ขึ้นชื่อว่าร่างกายประเภทเลว ๆ อย่างนี้จะไม่มีสำหรับเราอีก สิ่งที่เราต้องการก็คือพระนิพพาน

ถ้าใจมันเศร้านั้นก็ไม่ควรจะเศร้า เพราะว่าเราเกิดมาเป็นทาสของตัณหา เราจึงมีร่างกายอย่างนี้ ตั้งแต่นี้ไป เราจะไม่ยอมเป็นทาสของตัณหาอีก เขาใช้แบบนี้ละ ให้พิจารณาร่างกายว่าสกปรก พิจารณาร่างกายว่ามันเป็นทุกข์ มันจะเกิดนิพพิทาญาณ คือตัวเบื่อหน่ายร่างกายประเภทนี้ที่มันสกปรกด้วย มันไม่ทรงตัวด้วย มันเป็นทุกข์ด้วย แล้วก็พึงในที่สุด

พร้อมกันนั้นท่านให้ใช้ **สังขารเปกขาณฺณ** ควบคุมกันไป
 สังขารเปกขาณฺณคือวางเฉย เมื่อเกิดมาแล้วมีขันธ ๕ ก็ช่างมัน
 เรามีขันธ ๕ ได้ เพราะอำนาจของความโง่ ถ้าเราไม่โง่ เราก็ไม่มี
 ขันธ ๕ ในเมื่อมันโง่มาแล้วก็ให้มันโง่ไป ต่อไปเราจะไม่ยอม
 โง่อีก

ขันธ ๕ มันมีอยู่เราจะพยายามทำภารกิจตามความจำเป็น
 ของขันธ ๕ ที่จะต้องทะนุบำรุงรักษา แต่ว่าถ้ามันพังเมื่อไร
 เราจะไม่มีขันธ ๕ แบบนี้อีก สิ่งที่เราต้องการก็คือนิพพาน อย่างนี้
 ไม่ตกนรกหรือที่บอกว่าพิจารณาแบบนี้แล้วตกนรก จันก็เลย
 สาธุ แปลว่าดีใจด้วย เพราะหายากคนที่พิจารณาแบบนี้แล้วลง
 นรกนะ มีแต่เขาจะไปนิพพานกัน ก็ต้องถือว่าเป็นเอตทัคคะ
 หากคนอื่นเปรียบเทียบกับอีกไม่ได้แล้ว”

ผู้ถาม : (หัวเราะ)

หลวงพ่ : “ว่าไง ตายแล้วไปไหน...?”

ผู้ถาม : “ไปนิพพานค่ะ...”

หลวงพ่ : “ฉันว่าถ้าฉันตายแล้ว ฉันจะไปหลุมฝังศพนะ”

ผู้ถาม : (หัวเราะ)

หลวงพ่ : “ดี ตั้งใจไว้นะ ตั้งใจให้แน่นอน คิดไว้แล้วก็มี ความ
 หวังไว้ด้วย ถือว่าเราก็ไปได้ ตัวนี้สำคัญมาก ก็ถือว่าเป็น **อธิฐาน**
บารมี ถือว่าเราต้องไปได้แน่นอน ให้เกิดความมั่นใจนะ ถ้า
 อารมณ์ทรงตัวแล้วมันไปแน่ ถ้าเขาถามว่าเวลานี้ยังไม่ได้เป็น
 อรหัตผลจะไปได้อย่างไร ก็ไม่สำคัญ สำคัญจนจะตาย พอจน

จะตายทุกขเวทนามันเบียดเบียนเรามาก ไซ้ใหม่...ปวดโน้น
ปวดนี้ จะตายแล้วมันยังหาความสบายไม่ได้ ใจตัวนี้แหละมัน
จะเห็นโทษของร่างกาย แล้วอารมณ์ที่คิดว่าต้องการนิพพาน
มันจะหนักแน่นมาก พอมันจับหนักเข้า พอออกปัดก็ไปเลย”

ผู้ถาม : ฟังหลวงพ่อบุญแล้วรู้สึกว่าจะไม่ยาก แต่เมื่อก่อน
อ่านหนังสือเขาอธิบายเรื่องนิพพานรู้สึกมันยาก
อะ...”

หลวงพ่อบุญ : “ไม่ยาก ก็ว่าในสมัยพระพุทธเจ้าท่านก็เทศน์
ไม่ยาก คนจึงไปนิพพานง่าย ความจริงมันของไม่ยาก แต่คนพูด
พยายามพูดให้มันยาก คนรับฟังก็คิดว่าไม่ไหว คิดว่าทำไม่ได้
เลยไม่เอาคิดว่า คำว่ายากหรือไม่ยาก มันอยู่ที่กำลังใจเหมือนกัน
ที่พระพุทธเจ้าท่านบอกว่า อาศัยบารมีทั้งเก่าและใหม่มาประสาน
กัน ถ้าเก่าเราทำมาดีแล้ว ฟังแล้วก็รู้สึกว่าจะไม่ยาก ถ้ากำลังเก่า
ไม่ถึงก็ยาก ไซ้ใหม่...

บารมีท่านแบ่งเป็น ๓ ชั้น คือ บารมีต้น บารมีกลาง เรียก
ว่า อุปบารมี แล้วก็ ปรมัตถบารมี บารมีสูงสุด

ถ้ากำลังใจคนอยู่ในบารมีต้น แนะนำกันได้แค่ท่านกับศิ
สแค่นี้เขาพอใจ ถ้าบารมีกลางจะแนะนำได้เฉพาะสมณภว
ณะเฉพาะฆานโลกีย์ วิปัสสนาญาณแนะนำได้น้อย ๆ กำลังรับไม่มี
แต่ความสมาบัติเขาต้องการ

ถ้ากำลังใจถึงขั้นปรมัตถบารมีเมื่อพูดถึงนิพพานรู้สึกไม่ยาก
เป็นขั้นเป็นตอนเหมือนกันนะ ถ้ารู้สึกว่าจะไม่ยาก ชาตินี้ก็ไปได้ซิ

ไปไม่ยาก กลัวไม่ไปอย่างเดียว

คือสมัยพระพุทธเจ้าท่านแนะนำไม่ยาก แต่มาสมัยเรา หนังสือเรียนมากเกินไป โดยมากคนที่จะเป็นพระอริยเจ้าเขามีเครื่องวัดอยู่ ๑๐ ข้อ ที่เรียกว่า สังโยชน์ คือคนที่จะเป็นพระโสดาบัน หรือพระสกิทาคามี ละสังโยชน์ได้ ๓ คือ สักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สัตถพตปราคาส

สักกายทิฏฐิ เห็นว่าร่างกายนี้ไม่ใช่เรา ไม่ใช่ของเรา เราไม่มีในร่างกาย ร่างกายไม่มีในเรา

วิจิกิจฉา ไม่สงสัยในความดีของพระพุทธเจ้า พระธรรม และพระอริยสงฆ์

สัตถพตปราคาส ทรงศีล ๕ ให้บริสุทธิ์

การตัดสักกายทิฏฐิ ถ้าตัดเบา ๆ ก็เป็นพระโสดาบัน ละเอียดอีกนิดหนึ่งก็เป็นสกิทาคามี ละเอียดมากเป็นอนาคามี ตัดได้หมดเป็นอรหันต์ เขาตัดตัวเดียวนะกิเลสนะ

สำหรับพระโสดาบันแบ่งเป็น ๓ ชั้น คือ เอกพีชี โกลังโกละ สัตตบัตตุง

เอกพีชี เป็นพระโสดาบันชั้นอารมณ์ จิตละเอียด เราจะต้องเกิดเป็นมนุษย์อีก ๑ ชาติ แล้วจึงจะถึงอรหันต์ เรื่องอบายภูมิหมดกัน ไอ้กรรมที่เป็นอกุศลทั้งหมดมันจะให้ผลแก่เพียงเศษในเมื่อเรามีขันธ ๕ เป็นมนุษย์

ถ้าเป็นพระโสดาบัน จิตอันดับกลาง คือ โกลังโกละ ก็เกิดเป็นมนุษย์อีก ๓ ชาติ ๓ ชาตินี้ได้รับแต่เศษกรรม

ถ้าเป็นพระโสดาบัน ชั้นอ่อน มีจิตอ่อน คือ สัตตชัตตุง ก็เป็น **มนุษย์อีก ๗ ชาติ** จึงเป็นอรหัตต์ นี่เรากล้าบอกแถมมนุษย์ ไม่เหมือนไฟไหม้ในนรก ไซ้ไหม...

สำหรับสภิกขาคามีก็ต้องมาเกิดเป็น **มนุษย์อีก ๑ ชาติ** อย่างเร็วที่สุดชาตินี้เราควรเป็นอนาคามี ถ้าตายจากความเป็นคน จะเกิดเป็นเทวดาก็ดี เป็นพรหมก็ดี ก็ตัดกิเลสเป็นอรหัตต์เลย ไม่ต้องลงมาเกิดอีก สบายกว่าเยอะ

บาลีอีกตอนหนึ่งที่พระพุทธเจ้าตรัสว่า **พระโสดาบันและพระสภิกขาคามี เป็นผู้ที่มีสมาธิเล็กน้อย เป็นผู้ที่มีปัญญาเล็กน้อย แต่ทรงศีล ๕ บริสุทธฺิ์ เท่านั้นเอง**

แล้วก็อีกตอนหนึ่งที่ท่านตรัสว่า **พระโสดาบันกับพระสภิกขาคามีเป็นผู้ทรง อริศีล พระอนาคามีเป็นผู้ทรง อริจิต พระอรหัตต์เป็นผู้ทรง อริปัญญา**

แล้วก็ไปดูองค์ของพระโสดาบัน คำว่าองค์ก็หมายความว่าคนที่เขาเป็นพระโสดาบันแล้ว เขาจะทรงปฏิบัติตามนั้น **องค์ของพระโสดาบันมี ๓ คือ**

๑. เคารพในพระพุทธเจ้า พระธรรม และพระอริยสงฆ์จริง
๒. มีศีล ๕ บริสุทธฺิ์จริง และ
๓. จิตต้องการนิพพานเป็นอารมณ์ เท่านั้นเอง

พระโสดาบันกับสภิกขาคามี **คือชาวบ้านชั้นดี** ข้อสำคัญที่สุดคือศีล ๕ บริสุทธฺิ์ แต่ว่าถ้ามีศีล ๕ บริสุทธฺิ์ มีความเคารพ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ จริง แต่ว่า จิตไม่มุ่งพระนิพพาน

เขาก็ไม่เรียกพระโศดาบัน เขาถือว่าเป็นผู้เข้าถึง ไตรสรณคมน์
ยังเป็น อนินยตบุคคล อยู่ ก็ยังไม่แน่ ก็จิตจะต้องปักมั่นโดย
เฉพาะว่า เราต้องการพระนิพพาน อันนี้จึงจะเรียกว่า พระโศดาบัน
และสัทธาคามี”

ผู้ถาม : “พระโศดาบันแต่งงานได้ไหมคะ...?”

หลวงพ่ : “พระโศดาบันนี้มีทุกอย่างเหมือนชาวบ้านธรรมดา
ยังมีการแต่งงาน ยังมีความรักในระหว่างเพศ ยังมีความโกรธ
แต่ไม่ละเมิดศีล ๕ ยังมีความหลง ยังมีความอยากรวบอยู่ แต่
เป็นสัมมาอาชีวะไม่โกงใคร”

ผู้ถาม : “หลวงพ่ครับ การบรรลุมรรคผลต้องเป็นไปตาม
ลำดับขั้นไหมครับ...?”

หลวงพ่ : “การบรรลุมรรคผลจริง ไม่ใช่บรรลุมรรคผลตาม
ลำดับว่า ถ้าเป็นพระโศดาปัตติมรรคแล้วก็ไปเป็นพระโศดาปัตติผล
มันไม่ใช่อย่างนั้น การบรรลุจริง ๆ ไปติดปั๊บเดียวแก่พระโศดาบัน
๕ ปี ๖ ปี เผลอแป๊บเดียวชนดุงแก่อรหันต์เลย บางท่านไม่รู้ว่าเป็น
โศดา สัทธาคา อนาคาเลย ปูบปั๊บเป็นอรหันต์ทันที ก็ว่า
ระดับของพระอริยะมีอยู่ แต่ว่าการบรรลุไม่ได้เป็นไปตามลำดับ
ทั้งนี้สุดแล้วแต่กำลังใจ

การที่จะบรรลุมรรคผลนี้มันก็ขึ้นกับกาลเวลาเหมือนกัน
บางคนสร้างควมดีมามาก แต่กาลเวลายังไม่ถึง หมายถึงขณะ
ใดจิตมีอกุศลมันเข้ามาแทรกตอนนั้นเขาจะไม่เห็นเหตุเห็นผล
ในด้านของควมดี แต่จะไปว่าเขาไม่ดีไม่ได้ละ ควมดีเขามีอยู่

แต่วาระมันยังไม่มาถึง สักวันหนึ่งข้างหน้าความดีที่เป็นกุศล อาจจะให้ผลแก่เขา ตัวอย่างมีเยอะ”

ผู้ถาม : “แล้วคนที่เป็ฯพระอริยเจ้าแล้วจะเสื่อมไหมครับ?”

หลวงพ่อ : “น่าจะกลายเป็นพระอริยะศาสนาอื่น”

ผู้ถาม : “ไม่เสื่อมไซ้ไหมครับ...?”

หลวงพ่อ : “ไม่มี พระอริยะนี้ไม่มีเสื่อม”

ผู้ถาม : “เมื่อปฏิบัติได้มรรคผลแล้ว จะมีอะไรเป็นเครื่อง ชี้ออกคะ...?”

หลวงพ่อ : “มีความสุขใจ”

ผู้ถาม : “ถ้าผู้รักษาศีล ๘ บริสุทธี โดยใจรักษาได้ด้วยความ สุข คนนั้นจะเรียกว่าเป็นพระอนาคามีไซ้ไหมคะ...?”

หลวงพ่อ : “เรียกว่าเข้าสู่เขตของอนาคามีมรรค แต่ก็ไม่แน บางทีเขามีกำลังใจแค่รักษาศีล ๘ ธรรมดา แต่ว่าถ้าเป็นนักปฏิบัติ พอถึงเขตรักษาศีล ๘ ปกติแล้ว จิตมันเกิดนิพพิทาญาณ มันเบื่อ การมีคู่ครอง และอารมณ์ความโกรธต่ำลง ถ้าเข้าถึงแล้วมัน รู้เอง อารมณ์ราคะไม่มี ความรักระหว่างเพศไม่มี”

ผู้ถาม : “หลวงพ่อครับ สมมุติว่าพวกเรานำเพ็ญบารมียังไม่ถึงอรหัตผล เกิดมาป่วยเสียก่อนแล้วก็ตาย ขอ กราบเรียนถามหลวงพ่อว่า เราจะทรงกำลังใจอย่างไร เมื่อตายแล้วจิตจะไม่พลัดจากพระนิพพานครับ...?”

หลวงพ่อ : “เอาอย่างนี้ซิ อย่าไปร้อเมื่อป่วย รอเมื่อป่วยมันจึง ต้องคิดไว้ทุกวันว่า โลกนี้มันเป็นทุกข์ เทวโลกและพรหมโลก

ก็ไม่สุขจริง เราไม่ต้องการ ถ้าขั้น ๕ นี้พังเมื่อไร เราต้องการพระนิพพานจุดเดียว คิดมันอย่างเดียวเท่านั้น

ถ้าคิดอย่างนี้แล้วอย่าไปนั่งดำชวบ้านเขานะ คิดอย่างนี้ด้วยแล้วก็หาทางตัดโลภะ ความโลภ ถ้าเราหากินโดยสุจริต ท่านไม่เรียกว่าโลภ แต่อย่าไปคบไปโกงเขา อย่าแย่งเขา อย่าขโมยเขา แล้วก็ตัดความโลภด้วยการให้ทาน แล้วก็ตัดความโกรธ พยายามให้อภัยแก่บุคคลที่มีความผิด ถ้าไม่ผิดระเบียบวินัยนะ

อย่างเขาพูดไม่ดีทำไมได้ เราพยายามให้อภัยหรือหนึ่งแล้ว ก็ตัวสุดท้าย ความหลง ตัวเมื่อกันมันตัดความหลงอยู่แล้ว เราต้องคิดไว้ ตั้งแต่ปัจจุบัน ถ้าไปคิดเมื่อป่วยละลงนรกทุกราย”
ผู้ถาม : “ถ้าจิตเราจับพระนิพพานเป็นอารมณ์ เวลาตายเราจะมีสติไหมคะ....?”

หลวงพ่อ : “อ้าว...ถ้าเราจับเป็นอารมณ์เวลานั้นมีสติ เพราะเวลานั้นอารมณ์มันสูงจัด ถ้าเวลาเริ่มป่วยเอาจิตจับไว้เลยนะ ที่นั้นในช่วงกลางระหว่างที่ป่วย มันจะดิ้นตามอย่างไรรู้ก็ตาม จิตมันจะไม่ปล่อย

ถ้าจิตนึกถึงพระนิพพานเป็นอารมณ์ เรียกว่า **อุปสมานุสสติกรรมฐาน** ถ้าทำเป็นฌาน เป็นเอกัคคตารมณ์ มีอารมณ์อันเดียว และเวลาที่เรตายนะ ตัวมันตาย แต่ใจเราไม่ตาย ใจมันก็หาที่ไป ฉะนั้นเมื่อมีชีวิตอยู่ ใจเราก็นึกถึงพระนิพพาน มันก็ไปที่นั่นแหละ ไม่ชอบไปที่อื่น ชวนไปนิพพานแห่งเดียว สรุปแล้วจงตั้ง

อารมณ์ไว้อย่างนี้เสมอ คือ

๑. เราจะเคารพพระพุทธเจ้า พระธรรม และพระอริยสงฆ์ เป็นปกติ ไม่สงสัยในคำสอน

๒. ชีวิตนี้มีความตายเป็นที่สุด ก่อนตายขอทำความดีเพื่อความสุขในชาตินี้ และมีพระนิพพานเป็นที่ไปแน่นอน

๓. รักษาศีล ๕ ให้บริสุทธิ์ตลอดเวลา พยายามระวังในศีล ๕ ใหม่ๆ อาจจะพลาดบ้าง ถ้าล่วงไปโดยไม่ตั้งใจ ศีลไม่ขาด

เมื่อใจทรงศีล ๕ เป็นปกติ และอารมณ์อื่นก็ทรงตามที่กล่าวมา ท่านเรียกว่า พระโสดาบัน มีพระนิพพานเป็นที่ไปแน่นอน ถ้าทำได้ตามที่บอกนะ”

ต่อไปเป็นการสนทนาธรรมระหว่างหลวงพ่อกับนายทหารยศพันเอกท่านหนึ่ง ซึ่งมีความรู้ด้านปริยัติพอสมควร

ผู้ถาม : “ตรงที่ว่า จิตตัวนี้ไปแจ้งนิพพาน แล้วจิตตัวนั้นไปไหนครับ....?”

หลวงพ่ : “จิตก็ไปอยู่ที่นิพพาน”

ผู้ถาม : “จิตมีนิพพานเป็นอารมณ์ใช่ไหมครับ....?”

หลวงพ่ : “จิตเกาะที่นิพพาน จิตก็มีนิพพานเป็นอารมณ์”

ผู้ถาม : “แค่นี้แหละ ผมสงสัยมาหลายปีแล้ว”

หลวงพ่ : “โธ่เอ๊ย.....”

ผู้ถาม : “เขาบอกว่าจิตมีลักษณะ ๔ ประการครับหลวงพ่

๑. มันไปได้ไกล

๒. มันไม่มีรูปร่าง

๓. มันคิดได้ที่ละอารมณ์

๔. มันอาศัยอยู่ใน...ตอนนี้จำไม่ได้เสียแล้ว ผมยังไม่เข้าใจ”

หลวงพ่ : “มัวคิดอย่างนี้มันก็แค่ปากขมุนรก”

ผู้ถาม : “ขยับหน่อยไม่ได้หรือครับ....?”

หลวงพ่ : “ขยับให้ลงนะซิ”

ผู้ถาม : “ผมนั่งคิดมาหลายปีแล้วครับไม่เข้าใจ”

หลวงพ่ : “มันจะคิดได้อย่างไร มันไม่ใช่เรื่องของคนคิด”

ผู้ถาม : “เป็นอันว่าไม่ควรคิดนะครับ แต่ก็มีเรื่องที่ผมสงสัย
อีกครับหลวงพ่ คือว่าเวลานี้ชาวพุทธทั้งหลายเขาศึกษาปฏิบัติกัน
จนได้เปรียญ ๘ ประโยคบ้าง ๙ ประโยคบ้าง แล้วก็ศึกษาในมหา
วิทยาลัยถึง ๒ มหาวิทยาลัย อย่างนี้จะมี^๔ความเข้าใจเรื่องของจิต
เรื่องนิพพานจริงไหมครับ....?”

หลวงพ่ : “ยัดตะปัด ไม่ถ่าย อย่างนี้ไม่มีทางรู้จริง อาศัยปฏิบัติ
การศึกษา อ่านหนังสือเท่าไรมันก็ไม่เข้าใจจริง เปรียญอะไรก็ตาม
เถอะ เอาแค่เรื่องฌาน ปฐมฌานมีองค์ ๕ มี วิตก วิจาร ปีติ
สุข เอกัคคตารมณ์ ถ้าปฏิบัติจริง ๆ แค่นี้ก็ตายแล้ว ไม่รู้แล้ว เสร็จ
หรือถ้าเป็นนักปฏิบัติเองได้ชั้นฌานโลกีย์ ปฏิบัติได้ถึงสมาบัติ
๘ ก็ดี ได้อภิญญา ๕ ก็ดี หรือ ๒ ใน ๓ ของวิชาสามกัณฑ์ ก็ยังไม่รู้
เรื่องของนิพพาน ยังดาบอดอยู่นั่นแหละ อย่างน้อยที่สุดต้องตัดสัง
โยชน์ ๓ ให้ได้นั่นแหละ จึงจะเข้าใจเรื่องนิพพาน”

ผู้ถาม : “หมายความว่า ต้องเป็นพระโสดาบันก่อนใช่ไหม
ครับ....?”

หลวงพ่ : “ใช่”

ผู้ถาม : “ถ้าต้องการเป็นพระโศดบัน เราปฏิบัติแบบสบาย ๆ แบบสุขขวิปัสสโก ได้ไหมครับ....?”

หลวงพ่ : “ได้”

ผู้ถาม : “ถ้าปฏิบัติแบบสุขขวิปัสสโก ก็มุ่งเอาแต่วิปัสสนา อย่างเดียว ไม่ต้องปฏิบัติทางด้านสมณะใช่ไหมครับ....?”

หลวงพ่ : “ถ้าแบบนี้แสดงว่าไม่รู้จริงเลย ถึงจะปฏิบัติแบบ สุขขวิปัสสโกก็ต้องมีสมณะ สุขขวิปัสสโกนี้ เขาขึ้นต้นตั้งแต่สมาธิขั้นต่ำ ตั้งแต่ฌณีสมาธิ มันขึ้นไปตั้งแต่เล็ก ใช้ปัญญาพิจารณาไปเลย อารมณ์คิดควบคุมจิตโดยเฉพาะจุด เขาเรียกว่า สมณะ แต่ว่าถ้าคุณได้น้อยมันจะตัดกิเลสไม่ได้ ต้องคุณเข้าไปถึงปฐมฌาน จึงจะสามารถตัดกิเลสได้ เป็นพระโศดบันได้ ถ้าหากว่าแค่ปฐมฌานมันจะอยู่ได้แค่พระโศดบันและพระสกิทากามี จะเป็นพระอนาคามีไม่ได้ ถ้าจะถึงพระอนาคามีได้จะต้องเข้าถึงฌาน ๔ มันต้องใช้ควบคู่กันไป คือทั้งสมณะและวิปัสสนา”

ผู้ถาม : “หมายความว่า ถ้าไม่ใช้ฌานสมาบัติช่วยจะไม่ได้อะไรเลยหรือครับ.....?”

หลวงพ่ : “ต้องมีฌาน ถึงแม้พระโศดบันก็ต้องมีกำลังอย่างต่ำ แค่ปฐมฌาน”

ผู้ถาม : “แต่ทางปริยัติเขาบอกว่า ใช้แค่ฌณีสมาธินี้ครับ”

หลวงพ่ : “โยมก็เอาแต่เขาว่า ไม่ลองทำนี่”

ผู้ถาม : “คือผมจะพยายามหลีกเลี่ยงการปฏิบัติทางด้านสมณะ จะมุ่งเอาแต่วิปัสสนาญาณอย่างเดียว ยิ่งเป็นพวกวิชชาสาม วิชชาหก วิชชาแปดอะไรนั้น ผมไม่ต้องการเลยครับ”

หลวงพ่ : “ถ้าไม่เอาวิชชาสามยิ่งอธิบายเรื่องนิพพานไม่ได้เลย แบบสุกขวิปัสสโกจะตอบได้อย่างเดียว เมื่อเป็นอรหันต์ว่า จิตไม่เกาะอะไรทั้งหมด และถ้าหากว่าโยมยังมีจิตไม่เข้าถึงพระโสดาบัน เพียงใดเรื่องนิพพานอย่าพูดกันเลย พูดเท่าไรมันก็ไม่ถูก ขึ้นพูดเท่าไรก็ผิดเท่านั้นแหละ”

ผู้ถาม : “ก็เห็นเขาพูดกันเต็มบ้านเต็มเมือง”

หลวงพ่ : “มันก็ผิดกันเต็มบ้านเต็มเมือง ก็มันพูดกันไม่ถูกนะซี้ถึงไปไหนกันไม่ได้ เดียวนี้เขาตะโกนกันโห่ๆ ว่า นิพพานสูญ นี่มันแปลบาลีกันไม่ถูก นิพพานัง ปรมัง สุธมฺมํ นิพพานเป็นธรรมว่างอย่างยิ่ง นิพพานัง ปรมัง สุธัง นิพพานเป็นสุขอย่างยิ่ง

พระพุทธเจ้าตรัสไว้ ๒ คำ แต่จำกันได้คำเดียว

ผู้ถาม : “อันนี้ผมก็ไม่ค่อยเข้าใจเหมือนกันครับ”

หลวงพ่ : “คำว่า สุธมฺมํ นี่ไม่ใช่ สุธมฺมํ โย เขาแปลว่า ว่าง คนที่ถึงนิพพานจริง ๆ เขาต้องว่างจากกิเลสทั้งหมด ขึ้นชื่อว่าอารมณ์ ความชั่วของจิตชนิดหนึ่งไม่มีในใจ อันนี้จึงจะถึงนิพพานได้ เมื่อถึงนิพพานแล้วจะมีความสุขอย่างยิ่ง คือว่าถ้าจิตว่างจากกิเลส คือสะอาดจากกิเลสจริง ๆ แล้ว จิตมันเป็นสุข คำว่าทุกข์ไม่มี เขาหมายความว่าอย่างนี้ต่างหากละ เขาไม่ได้หมายความว่าคนที่ไปนิพพาน

ไม่มีสถานะเป็นที่อยู่ เหมือนกับควันไฟที่ลอยไปในอากาศ มันไม่ใช่อย่างนั้น ถ้าเป็นอย่างนั้นละก็เวลาที่ท่านจะไปนิพพานกัน เช่น พระโมกข์กลานะ ท่านจะไปนิพพาน ท่านก็ไปลาพระพุทธเจ้า สำหรับพระสารีบุตร เวลาที่จะไปนิพพานก็ไปลาพระพุทธเจ้า ถ้าหากว่านิพพานไม่มีภาวะที่จะไปจริง ๆ ไปที่ไหนก็ได้ไม่ใช่ไหม.....”

ผู้ถาม : “เรื่องนี้ผมก็สงสัยมานานเหมือนกันครับ เลยสงสัยเลย ไม่อยากไปนิพพาน”

หลวงพ่อ : “ก็เคยบอกแล้วว่า ใ้เรื่องอารมณ์ของจิตมันเป็นไปตามขั้นของการปฏิบัติ ถ้าเราปฏิบัติได้แก่ฉณโลภีมันจะรู้เรื่องได้แก่ฉณโลภี แต่คนที่ได้ปฐมฌานจะไม่มีโอกาสรู้เรื่องของคนที่ได้ทุติยฌาน คนที่ได้ทุติยฌานจะไม่มีโอกาสรู้ได้ในเรื่องของตติยฌาน คนที่ได้ตติยฌานจะไม่มีโอกาสรู้เรื่องจตุตถฌาน อันนี้ทำไมไม่จำละ อันนี้ต้องจำ ถ้าไม่จำตรงนี้ฟัง พวกปริยัตินี้ถ้าไปพูดเรื่องฌานเมื่อไรฟังเมื่อนั้น อาตมาเคยเทศน์มาแล้ว เทศน์ยันนิพพานเลย แหม...มันคล่องจริง ๆ ว่าตามแบบนะ พอเอจริงเอจังปฏิบัติถึงตายโหงละ ผิดเลย ต้องกลับไปเทศน์ใหม่ ต้องขออภัยเขา”

ผู้ถาม : “ทีนี้ผมขอกราบเรียนถามอีกนะครับ ไหน ๆ ผมก็เลือกเดินทางในแนวสุขขวิปัสสโกแล้ว ขอเรียนถามหลวงพ่อว่า ถ้าปฏิบัติตามนี้จะต้องศึกษาในเรื่องอะไรบ้างครับ....?”

หลวงพ่อ : “อันดับแรก จะต้องตัด **ปลิโพร** คือความกังวลก่อน

๒. จะต้องรู้จักจิต

๓. จะต้องตัดนิวรณ์

๔. จะต้องรู้กรรมฐานที่เหมาะสมกับจิต”

ผู้ถาม : “โอ้โฮ...ผมอดสำหรับเลือกเดินสายสบาย ๆ มั่งน่ะ
กร๊อบ ฟังหลวงพ่อบอกว่าแล้วมันไม่สบายอย่างที่คิดเลย
กร๊อบ”

หลวงพ่อบอก : “สุขขวิปัสสโกเนี่ยเปลี่ยนง่าย ก็รู้แจ้งเห็นจริงแบบ
สบาย ๆ แต่พอเอาจริง ๆ มันไม่สบายเลย ปฏิบัติยากที่สุด ‘ไม่ใช่’
ง่ายนะ ที่เขาปฏิบัติง่าย ก็อภิกขวิหารสาม อภิญญาหก ปฏิสัมภะ
ญาณ พวกนี้เขาง่ายกว่าสุขขวิปัสสโก ถ้าทำจริง ๆ จึงจะรู้
เพราะว่าสุขขวิปัสสโกเหมือนกับคนหลับตาค้น แล้วเอาผ้าดำปิด
ตาอีกด้วย ไม่เห็นทาง ฉะนั้นถ้าจะฝึกตามแนวสุขขวิปัสสโก
จะต้องข้ามด้วย ปลิโพธิ์ คือตัดความกังวลก่อน และจะต้อง
รู้จักด้วย จิตมีกี่อย่าง.....?”

ผู้ถาม : “ตามตำราบอกว่ามี ๖ อย่างกร๊อบ”

หลวงพ่อบอก : “ว่ามาซิ มีอะไรบ้าง.....?”

ผู้ถาม : “โอ้...หลวงพ่อบอก ผมไม่ได้เปรี้ยวอะไรเลยนะ กร๊อบ”

หลวงพ่อบอก : “ก็ไปสอนเขามาแล้วนี่ ตอบเขามาแล้ว ต้องเอากัน
ละ”

ผู้ถาม : “ผมไม่เอาทางนี้ครับ ผมเอาทางหัวกับหาง”

หลวงพ่อบอก : “ก็เจิ้งนะซิ ทางเขาให้เดินไปไม่ไป อย่างนี้ไม่เข้าน
สวรรค์แล้ว ลงนรก”

ผู้ถาม : “โอ้...หลวงพ่อ ผมไม่รู้จริง ๆ ถ้าผมรู้ผมก็ไม่มาถามหลวงพ่อหรอกครับ”

หลวงพ่อ : “เอ้า...ไม่รู้จะว่าให้ฟังก็ได้ จริตมี ๖ อย่างคือ

๑. รากจริต

๒. โทสจริต

๓. โมหจริต

๔. วิตกจริต

๕. ศรัทธาจริต

๖. พุทธจริต

จริตทั้ง ๖ อย่างนี้มีด้วยกันทุกคน ไม่ใช่ว่าแต่ละคนจะมีอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น

รากจริต ชอบสวดยชอบงาม ชอบสะอาด รากจริตเขาไม่ได้แปลว่า มักมากในกามคุณ ไฉนนั้นเข้าใจผิด ถ้าแปลตามนี้ก็แจ้งอย่างนั้นมันมีด้วยกันทุกคนใช่ไหม.....

โทสจริต เรารู้จักโกรธ-เราก็มีใช่ไหม....

โมหจริต กับ วิตกจริต บางครั้งสมองมันตื้อ คิดอะไรไม่ออกตัดสินใจอะไรไม่ได้ อันนี้เราก็มี ใช่ไหม.....

ศรัทธาจริต บางครั้งเราเกิดเชื่อง่าย อันนี้เราก็มีใช่ไหม.... ถ้าเชื่อคนดีก็ดี ถ้าเชื่อคนเลวก็ตีอีกเหมือนกัน ลงนรกด้วยกันทั้งคู่ อย่างพระโกกาลิกะกับพระเทวทัต จำได้ไหมละ....?”

ผู้ถาม : “ครับ...จำได้ครับ”

หลวงพ่อ : “ส่วน พุทธจริต บางครั้งจิตใจมันปลอดโปร่ง มี

ปัญญาแจ่มใส ใครพูดอะไรมาเราเข้าใจง่าย

รวมความว่าจิตทั้ง ๖ อย่างมีด้วยกันทุกคน ในเมื่อทุกคนมี เขาจะต้องดูว่าจิตตัวไหนมันแรงกว่าเพื่อน ถ้าตัวไหนแรงกว่า เพื่อนเราตีตัวนั้นก่อน

อย่างรากจิตมันมีกำลังสูงเราจะทำอะไร...เขาก็ใช้กรรม-
ฐาน ๑๑ อย่างคือ อสุภกรรมฐาน ๑๐ กับ กายคตานุสสติกรรมฐาน
อีก ๑ เอามาต่อสู้กับจิตตัวนี้

ถ้าโทสจิต มันเกิดขึ้นบ่อย ๆ เขาก็ต้องใช้กรรมฐาน คือ
พรหมวิหาร ๔ กับ กสิณ ๔ คือ กสิณสีแดง กสิณสีเขียว กสิณสี
เหลือง กสิณสีขาว อย่างใดอย่างหนึ่งเข้ามาตีกับจิตตัวนี้ให้มันพัง
ยับไปเลย

ถ้าหากว่ามีโมหจิตกับวิตกจิต ก็ใช้ อานาปานุสสติ

ถ้ามีสรัทธาจิต ก็ใช้อนุสสติ ๖ ประการ คือ พุทธานุสสติ
ธัมมานุสสติ สังฆานุสสติ จาคานุสสติ สีลานุสสติ แล้วก็ เทวตา-
นุสสติ

ถ้าหากว่าพุทธรจิตคือความฉลาดมันเกิดขึ้น จะต้องใช้กรรม
ฐาน ๔ กอง คือ มรณานุสสติ อาหารปฏิกูลสังขยา จตุราตุวัญญ-
ฐาน อุปสมานุสสติกรรมฐาน

นี้ต้องรู้จิต ต้องรู้กรรมฐานที่คู่กับจิต และต้องใช้ให้มันถูก
คือพระพุทธเจ้าท่านวางไว้อย่างนี้ และก่อนที่จะใช้อารมณ์อย่างนี้
ได้ต้องตีนิรณ ๕ ให้พังไปก่อน ถ้านิรณไม่ระงับก็ไม่มีทาง
คือทั้งสมณะและวิปัสสนาไม่มีการทรงตัว ไม่ใช่ทำส่งเดชไป

การทำสังฆะนิยโม อย่างว่าแต่เรื่องนิพพานที่โยมพูดเลย เรื่อง
ฉนาก็พูดไม่ถูกแล้ว นี่ต้องเข้าใจตามนี้นะ

นี่เราว่าในแนวปฏิบัติกัน ถ้าต้องการรู้จริงต้องปฏิบัติตามนี้
และแก้รู้เรื่องฉนาศมาบัติโยมจะรู้เรื่องจิตยังไม่ได้เลย ฉน ๔
ถึงฉน ๘ ถ้าโยมได้ก็ไม่มีทางรู้เรื่องของจิตเลย จะรู้เรื่องของจิต
ได้จริง ๆ จะต้องดีเข้าไปถึงความเป็นพระอริยเจ้า และความเป็น
พระอริยเจ้าถ้ามาตามแนวสุขขวิปัสสโก ก็ไม่มีทางพูดได้อีก
ต้องตั้งแต่วิชาสามขึ้นไป นี่หลักเกณฑ์เขามี เห็นไหม.... นี่โยม
ไปอธิบายเขาฟังมาแล้วซิ ดีนะ ไม่มีคนรู้เขากันเอา”

ผู้ถาม : หัวเราะ แล้วก็ถามต่อไปว่า

ผู้ถาม : “ในการตัดสักกายทิฏฐิของพระอริยเจ้าแต่ละประ-
เภทแตกต่างกันไหมครับ.....?”

หลวงพ่ : “ไม่แตกต่างกันหรอก เหมือนกัน คือตัดจริง ๆ
มันตัดในด้านสุขขวิปัสสโก แต่ว่าพูดถึงการได้เปรียบ หมายถึงว่า
ท่านที่ฝึกมา วิชชาสามก็ดี อภิญญาหกก็ดี ในด้านปฏิสัมภิทาญาณ
ก็ดี เขาได้เปรียบกว่าสุขขวิปัสสโก เพราะสุขขวิปัสสโกนั่งทำไปไม่
เห็นอะไรเลย ถ้าพวกวิชาสามนี่เขาสามารถระลึกละชาตได้ สามารถ
เห็นสวรรค์ เห็นพรหมโลกได้ เห็นนรกเห็นเปรตได้ ถ้าจิตสะอาด
พอก็สามารถเห็นนิพพานได้ คนเห็นกับคนไม่เห็นเดินทางต่างกัน
ใช่ไหม...ยังได้อภิญญาหกยิ่งเร็วกว่า กำลังเขาสูง ถ้าหากพวกที่ฝึก
สายปฏิสัมภิทาญาณก็ยิ่งเร็วมาก”

ผู้ถาม : “แต่ความรู้สึกละของผมนึกว่า การปฏิบัติทางสาย

ปฏิสัมภิทาญาณนี้มันยากครับ.....?”

หลวงพ่ : “ความจริงถ้าปฏิบัติกันจริง ๆ สายปฏิสัมภิทาญาณนี้ง่ายที่สุด แต่ว่าคนเราไม่ต้องการแนวปฏิบัติง่ายกว่าวิชาสามและอภิญญาหก เพราะว่าปฏิสัมภิทาญาณนี้เราจับต้นบับ อานาปานุสสติ กับ พุทธานุสสติ อย่างที่เขาภาวนาว่า พุทโธ นั้นแหละพอจิตสบายกายทรงตัวพอได้สมควรบ้าง ก็จับกณิกกองใดกองหนึ่ง กณิก ๑๐ อย่างนี้เขาไม่เลือกเลย จะเป็นกองไหนที่เราต้องการ ก็จับกณิกกองนั้นให้ได้ถึงฉณ ๔ พอคล่องตัวก็จับอรูปลตั้งภาพกณิกขึ้นแล้วเพิกภาพกณิกไปจับอากาศแทนที่เรียกว่า อากาสนัญญาตนะ

ที่นี้การจับอรูปลมานนี้ก็จับแค่ฉณ ๔ มันเป็นฉณ ๔ เท่านั้นเอง ในเมื่อจิตมันอยู่ในฉณ ๔ เราจับอะไรก็ได้ พอจับอากาศได้คล่องตัวดีแล้ว ก็จับ วิญญาณัญญาตนะ จับวิญญาณจิตให้ทรงตัว มันก็ทรงตัวแค่ ๓ วันเท่านั้นแหละก็เปลี่ยน แล้วก็ไปจับ อากิญจัญญาตนะ อากิญจัญญาตนะนี้มีความรู้สึกว่า โลกนี้มันพังหมดไม่มีอะไรเหลือ อารมณ์ตอนนี้มีสภาพคล้ายพระอรหันต์มาก แล้วต่อไปจับตัวสุดท้ายก็คือ เนวสัณญานาสัณญาตนะ เนวสัณญานาสัณญาตนะนี้เขาทรงฉณ ๔ เป็นปกติ สัณญานี้แปลว่า ความจำ มีความจำอยู่แต่ทำคนเหมือนกับคนไม่มีความจำคือหนาวก็ช่างมัน ร้อนก็ช่างมัน ฉันไม่สนใจหนาวรู้สึกตัวว่าหนาว ร้อนรู้สึกตัวว่าร้อน หิวรู้สึกตัวว่าหิว มันมีกินไหม ไม่มีกินก็ช่างมัน มันร้อนมันมีน้ำอาบไหม....ไม่มีน้ำอาบก็ช่าง มันหนาวมี

ผ้าห่มใหม่....ไม่มีผ้าห่มก็ช่าง คือทำให้สบาย ๆ คิดว่าร่างกายไม่
เป็นเรื่อง พวกที่เจริญรูปฌานหมายความว่าเขากเลียดกาย คิดว่า
ทุกข์ทั้งหมดที่มีอยู่ได้เพราะอาศัยกายเป็นเหตุ ถ้าไม่มีกายเสีย
ได้ก็สบาย จริยามันคล้ายพระอรหันต์จริง ๆ แต่ตัวมันไม่ถึง
นิพพานตัวเดียว

ที่นี้พอได้รูปฌานเสียแล้ว คือ รูปฌาน ๔ และ อรูปฌาน ๔
รวมเป็น ๘ พอเริ่มต้นเจริญวิปัสสนาญาณก็จับรูปฌานเป็นต้นเหตุ
ตัดสักกายทิฏฐิ อย่างนี้แค่เดียวหมากแหลกก็เป็นอรหันต์ นั่นก็
หมายความว่า คนที่ได้ฌาน ๘ นะ หรือสมาบัติ ๘ ถ้าไปเจริญ
วิปัสสนาญาณ ถ้าเป็นพระอรหันต์เกิน ๗ วันนี่มันช่วยเต็มที่ แต่ว่า
ถ้าจิตเข้าถึงอนาคามีก็เป็นปฏิสัมภิทาญาณเลย สามารถคลุม
วิชาสามและอภิญญาหกเลย”

ผู้ถาม : “ครับ เข้าใจครับ ต่อไปนี้ขอถามประเด็นปลีกย่อย
ครับ เช่นถามว่านิพพานนี้สูงสุดใช่ไหม...? ผม
ก็ตอบว่า ใช่...เขาก็ถามอีกว่า ถ้านิพพานสูงสุด ทำไม
ในมงคลสูตร เอนิพพานไว้ข้อ ๓๔ แล้วไว้ข้อ ๓๕,
๓๖, ๓๗, ๓๘, มีไว้ทำไม....?”

หลวงพ่ : “แล้วตอบเขาได้ไหมล่ะ....?”

ผู้ถาม : “ตอบได้ครับ ผมก็ตอบตามวิธีของผม”

หลวงพ่ : “ตอบแบบผิด ๆ นะซี”

ผู้ถาม : “ก็คนเขายอมรับนับถือผมนี่ครับ”

หลวงพ่ : “ก็คนมันไม่รู้อะไรนี่ เขาถาม “ลุง...ควายมีรูปร่าง

อย่างไร” ในกรุงเทพฯ มันไม่มีควาย พอเจอ
หมาก็บอก “ไอ้หนู...นี่ละควาย” ไอ้หนูไม่รู้้อ...
ควายมีรูปร่างแบบนี้ เหาะงั่ง ๆ ๆ ไซ้ไหม...”

ผู้ถาม : “ถ้าเป็นหลวงพ่อก็จะตอบเขาว่าอย่างไรครับ....?”

หลวงพ่ : “ไอ้หนูมันเป็นเรื่องสำนวนการสอน เป็นเรื่องของ
พระพุทธเจ้าท่าน แล้วมรรค ๘ ทำไมขึ้นสัมมาทิฐิก่อนล่ะ ทำไม
ไม่ขึ้นสัมมาสมาธิก่อน หรือสัมมากัมมันตะก่อน ตัวสัมมาทิฐิก็
คือตัวนิพพาน คือตัวปัญญา ตอบได้ไหมล่ะ....?”

ผู้ถาม : “ถ้าผมตอบได้ผมก็ไม่มาถามหลวงพ่อก็หรือครับ”

หลวงพ่ : “อ้าว...ที่ตอนนี้นึก”

ผู้ถาม : “แล้วทำไมจึงเอาสัมมาทิฐิขึ้นก่อนล่ะครับ....?”

หลวงพ่ : “ก็เพราะว่าปัญญาตัวต้นมันยังใช้ไม่ได้ เป็นแต่เพียง
เข้าใจว่า ศีลนี้ดี ทานนี้ดี สมาธินี้ดี พอรู้จักคำว่าศีลดีก็ทำตัวให้มีศีล
ทำจิตใจให้มีศีล เมื่อมีศีลทรงตัวเป็นปกติเรียบร้อยดีแล้วสมาธิมันก็
เกิดเอง สมาธิไม่ต้องไปหาที่ไหน หากจากศีล เมื่อเรามีศีลเป็นปกติ
สมาธิมันก็ทรงตัว เมื่อสมาธิทรงตัวปัญญามันจึงเกิด ปัญญาเพื่อ
อธิบายมรรคเพื่ออธิบายผลด้วย ปัญญาตัวต้นนะ มันเป็นปัญญาเด็กเล่น
ปัญญาตัวหลังเป็นปัญญาตัวตัดกิเลส นี่มันเป็นแบบนี้ละ การปฏิบัติ
ก็ต้องปฏิบัติแบบนี้ ไม่งั้นโหมพัง”

ผู้ถาม : “บางคนเขาก็ว่าศีลไม่จำเป็น เอาแต่สมณะวิปัสสนา
ก็ได้”

หลวงพ่ : “ไอ้หนูนั่นแหละพังแล้ว ยิ่งเป็นเปรียญไหนต่อเปรียญ

ไหนก็เถอะ ถ้าเข้าใจแบบนี้ก็ฟังทั้งนั้น ก็เหมือนอย่างโยมตั้งใจว่าสมณะไม่เอา จะเอาแต่วิปัสสนาอย่างเดียว นั่นก็เหมือนกัน แต่ที่พวกเปรียญอีกนั้นแหละที่มักจะพูดว่าสุขขวิปัสสิกทำงานง่าย ๆ แต่ลองมาทำเข้าจริง ๆ ซิ มันยากที่สุด ที่ทำงานจริง ๆ เรียกว่า บรรลุผลได้จริง ๆ ต้องเป็น ปฏิสัมภิทาญาณ หรือได้ สมบัติ ๘”

ผู้ถาม : “อย่างผมนี้เห็นว่าทำอะไรจะไม่ไหวล่ะครับ สมบัติ ๘”

หลวงพ่ : “ก็ยังคงดำราอยู่อย่างนี้ มันจะไปได้อย่างไรล่ะ ไปไม่ได้หรอก คิดดำราด้วย และก็มัวอรรถหยาบด้วย และก็ไม่ได้ใช้ปัญญาพิจารณาด้วย ก็ไปใหญ่เลย”

ผู้ถาม : “ก็ต้องเอาดำราโยนทิ้ง”

หลวงพ่ : “ดำราไม่ต้องไปทิ้ง แต่ว่าอย่าไปติดดำรา อย่าลืมว่าผลที่จะพึงได้ในทางพุทธศาสนาไม่ใช่อ่านดำราอย่างเดียว จำเรื่องท่าน สุธรรมเถร ได้ไหมล่ะ....ท่านสุธรรมเถรทรงพระไตรปิฎก ในสมัยพระพุทธเจ้า แต่ว่าเวลาเฝ้าพระพุทธเจ้าคราวไร พระพุทธเจ้าบอก “โง่...ขรวัไบลานเปล่ามาแล้ววี่” เวลาท่านสุธรรมเถรจะลากลับ พระพุทธเจ้าท่านก็บอก “เอ้า...ขรวัไบลานเปล่ากลับแล้ววี่?...เป็นไง....?”

ผู้ถาม : “ทำไมจึงเรียกแบบนั้นครับ....?”

หลวงพ่ : “ที่พระพุทธเจ้าทรงเรียกว่า “ขรวัไบลานเปล่า” เพราะว่าไม่มีผลในทางปฏิบัติเลย รู้แต่หลักสูตรอย่างเดียว”

ผู้ถาม : “อย่างนี้เขาเรียกบุรุษโบราณเปล่าได้ไหมครับ....?”

หลวงพ่ : “ก็ยังเรียกไม่ได้ อย่างน้อยก็ยังได้พระไตรปิฎกนี้
อย่างโยมนี่ต้องเรียก **เถรไร้โบราณ**”

ผู้ถาม : (หัวเราะ) “เป็นอันว่าขอสรุปนะครับ ว่าการที่จะเข้าใจ
เรื่องของจิตก็ดี เรื่องของนิพพานก็ดี ปริยตินี้ยังรู้
ไม่จริง ต้องเป็นพระอริยบุคคล และก็ต้องผ่านฉนวน
ด้วยนะครับ”

หลวงพ่ : “ไม่ต้องผ่านละ ต้องได้”

ผู้ถาม : “ครับ แล้วก็แค่ขนิณสมาธิก็ไม่มีทางใช่ไหมครับ
ผมขอให้หลวงพ่อยืนยันอีกครั้งครับ”

หลวงพ่ : “แค่ขนิณสมาธิก็เป็นพระอริยะไม่ได้ แค่อุปจารสมาธิ
ก็เป็นพระอริยะไม่ได้ ถ้าเข้าถึงปฐมฌานนี้ยังไม่แน
นักนะ ต้องเข้มแข็งจริง ๆ ถ้าไม่เข้มแข็งจริง ๆ เป็น
พระโสดาบันไม่ได้”

ผู้ถาม : “ตอนแรก หลวงพ่อบอก แค่ปฐมฌานก็เป็นพระ
โสดาบันได้”

หลวงพ่ : “ปฐมฌานนะถึงจริง แต่ทรงหรือเปล่า ถ้าทรงแค่
ปฐมฌานก็ยังต้องทรงวิปัสสนาญาณขั้นต้น คือสักกายทิฎฐิ ต้อง
เข้าใจในสักกายทิฎฐิจริง ๆ อันดับแรกนี่คิดว่ากิตมาจะต้องตาย
ไม่มีใครจะทรงสภาพอยู่เช่นนี้ได้ตลอดกาลตลอดสมัย อันนี้ไม่
ยากนี่ เห็น ๆ กันอยู่ มีคนตายให้เห็นกันอยู่ แล้วอีกประการหนึ่ง
ศีลจะต้องทรงตัว ถ้าจิตเข้าไม่ถึงปฐมฌานศีลมันจะไม่ทรงตัว

จะเอาอะไรมาคุมศีล เรื่องศีลจะให้ทรงได้นี้เราต้องจำศีลให้ได้ และรักษาศีลให้คงตัว การจะทรงได้จริง ๆ ไม่ใช่แค่นี้ จะเป็นพระ อริยเจ้าได้ต้องทรงศีล ๓ ชั้นคือ

๑. เราจะไม่วะเมิดศีลด้วยตนเอง

๒. จะต้องไม่ยุยงส่งเสริมให้ผู้อื่นละเมิดศีล

๓. จะไม่ยินดีเมื่อบุคคลอื่นละเมิดศีลแล้ว

สามข้อนี้ ถ้าจิตไม่ถึงปฐมฌาน มันคุมได้ไหม...ไม่มีทาง นี่กฏตายตัวมันอยู่ตรงนี้นะโยมนะ”

ผู้ถาม : “หลวงพ่อยิ่งพูด รู้สึกมันยิ่งยากขึ้นทุกทีครับ”

หลวงพ่ : “โยมรู้สึกคนเดียวนะซิ คนอื่นเขาอาจไม่ยากก็ได้ เอาอย่างนี้ก็แล้วกัน อันดับแรกจะต้องมีศีลบริสุทธิ เมื่อศีลบริสุทธิ แล้วสมาธิจึงจะเกิด ถ้าสมาธิทรงตัวดีแล้ว ปัญญามันจึงจะมา สามอย่างนี้ ต้องขนานขึ้นไปพร้อมกัน ถ้าไม่เช่นนั้นความเป็นพระอริย เจ้าหรือการทรงฌานจะไม่มี การเจริญสมณะก็ต้องใช้วิปัสสนาญาณ ควบ ถ้าไม่ใช่วิปัสสนาญาณควบจะเข้าถึงฌานไม่ได้ ไม่มีทาง ลองไปปฏิบัติดูก่อนจนกว่าจะมีผล”

ผู้ถาม : “ทีนี้เราจะเริ่มยังไงครับ ฌาน ๑, ฌาน ๒, ฌาน ๓, ฌาน ๔”

หลวงพ่ : “ไปดูตำราซิ ไปซื้อวิสุทธิมรรคเสียเลย อ่านเสียให้ เข้าใจก่อน แล้วค่อยมาเริ่มปฏิบัติการอ่านวิสุทธิมรรค

๑. จะต้องจำได้

๒. รู้อารมณ์กรรมฐานแต่ละกอง

๓. รู้นิมิตกรรมฐานแต่ละกอง
๔. ต้องรู้อาการของกรรมฐาน
๕. จะต้องเข้าใจกรรมฐานที่ทำลายจริต
๖. รู้อาการทำลายนิรณ

เอาอย่างนี้ก็แล้วกัน ใน สीलนิตต สมานินิตต ปัญญานิตต
จะต้องคล่อง”

ผู้ถาม : “พออ่านเสร็จก็ตายพอดีครับ”

หลวงพ่ : “กีดันแบบนี้ก็ต้องเดินแบบนี้ ถ้าไม่ดันแบบนี้เขา
มีวิธีสอนต่างหาก การสอนมันไม่ได้สอนอย่างเดียว เขาต้องสอน
คุณ พระพุทธเจ้าท่านสอนคุณ ถ้าคนแก่ตำราเขาต้องสอนยาก
คนอ่อนตำราเขาต้องสอนง่าย ไม่งั้นมันซับซ้อนไม่อยู่ ที่ซับซ้อนไม่อยู่
เพราะอะไร เพราะว่าแก่ตำราจัด ถือว่ามีความรู้มาก ก็ต้องไล่ความ
รู้ให้ละเอียด ไม่งั้นก็จะเกิดความไม่เข้าใจสงสัยตลอด ถ้าคนที่เขา
ไม่สงสัยอะไรมาเลยเขาก็สอนตรงเลย จะไปไหนละ....ไปถึงฉาน
รี เขาก็ดึงมือไปถึงฉาน พอจิตถึงฉานได้เขาก็ไม่สงสัยแล้ว

อย่างพวกที่ฝึกมโนมยิทธิ เดียวนี้เขาได้กันเยอะแล้ว
เห็นนรก เห็นสวรรค์ เห็นพรหม เห็นนิพพานได้ เดียวนี้มีเยอะ
แล้วนะ”

ผู้ถาม : “ไม่เป็นไรครับ กวดทัน ถ้าชาตินี้ไม่ทัน ผม
ไปนิพพานคนสุดท้ายก็ยังดี”

หลวงพ่ : (หัวเราะ)

เกร็ดความรู้ในพระพุทธศาสนา

ศาสนาพระศรีอาริยมตตริย

ผู้ถาม : “กระผมได้ยินมาว่าเมื่อครบ ๕,๐๐๐ ปีแล้ว ก็จะมีศาสนาของพระศรีอาริยมตตริย สืบต่อจากศาสนาใหม่ ใช่ไหมครับ”

หลวงพ่ : “หมายความว่า เมื่อสิ้นศาสนา ๕,๐๐๐ ปีแล้วใช่ใหม่ แล้วพระศรีอาริยมตตริยจึงมาตรัส”

ผู้ถาม : “ใช่ครับ”

หลวงพ่ : “ความจริงไม่ใช่อย่างนั้นนะคุณ ถ้าศาสนานี้ครบ ๕,๐๐๐ ปีแล้ว พระศรีอาริยมตตริยยังไม่มาตรัส จะต้องว่างจากพระพุทธศาสนาไปหนึ่งพุทธันดรก่อน แต่ว่าในช่วงที่ว่างพระพุทธเจ้านี้ก็จะจะมี พระปัจเจกพุทธเจ้า ขึ้นมาแทน สำหรับพระปัจเจกพุทธเจ้านี้ ต่ำกว่าสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ถือว่าพระพุทธเจ้าอุบัติขึ้นมาแล้วก็ทรงสอนคนตั้งแต่อันดับต้นให้รู้จักการให้ทาน ให้รู้จักการรักษาศีล ให้รู้จักการเจริญภาวนา ให้รู้จักการครองเรือนให้อยู่เป็นสุข และให้รู้จักการปฏิบัติตนให้เข้าถึงกามาวจรสวรรค์ ให้เข้าพรหมโลก ให้เข้าถึงพระนิพพาน

สำหรับพระปัจเจกพุทธเจ้าไม่เช่นนั้น ท่านตรัสแล้วท่านก็เฉย ๆ หากว่าจะสงเคราะห์กันก็สงเคราะห์ในขั้นต้น คือ ทานกับศีล ไม่เหมือนพระพุทธเจ้า

ทีนี้เมื่อเวลากาลล่วงไปหนึ่งพุทธันดร อาตมาตอบไม่ได้นะ

ว่าก็ปี ถ้าจะให้รู้กันจริง ๆ คุณก็จงอย่าตายนะ อยู่ไปจนกว่าพระศรีอาริย์จะมา อยู่ไหนใหม่ล่ะ....?”

ผู้ถาม : (หัวเราะ) “ไม่ไหนครับ”

หลวงพ่ : “เป็นอันว่าเมื่อครบหนึ่งพุทธันดรแล้ว พระศรีอาริย์เมตตรัยมาตรัสเป็นพระพุทธเจ้าองค์ที่ ๕ ในกัปนี้ แต่ว่าสำหรับกัปนี้ไม่ได้มีพระพุทธเจ้าเพียง ๕ พระองค์ พระพุทธเจ้าทรงพยากรณ์ไว้ว่า หลังจากพระศรีอาริย์เมตตรัยมาตรัสแล้ว ยังมีพระพุทธเจ้าต่อไปอีก ๕ พระองค์ คือ ในกัปนี้ทรงพระพุทธเจ้าได้ ๑๐ พระองค์

ศาสนาพระศรีอาริย์ ท่านว่าศาสนาของท่านนั้นมีผลดังนี้

๑. คนสวยทุกคน มีผิวเหลือง เนื้อละเอียด คนแก่ที่สุด มีทรุดทร่งเท่ากับคนอายุประมาณ ๒๐ ปีเศษ ของสมัยนี้เท่านั้นเอง อายุคนสมัยนั้นท่านว่า มีอายุถึง ๔ หมื่นปีเป็นอายุขัย

๒. สมัยของท่าน ไม่มีคนจน มีแต่คนรวย มีต้นไม้สารพัดปลูกอยู่ในที่ทุกสถาน สัตว์นรก เปรต อสุรกาย ที่มีจิตใจชั่วร้าย ยังไม่มีโอกาสเกิดในสมัยของพระองค์ ท่านที่จะไปเกิดนั้น ต้องเป็นเทวดาหรือพรหมเท่านั้น โลกจึงมีแต่ความสุข ไม่มีตำราวจทหาร มีแต่พ่อบ้านแม่เรือน

๓. การสัญจรไปมาก็สะดวกสบาย ไปทางไหนก็พายตามน้ำ

๔. คนเข้าถึงธรรมทุกคน ท่านว่าคนที่เจริญสมณะพรมิญาณ หรือมีวิปัสสนาญาณบ้างพอสมควร จะเข้าถึงธรรมาพิสมัยได้โดยฉับพลัน คือเป็นพระอาริย์เจ้า คนที่ได้อาริยะต้นแล้ว จะเข้าถึงอรหัต

ผลได้โดยฉับพลัน

คนที่ทำบุญไว้น้อย คือฟังคาถาพัน และปฏิบัติตามแต่ไม่
สมบูรณ์ อย่างต่ำก็เข้าถึงไตรสรณคมน์ อย่างสูงก็ได้อริยะ

ที่เป็นอย่างนี้ เป็นเพราะว่าท่านบำเพ็ญบารมีถึง ๑๖ อสงไขย
กับแสนกัป ท่านบำเพ็ญบารมีมาก คนเลวจึงเข้าแทรกแซงใน
ศาสนาของพระองค์ไม่ได้ น่าเกิดจริงนะ

ผู้ถาม : “ผมอยากจะถามว่า พระพุทธเจ้าองค์แรกทรงพระ
นามว่าอะไรครับ....?”

หลวงพ่อ : “พระกกุสันโธ เป็นพระพุทธเจ้าองค์แรกสำหรับกัปนี้
แต่องค์แรกจริง ๆ ไม่ใช่ชื่อนี้ ที่เราเรียกว่า **องค์ปฐม** องค์ปฐม
นะท่านเป็นพระพุทธเจ้าองค์แรก เคยถามท่านว่าใช้เวลาอดยหลังไป
เท่าไร ท่านบอกว่า ให้ตัวเลข ๕ ขึ้นมา แล้วเอาศูนย์ใส่ไป ๕๐
ตัว ได้เท่าไรบอกฉันด้วย นับเป็นอสงไขยกัปนะ ไม่ใช่ นับเป็นกัป
เฉย ๆ อสงไขยของกัป ถ้าจะถามว่ามากเกินไปไหม ก็ต้องตอบว่า
ไม่มากหรอก เราต้องดูซิว่าพระพุทธเจ้าองค์หนึ่งท่านใช้เวลา
บำเพ็ญบารมีกี่กัป อย่างพระพุทธเจ้า**ชั้นปัญญาริกะ** ต้องใช้เวลา
บำเพ็ญบารมีถึง ๔ อสงไขยกับแสนกัป ถ้า**ศรัทธาริกะ** ต้องใช้เวลา
บำเพ็ญบารมีถึง ๘ อสงไขยกับแสนกัป ถ้า**วิริยาริกะ** ต้องใช้เวลา
บำเพ็ญบารมี ๑๖ อสงไขยกับแสนกัป ไม่เท่ากัน

ทีนี้กัปหนึ่งมีพระพุทธเจ้ากี่องค์ สำหรับบุญกัปกับอัน-
ตรายกัปนี้ไม่มีพระพุทธเจ้า มีแต่พระปัจเจกพุทธเจ้า อันตรายกัปนี้
เป็นกัปที่มีอันตรายมาก รบราฆ่าฟันกันเป็นประจำ มันมีแต่พวกที่

มาจากอบายภูมิมารเกิด อันนี้เป็นเรื่องจริง บางกัปก็มีพระพุทธเจ้าองค์เดียว บางกัปมี ๒ องค์ ๕ องค์ ยังไม่เคยเจอ แต่กัปนี้มาถึง ๑๐ องค์นะ ฉะนั้นคนที่เกิดในกัปนี้เองที่สุดแล้วก็ช่วยที่สุด”

ผู้ถาม : “เป็นยังไงครับ....?”

หลวงพ่ : “เองที่สุดก็คือ เกิดมาแล้วตั้งใจทำความดี ตายไปเป็นเทวดาหรือพรหม เมื่อเป็นเทวดาหรือพรหมแล้วพระพุทธเจ้าไปเทศน์ครั้งเดียวก็เป็นพระโสดาบัน

ไอ้ช่วยที่สุดก็คือ เกิดมาชาตินี้ไม่ทำความดี ตายไปก็ลงนรก ลงนรกแล้วพระพุทธเจ้าอีก ๖ องค์มาตรัส นึกว่าจะเกิดมาได้พบ ไม่มีทาง อีก ๓๐ องค์ก็ยังไม่ได้พบ

ผู้ถาม : “โอโฮ....ที่นี้ผลต่างกันไหมครับ ที่ใช้เวลาบำเพ็ญบารมีไม่เท่ากัน.....?”

หลวงพ่ : “ผลมันต่างกันแน่ อย่างพระพุทธเจ้าองค์ปัจจุบันนี้บำเพ็ญบารมีขั้นปัญญาธิกะ จะเห็นว่าโลกมันก็เป็นอย่างนี้ละ มีการบราฆ่าฟันกัน มีคนจน มีคนรวย ถ้าศรัทธาธิกะละก็คนจนไม่มีแม้แต่คนรวย เพราะพระพุทธเจ้าท่านมีบารมีมาก ส่วนวิริยาธิกะละก็เพียบพร้อมไปทุกอย่าง สมัยโน้นจะหาคำว่าลำบากสักนิดไม่มีความป่วยไข้ไม่สบายเกืออบหาไม่ได้

ที่ท่านต้องบำเพ็ญบารมีมาก ก็เพื่อสั่งสมความดีให้มาก แล้วก็คนที่ไปเกิดในสมัยนั้นก็ต้องเป็นคนที่ต้องบำเพ็ญบารมีตามกันไป พระพุทธเจ้าแต่ละองค์มิใช่จะโปรดคนได้หมด ต้องโปรดคนได้เฉพาะคนที่บำเพ็ญบารมีร่วมกันมาแต่ละชาติที่เกิดร่วมกัน

มา เป็นพวกเป็นพ้อง ทำอะไรก็ทำด้วยกัน เวลาทำบาปก็ทำด้วยกัน
ไปสวรรค์ก็ไปด้วยกัน ไปนรกก็ไปด้วยกัน”

หลวงพ่อลาพุทธภูมิแล้วจะไปนิพพาน ลูกหลานจะอยู่หรือจะ
ไปด้วยล่ะ?

พุทธภูมิ

ผู้ถาม : “หลวงพ่อกับ ผู้ที่ปรารถนาพุทธภูมินี้จะทราบได้
อย่างไรว่าเขาบำเพ็ญบารมีแบบไหนครับ....?”

หลวงพ่อ : “ตัวของเขาทราบเอง เหมือนคุณกินเกลือ คุณรู้ว่า
เค็มหรือเปล่า....?”

ผู้ถาม : (หัวเราะ) “แล้วเหตุใดพระโพธิสัตว์บางองค์จึงลา
จากพุทธภูมิครับ....?”

หลวงพ่อ : “เพราะอยากลา นีตอบไม่ยาก คือภาระของพุทธภูมิ
นี้เวลาเขาทำ ๆ ไป ถ้าตั้งระยะไว้ไม่ยาว พวกนี้เขาช่วยพระพุท
ศาสนา เขาก็ทำกิจของพุทธภูมิเช่นกัน แต่ว่าถ้าหากจะช่วยพระพุท
ศาสนา ถ้าความเข้มแข็งไม่มีมันช่วยไม่ได้ เพราะพวกนี้อารมณ์ของ
เขามืออย่างเดียว คือไม่ห่วงตัวเอง ถ้าตัวเองไม่มีกิน ถ้าคนอื่นกิน
ได้ ไฉนเขาพอใจ แต่พวกที่ลาจริง ๆ ส่วนใหญ่ก็ใกล้พระนิพพาน
แล้ว ถ้าไม่ใกล้เขาไม่ลา ลาแล้วไม่กี่วันก็ได้พระอรหันต์ เพราะ
กำลังเขาเกิน อย่างคุณเรียนเตรียมอุดม ถ้ากลับไปทำงานประเภท
หลักสูตรแค่ ม.๓ คุณไม่ต้องใช้กำลังมาก ไซ้ไหม....?”

ผู้ถาม : “ใช่ครับ”

หลวงพ่อ : “เหมือนกัน คนที่ปรารถนาพระโพธิญาณเรียกว่า

พระโพธิสัตว์ ที่นี้พวกที่ใกล้ที่สุดอย่างเช่น ถ้าเป็นปัญญาริณะ อย่างน้อยที่สุดก็ต้องสงขยที่ ๔ ในกัปปนั้นแหละ ท่านจะบรรลุมรรคผลหรือกัปปนั้นแหละที่บารมีจะเต็ม

สำหรับพวกที่ปรารถนาเป็นสาวกภูมินี้ใช้เวลาอย่างน้อย

๑ อสงไขยกับแสนกัป

ส่วนอัครสาวกหรือพระปัจเจกพุทธเจ้า ต้องบำเพ็ญบารมีอย่างน้อย ๒ อสงไขยกับแสนกัป เข้าใจไหม....?”

ผู้ถาม : “เข้าใจครับ...หลวงพ่อกับ หลวงปู่ปานท่านก็บำเพ็ญบารมีเพื่อปรารถนาพระโพธิสัตว์เหมือนกันใช่ไหมครับ....?”

หลวงพ่อกับหลวงปู่ปาน : “หลวงปู่ปานรู้ว่าเป็นพระโพธิสัตว์ แต่ตอนแรก ๆ ไม่รู้ว่าเต็มหรือไม่เต็ม เต็มหมายความว่า ปรมัตตบารมีเต็ม มารู้ทีหลัง คือว่าเวลาทำบุญ ท่านเปล่งวาจาปรารถนาพระโพธิญาณกลางที่ชุมนุมชน คือท่ามกลางสมาคม ท่านเปล่งชัดออกมาเลยว่า ‘ผลงานนี้ขอให้บรรลุอภิเชกสัมมาสัมโพธิญาณ’ ไม่ใช่ขยับ ๆ ถ้าขยับขยับละก็ยิ่งอีกนาน กลัวเขาจับได้”

ผู้ถาม : “หลวงพ่อกะ ผู้ที่ปรารถนาพุทธภูมิ จะต้องฝึกอภิญาไหมคะ....?”

หลวงพ่อกับหลวงปู่ปาน : “ก็ต้องฝึก ถ้าอุปบารมีนี้ จะทำงานในเรื่องของอภิญาเป็นปกติ ถ้าอุปบารมีไม่ต้องห่วงหรรอก เหาะเกือบทุกชาติเกิดชาติไหนก็เหาะชาตินั้น ต้องได้อภิญาทุกชาติ

พระโพธิสัตว์นี้ถ้าถึงขั้นปรมัตตบารมีแล้วก็ไม่ลงนรก ตอนนี้

เข้าขั้นตदनรก แต่ถ้าอุปการมีนี่ยังเป็นลูกผีลูกคน ยังแยกไปได้ ๒ ทาง ถ้าปรมัตถบารมีต้องทำ ๑๐ ชาติ พอถึงชาติสุดท้ายตีรวมบารมีเลย พอเข้มข้นหมด เต็มอัตราปั๊บ ท่านก็ยืมไปอยู่ชั้นดุสิต รอจนกว่าจะถึงวาระ พอถึงวาระแล้วก็ต้องลงมาเกิดเป็นคนก็ต้องบำเพ็ญบารมีอีก รวบรวมกำลังบารมีแล้วก็ตรัสรู้ บรรลุอุกนิเชกสัมมาสัมโพธิญาณ ก็คือบรรลอรหัตต์ด้วยตนเอง”

ศาสนาพุทธมีอายุครบ ๕,๐๐๐ ปี

ผู้ถาม : “มีต็อกเตอร์คนหนึ่งนะจะพูดว่า ศาสนาพุทธนี้มีอายุไม่ถึง ๕,๐๐๐ ปี ตามที่พระพุทธองค์ตรัสไว้ เพราะขณะนี้ทางเบื้องบนตกลงไว้ว่าจะมีการชำระล้างกันก่อน เพราะว่าเวลานี้คนบาปมากเพื่อว่าจะได้มีพระพุทธเจ้าองค์ใหม่ ทีนี้ขอเรียนถามหลวงพ่อกว่า จะทำอย่างไรจึงจะไม่ให้เป็นไปตามนั้นละ.....?”

หลวงพ่อก : “ปัญหานี้ดี แต่ฉันว่าไม่มีหรอก พระพุทธศาสนาต้องทรงอยู่ได้ถึง ๕,๐๐๐ ปีแน่นอน ฉันขอยืนยัน ถ้าใครไม่เชื่อจงอย่าตายนะ รอไปถึงเวลานั้น นี่เขาคงเดาเอาล่ะ พระพุทธดำรัสมีอยู่คือว่า

พันปีแรก จะมากไปด้วย ปฏิสัมภีทาญาณ

พันปีที่ ๒ จะมากไปด้วย ฉพภิญโญ

พันปีที่ ๓ คือระหว่างนี้จะมากไปด้วย เทววิโช

พันปีที่ ๔ จะมากไปด้วยสุขขวิปัสสโก และ

พันปีที่ ๕ จะมากไปด้วยอนาคามี

ถ้าว่ามาก หมายความว่าพวกนี้จะมากกว่าส่วนอื่นที่มีอยู่

แต่ว่าเวลานี้พวกปฏิสัมภิทาญาณก็ดี อภิญญาหกก็ดี แต่พวกวิชาสามมีมากกว่า

อย่างพนักปีที่ ๔ พวกสุขขวิปัสสโกมาก แต่ว่าปฏิสัมภิทาญาณก็ดี อภิญญาหกก็ดี วิชาสามก็ดี เขาก็ยังมีอยู่ อย่างพนักปีที่ ๕ พระอนาคามีมีมาก แต่ว่าพระอรหันต์ทั้ง ๔ พวกนี้ยังมีอยู่ พระพุทธเจ้าไม่วางพื้นฐานสงฆะ และที่เขารู้ว่าพระพุทธเจ้าองค์ใหม่มา ใครละมา พระศรีอาริยมตตริย ท่านก็ไม่มา ไม่เชื่อไปตามท่านซี”

ผู้ถาม : “หลวงพ่อกะ ถ้าหากว่าคนไปนิพพานหมด โลกนี้ก็จะร่อยหรอด้วยคนซีคะ....?”

หลวงพ่อกะ : “ไม่มีทาง พระพุทธเจ้ามาอีกแสนองค์ก็ยังไม่ร่อยหรอเลย เพราะคนที่พยายามคอยเกิดบนโลกนี้มีมากต่อมาก”

ผู้ถาม : “ก็อดคิดดูในปัจจุบันนี้ว่าคนมีปริมาณน้อยจะ...”

หลวงพ่อกะ : “ไอ้ที่ว่าเห็นน้อยก็เพราะว่าเขาไปเสวยทุกข์ในรอกันมาก ยิ่งต้นกับคนก็ยังน้อย เพราะต้นกับพวกที่มีบาปขึ้นมาไม่ได้เลย ลงมาแต่พวกพรหม หลังจากนั้นเลยมาอีกหน่อย ก็มาแต่พวกเทวดา ฉะนั้นในยุคต้น ๆ ของกับเขาจึงมีความสุขกันมาก การบรรพชาฟันกันไม่มี ความเป็นอยู่ก็เป็นสุข ทรัพย์สมบัติก็สมบูรณ์บริบูรณ์ อายุเขาจึงยืนนาน ต้นกับคนมีอายุถึง ๘๐,๐๐๐ ปี เพราะเขาไม่มีโทษปาณาติบาต แล้วต่อมาพวกที่มีบุญน้อยลดตัวลงมากก็หมายถึงพวกเทวดา พวกเทวดาหรือพรหมนี้ เมื่อหมดจากบุญ

วาสนาบารมีเดิม กรรมที่เป็นอกุศลเริ่มให้ผล อายุมันก็ลดลงบ้าง ๑๐๐ ปี ลง ๑ ปี ต่อมาในยุคนี้สัตว์ในอบายภูมิขึ้นมาเกิดมาก โลกจึงมีแต่ความร่ำร้อน เวลานั้นเขาไม่มีสงคราม ตันกับปัจจุจ ๑ เขาไม่มีพระเจ้าแผ่นดิน ไม่มีผู้ปกครองโลก ปกครองประเทศก็อยู่กันด้วยความสุข”

ไฟบรรลัยกัลป์

ผู้ถาม : “หลวงพ่อกะ ที่ว่าจะมีไฟบรรลัยกัลป์จะเกิดอย่างไรกะ....?”

หลวงพ่อกะ : “ที่ว่าจะมีไฟบรรลัยกัลป์มา เพราะว่าคนมีจิตบาปมาก คือ ๕ ทำไม่ค่อยจะครบ เช่นปาณาติบาตเป็นต้น อายุมันก็จะน้อยลงทุกที จนกระทั่งอายุถึง ๑๐ ปี เป็นอายุขัย ตอนนี่เกิดมิก-ลัญญี ไม่มีการเคารพสิทธิซึ่งกันและกัน จะรบราฆ่าฟันกันมาก พระอาทิตย์ท่านรำคาญเต็มที โสฬสมาทีละ ๒ ดวง ๓ ดวง ๔ ดวง ดายหมด ที่นี้ถึง ๗ ดวง น้ำในมหาสมุทรก็แห้ง ดันไม้แห้งกรอบจัด ผลที่สุดเป็นไฟลุก ไฟไม่ได้ไหม้มาจากไหน อาศัยน้ำแห้ง ดันไม้แห้งกรอบเต็มที ความร้อนหนัก ก็เกิดไฟลุกขึ้น ก็ล้างกันเสียทีหนึ่ง

ความจริงเรื่องรู้เลยตาย หรือรู้ก่อนเกิดนี้ ฉันเองก็ไม่ใคร่อยากจะพูด และไม่อยากจะเชื่อถือนัก เพราะดูแล้วมันเลยตรงไม่น้อยเลย แต่มาอ่านหนังสือเล่มหนึ่ง คนเขียนเขียนเรื่องรู้เลยตาย และรู้ก่อนเกิดไว้มากมาย เช่นรู้ว่าเมื่อสิ้นศาสนานี้แล้ว ไฟบรรลัยกัลป์จะไหม้ถึงภควพพรหม ดูเรื่องมันมากมายนัก ฉันสงสัยไม่หาย

ว่าไฟอะไรจะดับไปไหม้แต่เทวดาและพรหม คุณมันพลิกพิลันมากมายเกินพอดี เมื่ออารมณ์สังสยเกิดขึ้น ฉันก็อดที่จะอยากรู้ตามความเป็นจริงไม่ได้ ในที่สุดคืนวันหนึ่ง ฉันนั่งคุ่มกรรมฐานอยู่ ความสงสัยเรื่องรู้อย่างเกิดขึ้นมาขวางจิต จึงถามท่านผู้รู้ที่เป็นสัตัพัญญูวิสัย ท่านทรงพยากรณ์ให้ทราบดังนี้

หลังจากกึ่งพุทธกาลไปแล้ว ๔,๐๐๐ ปี จะมีไฟล้างโลก ล้างแต่โลกมนุษย์เท่านั้น ไม่ลุกลามไปถึงเทวดา ท่านบอกว่ามันเริ่มความเร่าร้อนตั้งแต่ก่อนกึ่งพุทธกาล ๑๕ ปี แล้วจากนั้นไปพวกอธรรมเกิดมาก มีอำนาจวาสนามาก ทำให้ความสงบสุขไม่มี เพราะพวกอธรรม เป็นพวกเห็นแก่ตัวมากกว่าเห็นแก่ส่วนรวม

โลกจะร้างไม่มีต้นหญ้ากอไม้ แม่น้ำในมหาสมุทรก็ไม่มี ไปครบ ๑,๐๐๐ ปี หลังจากนั้นแล้วจะมีฝนใหญ่ตกลงในมนุษย์โลก แม่น้ำและมหาสมุทรจะเต็มไปด้วยน้ำ พื้นโลกจะชุ่มชื้น ต้นหญ้า ต้นไม้ จะเริ่มงอกงามขึ้นเป็นลำดับ จนโลกทั้งโลกกลายเป็นป่าไม้

หลังจากโลกที่เขียวชอุ่มไปด้วยต้นหญ้าใบไม้ขึ้นถึงระยะนาน ๑ หมื่นปี สัตว์โลกเริ่มเกิด สัตว์และคนที่มาเกิดยุคต้นนั้น ไม่ได้อาศัยบิดามารดาเป็นแดนเกิด มาเกิดแบบโอปปาติกะ คือมาเกิดด้วยอำนาจกรรม คือเป็นตัวตนขึ้น จะยังไม่มีพระอาทิตย์ พระจันทร์ส่องแสงมีแสงสว่างเกิดจากอำนาจบุญของแต่ละบุคคล คือมีแสงสว่างออกจากตัวเองเป็นสำคัญ เรื่องอาหารนั้น ในระยะแรกยังไม่ต้องการอาหาร มีความอิ่มด้วยธรรมปิติ เพราะแต่ละคนที่มาเกิดล้วนแล้วแต่มาจากเทวดาหรือพรหมทั้งนั้น ไม่มีสัตว์

นรกหรือเปรตเจือปน โลกจึงเต็มไปด้วยความสุข หากความทุกข์ไม่ได้ นอกจากกฎกรรมดา คือความเสื่อมของสังขาร เรื่องการทะเลาะวิวาทแย่งไม่มี คนทุกคนเป็นคนสวยหมด มีผิวขาวเหลือง เนื้อละเอียดทั้งหญิงและชาย มีแต่คนรวย ไม่มีใครจน มีแต่คนใจบุญ ไม่มีใครใจบาป

เมื่อโลกมีมนุษย์และสัตว์บริบูรณ์ มีดวงจันทร์ มีดวงอาทิตย์ ระยะเวลานับแต่มีสัตว์โลก เกิดในโลก เวลาล่วงมาได้ล้านปี คนสมัยนั้นมีอายุครองตนเองได้ ๔ หมื่นปี เป็นอายุขัย ท่านว่า ตอนนั้นพระศรีอารียะมาตรัสเป็นพระพุทธเจ้า เขตที่ท่านลงมาตรัส สมัยปัจจุบันเรียกว่า เขตเมืองพม่า

พูดถึงไฟบรรลัยกัลป์แล้วน่ากลัวจริง ๆ นะ แต่ถ้าคนชั่วมีมาก ก็ควรล้างกันเสียที

หลวงพ่อก็ได้เล่าเรื่อง “โลกเกิด” ให้ฟังว่า

หลวงพ่อ : ในวาระแรกได้ทูลถามถึงประวัติการตั้งโลก ท่านตรัสว่า

“เป็นเรื่อง อาจินไตย ไม่ควรคิด รู้แล้วก็ไม่มีอะไรเป็นประโยชน์ ไร้เหตุผลในการบรรลู่ ฉันทบอได้ แต่บอกแล้วเอาอะไรเป็นส่วนที่จะบรรลุมรรคผลไม่ได้ จะรู้ไปให้หนักสมองทำไม”

ต่อมาได้ถามถึงมนุษย์ที่เริ่มเกิดเป็นอันดับแรกว่า ใครเป็นคนบันดาลให้มนุษย์เกิด พระองค์ทรงแย้มพระโอษฐ์แล้วตรัสว่า

“นี่เธอจะคลั่งพระเจ้ากับเขาแล้วซิ ใครที่ไหนจะมาสร้างผู้สร้างมนุษย์แล้ว เจ้าคนที่สร้างโลกสร้างมนุษย์นั้นมันเกิด

มาจากอะไร จึงมาสร้างโลกสร้างมนุษย์ได้ มนุษย์ไม่มีใครสร้าง
ร่างกายของสัตว์และมนุษย์เกิดจากอนุญ้อย ๆ ที่รวมตัวกันเข้า วิญ-
ญาณนั้นเป็นธาตุอย่างหนึ่ง ที่เรียกว่า วิญญาณธาตุ มีการเกิดขึ้นได้
และ ไม่มีการสลายตัว คำว่าวิญญาณในที่นี้ หมายถึง จิต เป็น
ธาตุพิเศษ ที่เกิดจากการรวมตัวของ อนุพิเศษ ที่มีความรู้ ความ
เคลื่อนไหวรวดเร็ว เธออย่ารู้มากกว่านี้เลย ไม่มีอะไรเป็นคุณ
พูดไปก็ไร้ประโยชน์”

สงครามโลก

ผู้ถาม : “เคยอ่านพบในหนังสือฉบับหนึ่ง เขาบอกว่า สง-
ครามโลกครั้งที่ ๓ จะเกิดในปี ๒๗ มันจะเป็นความ
จริงไหมคะ...”?

หลวงพ่ : “ไอ้ที่เขาบอกว่าจะเกิดสงคราม มันก็อาจจะเหมือน
กัน แต่ว่าสงครามจะเป็นแบบก่อนหรือแบบใหม่ เวลานี้ก็มี
สงครามเต็มโลก ไม่เห็นมีที่ไหนสงบเลย เวลานี้สงครามยิ่งมาก
กว่าสงครามชก ไซ้ใหม่...มีรบกันบ้างแต่ส่วนน้อย เวลานี้สงคราม
เสี่ยงสงครามน้ำลาย แล้วต่อไปมันอาจจะเป็นสงครามอาวุธ”

ผู้ถาม : “แล้วประเทศไทยจะเป็นยังไงคะ...?”

หลวงพ่ : “ประเทศไทยก็ยังเป็นประเทศไทย”

ผู้ถาม : (หัวเราะ)

หลวงพ่ : “เคยถามพระท่าน ถามว่าสงครามโลกจะมีไหม...
ท่านตอบว่า ฉันไม่ได้บอกแกนี่จะมีสงครามโลก ฉันพูดแต่จะมี

สงครามใหญ่ คำว่าสงครามใหญ่กับสงครามโลกนี้มันไม่เหมือนกัน สงครามใหญ่หมายความว่าเกิดขึ้นทุกจุด มันเกิดทั่ว ๆ ไป สงครามโลกมันแบ่งซีกมาช่วยกัน จึงจะเป็นสงครามโลก

และก็ถามว่า ถ้าภาวะอย่างนั้นมันเกิดขึ้นจะเป็นอย่างไร ท่านก็ให้ดูภาพ โรงกลั่นน้ำมันในประเทศไทย มันรบกันเท่าไร เรารวยใหญ่ ท่านไม่ได้ยืนยันว่าจะเกิด แต่ถ้ามันจะเกิดมันจะมีภาพอย่างนี้ เครื่องบินในอากาศขาดพรีดหมด แต่ว่าไม่ใช่เครื่องบินฝ่ายข้าศึกมาขาวพรีดนะ เป็นเครื่องบินสัมพันธมิตรช่วย ก็ประเทศเรามีฝ่ายช่วยเหลือ แต่อย่าลืมว่าถ้างานน้ำมันนี้มันเกิดขึ้นจริง ๆ เราไม่ใช่เป็นคนขูด คนต่างชาติเขาขูด แล้วก็แบ่งเปอร์เซ็นต์กัน ทีนี้เมื่อประโยชน์ของเขาอยู่ในประเทศไทย เขาก็ต้องป้องกัน”

ทรัพยากรในประเทศ

ผู้ถาม : “น้ำมันในประเทศไทยมีเยอะจริง ๆ หรือคะ...?”
 หลวงพ่อ : “มันไม่เฉพาะน้ำมันอย่างเดียวนะ ทรัพยากรที่มีค่ามากที่สุดที่ทำให้ประเทศไทยเป็นมหาเศรษฐีของโลก มันมีอยู่เยอะโดยเฉพาะแร่ยูเรเนียมของเรามีหลายจุด และจะมีแร่สำคัญที่มีรังสีร้ายแรง ใช้ได้ทั้งทางทำลายและทางสันติภาพมากมาย ที่เราเรียกกันว่า แร่ใส แต่แร่นี้ถ้าจะกั้นได้ก็ต้องหลังจากค้นหาน้ำมันได้ก่อน เพราะว่าทางนี้ยังไม่มีใครสนใจ การใช้แร่นี้และวิธีที่จะนำมาใช้เป็นประโยชน์ ก็ใช้กรรมวิธีคล้ายคลึง

กันกับเรยูเรเนียม แต่ว่าวิธีต่างกันเล็กน้อย แร่นี้มีมูลค่ามาก
จะเป็นทรัพยากรของประเทศ

ส่วนทรัพยากรที่เป็นทองคำ ทรัพยากรส่วนนี้มีกระจาย
อยู่ทั่วประเทศ ส่วนที่คนโบราณรวบรวมเป็นแท่งไว้แล้วก็มี
และจะหาจุดให้ใหม่ตามแผนที่ แต่ก็ต้องขึ้นอยู่กับกาลเวลา

สรุปแล้วทรัพยากรส่วน **น้ำมัน** ก็ดี ทรัพยากรส่วนที่เป็น
ทองคำ ก็ดี ทรัพยากรส่วนที่เป็น **แร่ไอ** ก็ดี ทั้งสามนี้ น้ำมัน
เป็นตัวชูโรงและเป็นทรัพยากรที่หาได้ก่อน ทั้งนี้เพราะว่าคนต้อง
การน้ำมันก่อน ทรัพยากรที่จะปรากฏขึ้นทีหลังคือ **ทองคำ**

ทองคำนี้มีจุดตั้งแต่เหนือถึงใต้ แต่ก็เป็นส่วนที่มีความลึกมาก
คนที่สนใจมีน้อยเพราะนึกว่าทองคำไม่มี แต่เมื่อได้น้ำมันแล้ว
ก็ไม่ใช่ไร ทรัพยากรส่วนที่เป็นทองคำต้องใช้แรงงานสูง เพราะ
ว่าบางจุดเดินเข้าไปอยู่ได้ภูเขาเสียมาก ส่วนที่อยู่บนพื้นราบ
ก็อยู่ไม่สู้ไกลจากภูเขา ถ้าจะบุกเบิกตามวิธีการที่เราใช้กันในสมัย
ปัจจุบัน คือ ใช้น้ำฉีดหรือขุดด้วยเรือ ก็รู้สึกว่าจะได้ผลไม่มากนัก
ทองคำบางส่วนก็ปนอยู่กับแหล่งขุลงแฟรมแต่อยู่ลึกกว่า ถ้าอาศัย
การค้นคว้าด้วยดาวเทียมก็รู้สึกว่ามีจุดที่จะแสดงให้เห็นได้ง่าย
เวลานี้ฝรั่งมีความรู้ในการค้นคว้าด้านนี้ใกล้ความจริงมาก

สำหรับแร่ไอ เท่าที่เห็นเวลานี้ก็มีความลึกสักหน่อย ต่อไป
เมื่อถึงเวลาอันสมควร แร่นี้จะมีความอ้วนขึ้น หนาตัวขึ้น อีก
อย่างหนึ่งจะพูดว่าเป็นเพราะการดูดน้ำมันมาก ๆ หรือจะพูด
ว่าแผ่นดินยุบลงไป หรือจะพูดว่าแร่ลอยขึ้นมาก็ไม่ถูก ส่วนที่

ถูกควรจะพูดว่าแร่เลื่อนขึ้นมา เนื่องจากการเคลื่อนไหวของแผ่นดิน ในระยะ ๑๐ ถึง ๒๐ ปีข้างหน้าผิวของแร่จะอยู่บนพื้นดินจะได้มาในเวลาควบคู่กับทองคำ ตอนนั้นเมื่อทองคำปรากฏแร่ใสปราภฏ คนเลวน้อยลงแล้ว คนเลวภายในก็น้อยลง คนไทยที่เขาว่าเป็นไทย แต่พูดไทยไม่ชัดมีเกลื่อนกลาดอยู่ในประเทศไทย ก็หมดกำลังที่ปรารถนาจะยึดประเทศไทยเป็นของเขา ก็จะมีใจเป็นไทยขึ้น คือหวังว่าการเข้าเป็นหุ้นส่วนจะดีกว่าคิดประทุษร้าย

ในตอนนั้นไทยจะเป็นอิสระเต็มที่ แต่ที่ทรัพยากรทั้งหลาย กำลังจะปรากฏขึ้นก็เพราะอาศัยบุญญาธิการของพระมหากษัตริย์องค์ปัจจุบันมีมากพอสมควร เพียงพอที่จะเป็นผู้วางรากฐานให้ปรากฏพบแหล่งน้ำมันขึ้นในประเทศเป็นอันดับแรก สำหรับในกาลต่อไปก็อาศัยพื้นฐานความดีของพระองค์และข้าราชการบางส่วนที่มีความดี ก็จะเป็นเหตุให้ได้น้ำมันขึ้นมาใช้สอย และได้แร่ธาตุบางอย่างที่มีคุณค่าสูงมาบ้างตามสมควร พระราชองค์นี้จะเป็นที่พึ่งของคนไทยต่อไป ความราบเรียบ สงบเงียบจากอันธพาล จากคนที่ขายชาติ จะค่อย ๆ มีขึ้นทีละน้อย จิตใจของคนจะเป็นไทยขึ้นมาทีละหน่อย ๆ ในเมื่อพระมหากษัตริย์ทรงอยู่ในทศพิธราชธรรม และข้าราชการบริพารรู้จักความเป็นไทยไทยเก่า ๆ จะเข้าสิงใจไทยปัจจุบัน ให้ทำการให้ประเทศไทยเพื่อไทย การคิดล้มล้างชาติไม่มีผลสำหรับคนทั้งหลายที่คิดพวกเขาจะต้องสลายตัวไปตามกาลสมัย พระพุทธศาสนาที่จะ

รู้เรื่องขึ้นอีกครั้งหนึ่ง จะมีพระอริยเจ้ามากคล้ายกับสมัยที่
พระพุทธองค์ยังทรงมีชีวิตอยู่”

พระอริยเจ้า

ผู้ถาม : “มีคนเขามาถามผมมาอย่างนี้ครับหลวงพ่อ แต่ผม
ไม่รู้จะตอบเขาว่าอย่างไร เขาถามว่าท่าน (ขอสงวนนาม) เป็น
พระอริยะหรือเปล่าครับ...”

หลวงพ่อ : “ก็ตอบไม่ยากนี่คุณ ให้ไปตามท่านเองซิ คนอื่น
จะไปรู้เรื่องของตัวเองได้อย่างไรละ มันเป็น บัณฑิตตั้ง แล้วพระ
อริยะองค์ไหนท่านจะบอกเป็นพระอริยะ ไม่มีพระอริยะองค์
ไหนบอกตนเองว่าเป็นพระอริยะ และก็ไม่มีพระที่ไม่ใช่พระ
อริยะองค์ไหนที่ไม่บอกตัวเองว่าเป็นพระอริยะ ใช่ไหม...ไอ้
คนมีสตางค์มาก ๆ ทำจ้อง ไอ้คนไม่ค่อยจะพอลำกัวยเดียว
ละแบ่ง อันนี้ไปพยากรณ์ไม่ได้หรอก เราจะพยากรณ์เขาได้ยังไง
เราไม่รู้จิตใจเขาเนี่ย ใช่ไหม...”

พระอริยะนะเขาดูจรรยาไม่ได้ พระอริยะนี้ถ้าดูที่จรรยา
ภายนอกผิดหมด เพราะพระอริยะนี้เป็นคนใจเปิด ถ้าเป็นพระ
อรหันต์เมื่อใดก็ดูเหมือนเด็ก ๆ ตอนเด็ก ๆ หรือก่อนบวชเป็น
ยังงัยท่านจะใช้จรัญนั้น เพราะเป็นพระไม่มีการผูกต่อไป จึง
ไม่มีมายา นิสสัยเดิม ๆ เป็นยังงัยพระอริยะก็ใช้นิสสัยนั้น ท่าน
ปล่อยตามสบาย เพราะจิตท่านไม่มีอะไร

อย่าง พระสารีบุตร ท่านไปกับพระพุทธเจ้ากับพระสงฆ์

พอถึงตำราลง พระองค์อื่น ๆ ค่อย ๆ ย่องไป พระสารีบุตรขัดเขมร โศดพลับ นั่นพระอัครสาวกเบื้องขวานะ ภายหลังมีพระถาม พระพุทธเจ้าว่า “ทำไมพระอัครสาวกเบื้องขวาจึงขัดเขมรโคด” พระพุทธเจ้าบอก “อย่าไปว่าท่านเลย ลูกตถาคตไม่มีอะไรหอก ก็มาจากลิง”

ที่นี่ที่คุณถามว่า เราจะรู้ได้อย่างไรว่าพระองค์นั้นองค์นี้เป็นพระอริยะ ถามคนอื่นมันจะถูกหรือ ถ้าหากว่าคุณกินแกง แล้วถามคนอื่นว่า เค็มไหม...เขาจะรู้ไหม...?”

“เรื่องของความเป็นอริยะ เรื่องของฉันทสมาบัติก็เหมือนกัน มันเป็นเรื่องของจิตใจ ในเมื่อท่านไม่บอก เราก็คงไม่ได้ ใจเรื่องที่จะรู้ได้ต้องเป็นเรื่องของสัพพัญญู แปลว่ารู้ทั้งหมด รู้ทุกอย่าง ก็มีพระพุทธเจ้าองค์เดียว พระสาวกไม่มีสิทธิ์จะตอบ”

ผู้ถาม : “แล้วอย่างมีคนอื่นเขาถามว่า ควรจะไปไหว้พระองค์ไหนดี เราควรจะแนะนำเขาว่าอย่างไรครับ...?”

หลวงพ่ : “ก็ต้องเป็นไปตามศรัทธา เขาศรัทธาที่ไหนไปทีนั้น ปล่อยให้เป็นเรื่องจิตใจของเขา ถ้าคุณไปขัดคอเขา ดีไม่ดีปากคอเย็น”

ผู้ถาม : “ถ้าเขาถามถึงสำนักปฏิบัติ แล้วให้เลือกเล่าครับ...?”

หลวงพ่ : “เราก็เล่าเรื่องประวัติต่าง ๆ เท่าที่เราพอใจให้เลือก เอาจะเอาวัดไหน การปฏิบัติก็ต้องเป็นไปตามภูมิเดิมหรือภูมิเก่า คือต้องเป็นไปตามสาย สายของใครของมัน และต้องบำเพ็ญบารมีร่วมกันมานับเป็นอสงไขยกัปนะ เขาถึงจะพอใจกัน ถ้าไม่

งั้นมีอารมณ์สะกิดหน่อยเดียว เดี่ยวก็สะดุด เพราะฉะนั้นให้
เขาย่อง ๆ ไปดูก่อน เขาชอบที่ไหนก็เลือกที่นั่น อันนี้เป็นความ
จริงนะ

อย่างคุณพอใจสำนักใด คุณไปชวนคนอื่น ถ้าคนอื่นเขาไม่
มา คุณไปว่าเขาไม่ดีไม่ได้ เพราะพูดให้เขาฟังรู้เรื่องไม่ได้ คุณ
ฟังอย่างนี้รู้เรื่องแต่เขาไม่รู้ แต่ถ้าเขาไปหาอีกองค์หนึ่งเขาจะ
พอใจมาก เพราะว่าเป็นสายเดียวกัน อันนี้เป็นเรื่องธรรมดา
บางครั้งเราอาจคิดว่า แหม...ไอ้หมอนี้ เดี่ยวไปที่นี้ เดี่ยวไปที่โน้น
เดี่ยวไปที่นั่น ที่เขายังต้องไปหลายจุด เพราะยังหาพวกไม่พบ
ถ้าเขาหาพวกของเขาพบเมื่อไรก็จอด ดีไม่ดีบางคนไปหาพระ
ไม่สบายไม่สนุกไปเจอเจ้าของเหล่า ร้องฮือ...ใช้ได้...”

ผู้ถาม : “ถ้ามีคนเขาบอกว่า หลวงพ่อเป็นพระอรหันต์
หลวงพ่อเป็นพระปฏิสัมภิทาญาณ อย่างนี้คนพูด
จะบาปไหมครับ...?”

หลวงพ่อ : “จะบาปอย่างไรละ เป็นเรื่องของเขา เขาคิดในแง่ดี
ไม่บาป เขาจะเข้าใจว่าเป็นสุขขวิปัสสโก เดวชิโช ฉปภิญโญ
ปฏิสัมภิทาญาณ ไม่ใช่ของชั่วนี้ อารมณ์จิตเป็นกุศลต่างหาก
ถ้ามาถามฉัน ฉันบอกเป็น พระหลวงตา เอาที่ไหนมาเป็นอรหันต์
หน้าก็ยื่น ดาก็สั้น ไม่เป็นเรื่อง ถ้าหันซ้ายหันขวาละก็ได้อ

อย่าไปคิดยังงั้นเลยนะ ถ้านึกอย่างนั้น ถ้าผิดเข้าลำบาก
ที่ว่าลำบากนะ ไม่ใช่ตกนรกนะ เรานึกว่าเราพบพระสงฆ์เพื่อต้อง
การธรรมะดีกว่า คือว่าเราศึกษานี้เราศึกษาธรรมะตรงต่อพระพุทธ

ไม่ใช่อาตมาเป็นพระพุทธเจ้านะ ในเมื่อเรานึกถึงธรรมะเมื่อใด ก็ได้ชื่อว่าเรานึกถึงพระพุทธเจ้าเมื่อนั้น ทั้งนี้เพราะอะไร เพราะพระพุทธเจ้าตรัสกับพระอานนท์ในวันปรินิพพานว่า

“อานนท์ จะเสียใจไปทำไม เมื่อตถาคตนิพพานไปแล้ว คำสอนหรือพระธรรมวินัยนี้แหละจะเป็นศาสดาสอนเธอ”

ลูกหลานของหลวงพ่อกวจะจดจำประโยคนี้ไว้ เพราะชีวิตเป็นของไม่แน่นอน

สำหรับคำถาม คำตอบ ที่ได้รวบรวมมาก็ขอยุติแต่เพียงเท่านี้ หวังว่าท่านคงได้รับความพอใจเป็นอย่างมาก ขอความสุขและความโชคดีจงมีแด่ผู้อ่านทุกท่าน

สวัสดิ์.

ญาติมิตรของท่านที่มีปัญหาข้องใจในธรรมะ ยังไม่มีโอกาสได้เรียนถามท่านด้วยตนเอง กรุณาแนะนำให้อ่าน “หลวงพ่อกอบปัญหา” (ฉบับที่ ๑, ๒, ๓) ติดต่อที่วัดท่าซุง จ.อุทัยธานี โทร. ๕๑๑๓๖๖ รหัส ๐๕๖ หรือที่บ้านสายลม กรุงเทพฯ โทร. ๒๙๑๓๘๖๘